

Kunnanhallituksen talousarvioesitys 2024

Taloussuunnitelma 2025-2026

Nurmijärvi

VUODEN 2024 TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJE

YLEISPERUSTELUT	3
KÄYTTÖTALOUSOSA	
Konsernipalvelut	25
Hallintopalvelut	
Henkilöstöpalvelut	
Talous- ja strategiapalvelut	
Viestintä- ja markkinointipalvelut	
Elinvoimapalvelut	
Yhteiset toiminnot	
Tarkastuslautakunta	
Projektit	
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	41
Hallinto- ja talouspalvelut	
Koulutuspalvelut	
Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillishankkeet	
Varhaiskasvatuspalvelut	
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	
Nuorisopalvelut	
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut	
Ympäristötoimiala	61
Tekninen keskus	
Tilakeskus	
Hallinto- ja talouspalvelut	
<i>Keski-Uudenmaan ympäristökeskus</i>	
Maankäyttö ja kaavoitus	
Omaisuuksien tuotot ja hallinta	
TULOSLASKELMAOSA	75
INVESTOINTIOSA	81
RAHOITUSOSA	95

LIKELAITOKSET

Nurmijärven Vesi -liikelaitos	103
Aleksia -liikelaitos	111

TYTÄRYHTEISÖT

Kiinteistö Oy Aitohelmi.....	117
Kiinteistö Oy Aleksis Kiventie 14	118
Kiinteistö Oy Nurmijärven Virastotalo.....	119
Nurmijärven Sähkö-konserni	120
Nurmijärven Kodit Oy.....	122
Rajamäen Uimahalli Oy	124

LIITTEET

Henkilöstösuunnitelma	129
Kaavoitusohjelmat	135
Kunnallistekniikan rakentamisen periaatteet	153
Yhteenveto avustuksista	159
Sisäiset toimintatuotot ja -kulut	163

Yleisperustelut

TALOUSARVION JA –SUUNNITELMAN PERUSTELUT

Kunnan talousarvio ja –suunnitelma on valtuuston keskeinen toiminnanohjausväline. Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Lisäksi kuntalain 110 §:ssä säädetään, että taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

Kunnan talousarvion valmistelu perustuu kuntalakiin, kunnan hallintosääntöön sekä Kuntaliiton, Valtionvarainministeriön, Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston sekä muiden asiantuntija- ja viranomaistahojen antamiin yleisohjeisiin, lausuntoihin ja suosituksiin.

Käyttötalouden ja investointien suunnittelussa huomioidaan edellisten tilikausien kehitys, meneillään olevan talousarviokauden tilinpäätösennuste sekä arvioidaan mahdollisia palvelutarpeiden muutoksia ja niiden vaikutuksia suunnitelmakauden menokehykseen. Tulorahoituksen osalta verotulojen ja valtionosuuksien arvioinnissa hyödynnetään Kuntaliiton, Verohallinnon ja Valtionvarainministeriön tuottamia verotulo- ja valtionosuuksien ennusteita.

Vuoden 2024 talousarvion ja suunnitelmavuosien 2025-2026 valmistelu pohjautuu kunnanhallituksen (KHALL 106/2023) antamaan talousarviokehykseen. Talousarviokehys osaltaan perustuu valtuuston (KVALT 40/2023) 21.6.2023 vahvistamaan päivitettyyn Nurmijärven kasvun ohjelmaan (NUUKA-ohjelma). NUUKA-ohjelman pitkän aikavälin taloustavoitteiden pohjalta kunnanhallitus on antanut kunnan toimialoille ja liikelaitoksille käyttötalouden nettomenokehyksen sekä investointien enimmäistason. Päivitetty ohjelma kattaa vuodet 2024-2026, mutta taloudellisia vaikutuksia tarkastellaan mallinnuksen kautta vuosikymmenen loppuun asti.

Ohjelman tavoitteena on saavuttaa 9 milj. euron pysyväisluonteiset säästöt. NUUKA-ohjelman tarkempi kuvaus on esitetty myöhemmin tässä luvussa.

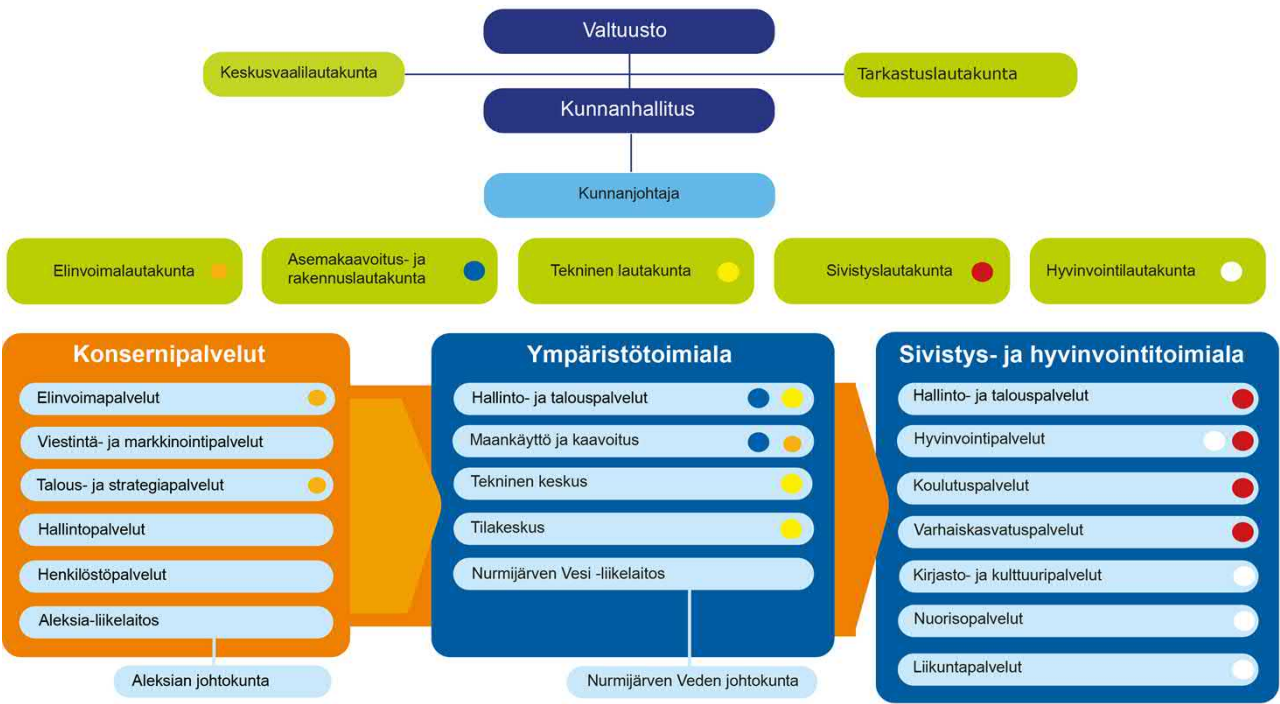
Talousarviokehyksen perusteella kunnan lautakunnat sekä liikelaitosten johtokunnat ovat laatineet ehdotuksensa talousarviosta ja –suunnitelmasta 2024-2026 19.9.2023 mennessä, jonka pohjalta kunnanjohtajan talousarviesitys on julkistettu 19.10.2023. Kunnanjohtajan talousarviesitys käsitellään kunnanhallituksessa 23.-24.10.2023. Kunnanhallituksen käsittelyn jälkeen valtuusto päättää talousarviosta ja toteaa veroprosentit vuodelle 2024 15.11.2023.

Kunnanjohtajan talousarviesityksessä käyttötalouden taso vuodelle 2024 ylittää kunnanhallituksen antaman kehyksen 0,3 milj. eurolla. Ylitys selittyy pääasiassa toimialalla tarkentuneiden laskelmien myötä meno- ja tuottoarvioiden toteutumisesta ja niiden aikatauluista eri vuosille. Kunnanjohtajan talousarviesitykseen on esitetty 0,5 prosenttiyksikön veronkorotus heikentyneiden talousnäkymien vuoksi sekä lisätty uusia NUUKA-toimenpiteitä ohjausryhmän ehdotuksen mukaisesti. Esitetty veronkorotus vaikuttaa lainakannan pienentymiseen 24,5 milj. euroa kehykseen nähden ja vaikuttaa näin myös vähentävästi lainarahoituksen korkokustannuksiin. Rahoituserien ennustetta on täsmennetty kehykseen nähden ja lainakannan vähenemisestä huolimatta rahoituserien arvioidaan heikentyvän 0,4 milj. euroa.

Kunnan verotuloennuste parani kehykseen nähden 0,4 milj. euroa, kun ei huomioida veronkorotuksen vaikutusta ja valtionosuudet heikkenivät 1,2 milj. euroa. Kunnanjohtajan 0,5 prosenttiyksikön veronkorotusesitys huomioiden verotulot ovat 5,9 milj. euroa kehystä suuremmat. Poistoennustetta on täsmennetty kehykseen nähden ja se heikentyi 2,9 milj. euroa. Poistojen osalta on kartoitettu uutta kirjaustapaa, jotta poistojen ajoitus saataisiin kohdistettua oikea-aikaisemmin kirjanpitoon.

Kunnanhallitus käsitteli kunnanjohtajan talousarviesityksen kokouksessaan 23.10.2023 ja hyväksyi sen maltillisin muutoksin. Kunnanhallitus esittää 0,39 prosenttiyksikön veronkorotusta, joka on hieman kunnanjohtajan esitystä pienempi. Pienempi veronkorotusesitys vähensi verotuloennustetta 1,0 milj. euroa vuonna 2024 ja 1,2 milj. euroa vuosina 2025 ja 2026. Heikentynyt verotuloennuste lisäsi lainan nostotarvetta 1,0 milj. euroa vuonna 2024 ja 0,5 milj. euroa vuonna 2025 sekä lisäsi myös hieman korkokustannuksia talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille.

KUNNAN ORGANISAATORAKENNE 2024

TALOUSARVION JA –SUUNNITELMAN RAKENNE

Kuntalain 110§:n mukaan kunnan talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosat. Samaa rakennetta on noudatettava taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa.

Talousarvion **yleisperustelut** ovat luonteeltaan informatiivisia. Yleisperusteluissa esitetään muun muassa katsaus kansantalouden ja kuntatalouden kehityksestä sekä kuvataan Nurmijärven kunnan talouden nykytilaa ja näkymiä tulevaisuuteen. Erityisesti meno- ja tulorakenteen muutokset sekä näiden vaikutukset kunnan talouden tasapainoon ovat keskiössä kunnan talouden arvioimisessa.

Strategiaosassa esitetään strategiaa toteuttavat vuosittavoitteet talousarviovuodelle 2024 ja suuntaa antavat tavoitteet suunnitelmavuosille. Osiossa esitetään myös strategiset mittarit.

Käyttötalousosa kuvaa kunnan järjestämän toiminnan rahoittamista vahvistetun organisaatorakenteen mukaisesti. Käyttötalousosassa kunnan toiminta on jaettu toimialoihin, jotka edelleen jakautuvat tulosalueisiin. Toimialakohtainen talousarvio ja -suunnitelma on esitetty tuloslaskelmu muodossa. Tulosalueiden talousarvio- ja suunnitelma on esitetty toimintakatetasoisena suppeana tuloslaskelmana.

Investointiosassa esitetään investointisuunnitelma talousarviovuodelle sekä neljälle seuraavalle vuodelle. Investointiosassa esitetään hankkeittain kustannusarviot sekä määrärahojen ja tuloarvioiden jakautuminen eri vuosille.

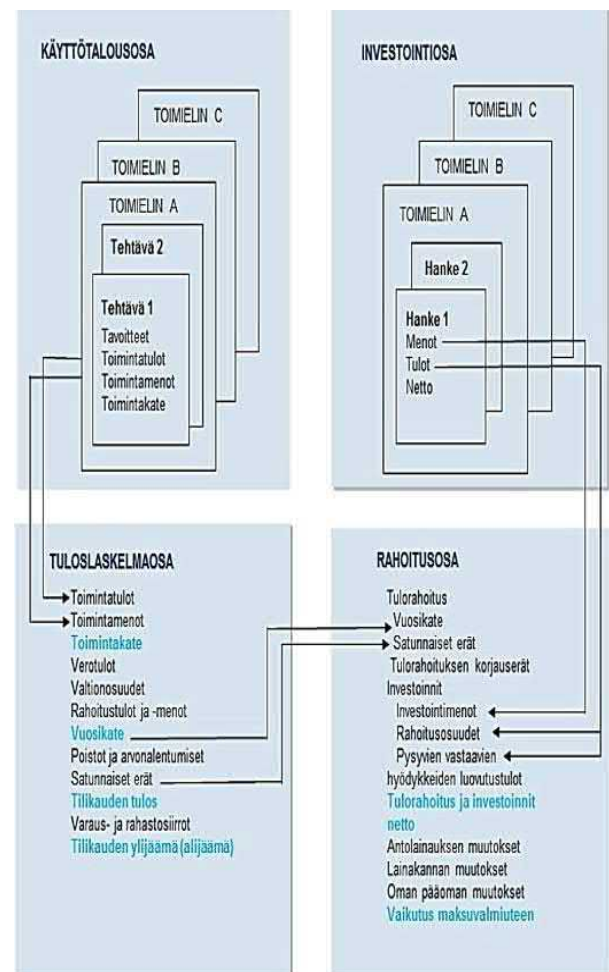
Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laske lma, jonka tehtävänä on osoittaa tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelman toimintakate –summataso kuvaa palvelutuotannon nettomenoja. Toimintakate osoittaa millainen summa palvelutuotannon nettomenoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitus- tuotoilla. Vuosikate kuvaa palvelutuotannon rahoittamisen jälkeen jäljelle jäävää rahoituspohjaa, jolla katetaan investointimenoja ja lainalyhennyksiä. Tilikauden tulos kertoo tilikaudelle jaksotettujen tuottojen ja kulujen erotuksen. Näiden erien jälkeen tuloslaskelmassa esitetään poistoeron muutos, joka tavanomaisesti tarkoittaa investointivarausten purkua. Näiden jälkeen tuloslaskel- massa päädytään tilikauden yli- tai alijäämään.

Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää edellisiltä tilikausilta kertyneisiin yli- tai alijäämiin. Tilikaudelta vastaavasti mahdollisesti muodostunut alijäämä vähentää edellisiltä tilikausilta

muodostunutta ylijäämää tai kasvattaa edellisten tili- kausien perusteella muodostunutta kumulatiivista ali- jäämää.

Rahoitusosan tehtävänä on kuvata talousarviovuoden ja –suunnitelmavuosien todellisia rahanliikkeitä (vrt. tulos- laskelma, joka todellisten rahavirtojen lisäksi sisältää kir- janpidollisia eriä, esim. poistot). Rahoitusosaan kootaan arviot kunnan rahan lähteistä ja rahan käytöstä. Rahoi- tusosassa välisummana esitetään toiminnan ja inves- tointien rahavirta. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulora- hoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuu- den myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa rahoi- tusvajeen määrän, joka on katettava vieraan pääoman rahoituksella tai kassavaroilla. Tasapainoisessa kuntata- loudessa toiminnan ja investointien rahavirran tulee keskimäärin olla positiivinen. Rahoitusosa päättyy kuvaa- maan varainhoitovuosien rahavirtojen vaikutusta mak- suvalmiuteen.

Talousarviokirjan muut osat koostuvat liikelaitosten ja kunnan tytäryhteisöjen talousarviokuvauksista sekä ta- lousarviota täydentävistä liite-asiakirjoista.

TALOUSARVION SITOVUUS

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Sitovuus koskee talousarviovuoden 2024 tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita. Suunnitelmavuosien 2025-2026 sitovuus on ohjeellinen.

Talousarviossa käyttötalous on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti toimialoittain niin, että sitovuus on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli netto (toimintakate). Toimialatasoisesta sitovuudesta poikkeaa Omaisuuden tuotot- ja hallinta tulosalue, joka on valtuustoon nähden sitova toimintakatetasolla. Lisäksi toimialatason sitovuudesta poikkeaa Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tulosityksikön määrärahat, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia toimintakatetasolla. Määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyy sisäiset erät.

Liikelaitosten palveluiden hinnantarkistuksiin on pyydetävä omistajaohjausta asetettujen periaatteiden mukaisesti.

Talousarviovuoden kuntastrategiaa toteuttavat vuosittaiset tavoitteet ovat sitovia valtuustoon nähden.

Investointiosassa määrärahojen ja rahoitusosuuksien erotus (nettomääräraha) on sitova valtuustoon nähden.

hankeryhmäkohtaisesti. Pääsäännöstä poikkeavat talonrakennushankkeet, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia hankkeittain, ja joissa tekninen lautakunta voi tehdä talonrakennushankkeiden kesken vähäisiä määrärahasiirtoja sillä edellytyksellä, että valtuuston päättämät hankkeet toteutetaan talousarvion mukaisessa laajuudessa.

Tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuottojen ja -kulujen netto.

Rahoituslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset, joka muodostuu antolainasaamisten lisäysten ja vähennysten erotuksesta sekä lainakannan muutokset, joka muodostuu lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksesta.

Liikelaitosten tuloslaskelmissa sitova taso on tilikauden 2024 yli-/ alijäämä ja rahoituslaskelmissa nettoinvestoinnit ja lainakannan muutos.

Aleksia -liikelaitoksen taseella saa olla enintään 200 000 euron kumulatiivinen yli- tai alijäämä tilivuoden tilinpäätöksessä.

NURMIJÄRVEN KESTÄVÄ KASVU –OHJELMA NUUKA 2024-2026

Nurmijärven kunnanvaltuusto on vahvistanut kokouksessaan 23.3.2022 uuden kuntastrategian vuosille 2022-2030. Aiempi kuntastrategia on vahvistettu 28.2.2018 ja siihen on sisältänyt terve talous ja linjakas päätöksentekosa-alue, johon oli sisällytetty kunnan talouden kestävyys turvaamista koskevat tavoitteet:

- Varmistamme, että taloutemme on myös pitkällä aikavälillä kestävällä pohjalla, jotta voimme huolehtia kuntalaistemme hyvinvoinnista. Kehitämme talouden ja toiminnan ohjausjärjestelmäämme tukemaan tiedolla johtamista.
- Käyttötalouden kustannuskehitys ei ylitä verotulojen kasvuprosenttia. Sopeutamme asteittain kunnan investointien tason vastaamaan kunnan talouden kantokykyä.

Valtuusto on edellisessä kuntastrategiassa esitettyjen linjausten pohjalta vahvistanut 12.6.2019 kokouksessaan Nurmijärven kestävä kasvu –ohjelman (NUUKA-ohjelma) vuosille 2020-2026 ja sitä toteuttavan tarkemman NUUKA-toimenpidesuunnitelman 27.01.2021 ko-

kouksessaan. Uuden kuntastrategian toimintaperiaatteita toteutetaan erillisillä ohjelmilla, joista kestävä kasvun ohjelma tähtää kunnan talouden tasapainoon saattamiseen pitkällä aikavälillä. Kuntastrategian uudistamisen ja muuttuneen toimintaympäristön myötä kestävä kasvun ohjelman päivittäminen aloitettiin vuoden 2022 aikana ja kunnanvaltuusto päätti siitä 21.6.2023 (KVALT 40/2023). Päivitetty ohjelma kattaa vuodet 2024-2026, mutta taloudellisia vaikutuksia tarkastellaan mallinnuksen kautta vuosikymmenen loppuun asti. Ohjelman tavoitteena on saavuttaa 9 milj. euron pysyväisluonteiset säästöt.

Ohjelman tavoitteena on päivityksen myötä huolehtia kunnan talouden kestävydestä hillitsemällä toimintakateen kasvua ja vahvistamalla tulorahoitusta, joka puolestaan hillitsee lainakannan kehitystä. Ohjelmassa esitetään merkittäviä panostuksia kunnan palveluverkoon koulujen ja päiväkotien osalta. Velkaantumiskehityksen katkaisemisen tarkoituksena on välttää kunnan ajautumista perinteiseen, palveluiden laaja-alaista karsimista korostavaan talouden tasapainottamiseen, ehkäistä tarvetta verotusasteen merkittävästi kiristämiseksi sekä turvata pitkällä aikavälillä kunnan riittävä ta-

loudellinen kantokyky kasvua tukevien investointien toteuttamiseksi ja palvelutoiminnan laadun varmistamiseksi.

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen vaatii organisaatiolta pitkäjänteistä työtä ja kykyä toimeenpanna vuosittain linjatut toimenpiteet. Tavoitteiden saavuttaminen ei ole pelkästään operatiivisesta organisaatiosta kiinni, vaan vaatii myös päätöksentekijöiltä sitoutumista tehtyihin päätöksiin.

Käytännön toiminnassa ohjelma ohjaa kunnan käyttötalouden resursointia, investointien asettamista sekä tulorahoituspohjan vahvistamiseen liittyviä toimia vuosittaisessa talousarviovalmistelussa. Talousarvio laaditaan siten, että yksittäiset talousarviovuodet niin määrärahojen jaon, kuin myös toiminnallisten tavoitteiden osalta ovat linjassa ohjelmassa asetettujen tavoitteiden kanssa.

Investointikehys eli investointien enimmäismäärä määritellään vuosittain ja samanaikaisesti investointien tulorahoitus pyritään maksimoimaan käyttötalouden menokasvua hillitsemällä kohdennetuin toimenpitein. Myös

tulorahoituspohjan vahvistamisen mahdollisuuksia tarkastellaan säännöllisesti talousarviovalmistelun yhteydessä investointien riittävän tulorahoituksen varmistamiseksi lyhyellä ja pitkällä aikajänteellä. Tulevien vuosien isot investoinnit vaativat myös lisäyksiä tulorahoitukseen.

Toimenpiteitä tullaan siis kohdistamaan ohjelman voimaolon aikana sekä palvelutuotannon tuottavuuden edistämiseen ja verorahoituksen vahvistamiseen, että investointitasan samanaikaiseen laskemiseen. Investointitasan laskeminen edellyttää priorisoimista ja arvovalintojen tekemistä risteävien investointitarpeiden välillä. Erityisesti yhteisen näkemyksen muodostaminen toimitilojen käytön tehostamisesta ja infrarakentamisen fokusoinnista edesauttavat investointien saattamista kestäväälle tasolle.

Kunnan talouden vahvistumista seurataan NUUKA-ohjelman toimenpiteiden toteutumisen lisäksi strategian mittareiden mukaisesti seuraavien tunnuslukujen kehityksen kautta:

Tunnusluku	Lähtötaso (TP2021)	TP2022	TPE2023	TA2024	Tavoitetaso	Ajoitus
Lainakanta, milj. euroa	217,3	227,9	196,8	205,2	< 400 milj. euroa	2030 mennessä
Toimintakatteen muutos, %	-3,3 %	10,4 %	-59,7 %	17,6 %	< 3 %	
Toiminnan ja investointien rahavirran 5 vuoden kertymä, milj. euroa	-59,8	-51,6	-16,9	4,9	ko. rahavirta > 0	2030 mennessä
Vuosikate/poistot, %	188,3 %	140,4 %	197,9 %		Keskimäärin > 100 %	2020-20230
Investointien tulorahoitus %	130,4 %	77,1 %	127,0 %	73,4 %	Keskimäärin > 70 %	2020-20230
Omavaraisuusaste, %	35,5 %	35,5 %	39,0 %	40,0 %	> 50 %	2030 mennessä
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	89,6 %	90,9 %	110,5 %	118,8 %	< 60 %	2030 mennessä

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Suomen talous näyttäisi ajautuvan taantumaan talouden kysynnän ja tuotannon supistuessa kuluvan vuoden jälkipuoliskon ajan. Taantuma runtelee erityisesti asuinrakentamista, mutta koko talouden näkökulmasta sen odotetaan jäävän lieväksi ja lyhytaikaiseksi. Korkojen ja hintojen nousun vaikutus on vielä negatiivinen ja Suomen bruttokansantuotteen odotetaan pysyvän viime vuoden tasolla. Kasvun odotetaan elpymään runsaaseen prosenttiin vuonna 2024 monien positiivisten tekijöiden ansiosta. Energian ja raaka-aineiden hintojen halpeneminen hidastaa inflaatiota ja palkat ja etuudet nousevat sekä yksityisen kulutuksen odotetaan kasvavan ostovoiman kasvaessa. Bruttokansantuotteen odotetaan kasvavan 1,8 prosenttia vuonna 2025, kun kulutuksen kasvun lisäksi investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Työllisyyden odotetaan myös kasvavan tämän vuoden notkahduksen jälkeen.

Vuoden 2024 aikana pitäisi siis alkaa helpottamaan, mutta taantuma voi tuki pitkittyä ja saada pysyvämpiä, elpymistä hidastavia rakenteellisia piirteitä. Syyt voivat liittyä mm. inflaatioon, korkoihin, Kiinan talouteen, yleiseen epävarmuuteen ja säästämiseen sekä asuinrakentamiseen. Toisaalta puhtaaseen teknologiaan liittyviä investointisuunnitelmia on ennätyksellisen paljon ja ne ylläpitävät myönteisiä näkymiä.

Maailmantalouden näkymät ovat kaksijakoiset. Yhdysvalloissa talouskasvu oli alkuvuonna melko nopeaa reaalitulojen elpymisen ja vahvan työllisyyden ansiosta ja Japanissa talous kasvoi nopeasti heikon jenin vauhdittamassa vientiä. Rakentaminen on vaikeuksissa lähes maailmanlaajuisesti, mutta kiinteistösektori on kriisissä erityisesti Euroopassa ja Kiinassa. Euroopassa näkymät ovat muutenkin synkentyneet ja Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen ylläpitää jännitystä edelleen. Geopoliittiset jännitteet varjostavat maailmankaupan näkymiä ja maailmantalouden kasvun odotetaan hidastuvan 2,6 prosenttiin tänä vuonna, mutta kiihtyvän 2,9 prosentin kasvuun vuonna 2024. Kiinassa alkuvuoden kasvupyrähdys jäi lyhytaikaiseksi ja lähiaikojen näkymät ovat haasteelliset,

mutta talouskasvun ongelmat ovat kuitenkin saaneet Kiinan elvytystoimiin.

Julkisessa taloudessa todellisuus on karu, eikä näkymät ole suotuisat julkisen taloudenpidon vakauttamiseen ilman mittavia toimia menojen kasvun pienentämiseksi ja tulojen kasvun nopeuttamiseksi. Julkisessa taloudenpidossa on saatava kestävä käänne, joka tarkoittaa säästöjä ja toimia, jolla ylläpidetään kokonaisverokertymää sekä tuetaan työllisyyden ja tuottavuuden kasvua. Julkisen talouden alijäämät pienenevät ja julkinen talous velkaantuu ennustettua vähemmän, kun hallitusohjelma pannaan toimeen täydessä laajuudessa ja tavoitellussa aikataulussa. Julkisyhteisöjen alijämä on 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja hallituksen päättämistä sopeutustoimista huolimatta kasvaa yli kolmen prosentin vuonna 2024 ja 2025. Julkinen velkasuhde kasvaa hiljalleen ennustejaksolla ja odotetaan pysyvän nousevalla uralla jatkossakin mittavien alijäämien, väestön ikääntymisen, sekä kasvavien velanhoitokustannusten vuoksi.

Paikallishallinnossa kuntahallinto jää painelaskelmissa edelleen hieman alijäämäiseksi, johon vaikuttaa korkeat investointimenot ikääntyvän rakennuskannan, muutto liikkeen ja infra-rakentamisen osalta. Hyvinvointialueiden arvioidaan olevan alijäämäisiä aloitusvuoden lopulla johtuen mm. mittavista investoinneista sekä henkilöstömenoista. Hallitusohjelmassa kohdistuu säästöjä hyvinvointialueisiin.

Lähde: VM, Taloudellinen katsaus syyskuu 2023
Kuntaliitto, pääekonomian pöytäkirja 10/2023

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2023

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2023	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksi muutos, %	Inflaatio, %
Euroopan komissio	toukokuu	0,2	7,1	-	-
OECD	kesäkuu	0,0	7,0	-	-
Hypo	heinäkuu	-0,5	7,0	4,5	6,5
OP	elokuu	-0,3	7,1	4,5	6,5
Danske Bank	syyskuu	-0,2	7,2	4,0	6,5
Nordea	syyskuu	0,0	7,2	4,0	6,4
Kuntarahoitus	syyskuu	-0,3	7,2	-	6,5
ETLA	syyskuu	-0,3	7,2	4,1	6,3
PTT	syyskuu	-0,5	7,3	4,8	5,7
Suomen Pankki	syyskuu	-0,2	7,2*	4,5*	4,3
Handelsbanken	syyskuu	0,1	7,1	4,6	6,2
Labore	syyskuu	-0,3	6,9	5,0	6,1
VM	lokakuu	0,0	7,1	4,3	6,2

11.10.2023 tilannekatsaus
* Ennustetut arvot

EUROSTAT

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2024

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2023	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
Euroopan komissio	toukokuu	1,4	6,8	-	-
OECD	kesäkuu	1,2	6,9	-	-
Hypo	heinäkuu	1,0	7,0	3,5	2,5
OP	elokuu	0,0	7,4	3,5	2,7
Danske Bank	syyskuu	0,8	7,0	3,4	2,3
Nordea	syyskuu	0,0	8,0	3,5	2,1
Kuntarahoitus	syyskuu	-0,3	7,7	-	2,3
ETLA	syyskuu	0,8	6,8	3,6	1,9
PTT	syyskuu	0,5	8,5	3,3	2,8
Suomen Pankki	syyskuu	0,2	7,1*	3,6*	1,0
Handelsbanken	syyskuu	0,7	7,2	4,0	2,3
Labore	syyskuu	0,8	6,7	4,0	2,4
VM	lokakuu	1,2	7,2	3,5	2,2

28.9.2023 tilannekatsaus
* Ennustetut arvot

KUNTATALOUS SUUNNITELMAKAUDELLA 2024-2026

Kuntataloudessa on ollut kolme vahvaa vuotta ja vuoden 2022 tulos oli hieman kahta aiempaa vuotta heikompi, mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Hyvä tulos pohjautui työllisyyden ja talouden hyvään kehitykseen ja siitä seuranneeseen verotulojen kasvuun. Kuntatalouden kehitysarvion mukaan myös kuluva vuosi on vahva kuntatalouden keskeisten tunnuslukujen, kuten tilikauden tulos ja toiminnan ja investointien rahavirta (=kokonaistalouden rahajäämä) osalta. Rahoituksen tasapaino vahvistuu väliaikaisesti, kun kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisverotuloissa. Käännö heikompaan on kuitenkin edessä, kun alkuvuoden suotuisa tulokehitys hiipuu talouskasvun vähenemisen vuoksi ja kuntien saamat poikkeuksellisen suuret verohännät poistuvat.

Toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee vuonna 2024 kaikissa kuntakokoryhmissä ja edelleen maltillisesti vuosina 2025-2027, mutta kuntakokoryhmien välillä vaihtelu on suurta. Toiminnan ja investointien rahavirta ilmaisee negatiivisena paineen lainakannan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen ja positiivisena laskennallista mahdollisuutta muun muassa lainojen lyhentämiseen tai veroprosentin alentamiseen. Kunnallisveroprosenttiin kohdistuukin nousupainetta kaikissa kuntakokoryhmissä vuosina 2024-2027, mutta koko maan tasolla kunnallisveron laskennallinen korotuspaine pysyy suhteellisen maltillisella tasolla.

Kuntatalouden toimintamenot kasvavat painelaskelmissa vuosina 2024-2027 pääasiassa hintojen kasvun vuoksi, sillä koulutuksen (ml. varhaiskasvatus) palvelutarve pysyy kehysvuosina laskevana syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pienentymisen vuoksi. Kuntatalouteen vaikuttavat tarkastelujaksolla monet eri epävarmuutta aiheuttavat tekijät ja etenkin sote- ja TE-uudistus aiheuttavat kehitysarvioihin epävakaisuutta.

Pääministeri Petteri Orpon hallitus on asettanut tavoitteeksi, että kansantalouden tilinpidon mukainen kunta-hallinnon rahoitusasema on lähellä tasapainoa vuonna 2027. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kuntatalouden tilanteen kohenemista. Hallitusohjelma sisältää monia kuntien toimintaan tai talouteen vaikuttavia uudistuksia. Hallituksen ohjelman mukaan valtio sitoutuu myös kompensoimaan kunnille asetettavat uudet tehtävät ja velvoitteet sekä mahdolliset tehtävien laajennukset rahoittamalla ne täysimääräisesti tai purkamalla muita velvoitteita. Vuodelle 2024 kunnille ei osoiteta uusia tehtäviä tai velvoitteita.

Kunnille siirtyy vuonna 2025 vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä ja samalla rahoitusvastuuta

työttömyysetuuksista laajennetaan. Kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Hallituksen esitys olisi tarkoitus antaa eduskunnalle kevälistuntokaudelle 2025, ja uuden lainsäädännön tulla voimaan 1.1.2026.

Myös käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan ja hallituksen esitys on kaavailtu annettavaksi keväällä 2024. Tällä kehyskaudella kuntien kiinteistökan-taan kohdistuu etenkin sote-uudistuksen seurauksena tarve uudelleenjärjestelyihin, joilla tulee olemaan vaikutuksia kuntatalouteen.

Kuntataloudessa vallitsee tulojen ja menojen välillä rakenteellinen epätasapaino, joka uhkaa syventyä entisestään lähivuosina ilman uusia toimenpiteitä. Kunnilla on tehtäväkentän supistuttua sote-uudistuksen vuoksi aiempaa vähemmän mahdollisuuksia menosopeutukseen, joten sopeutuspaine kohdistuu aiempaa enemmän veroprosenttien korotukseen. Julkinen velkasuhde on kohonnut korkealle ja sopeutustoimista huolimatta velkasuhde kasvaa hiljalleen ennusteajaksolla. Pidemmällä aikavälillä edellytetään korjaavia toimenpiteitä tulojen ja menojen epätasapainoon, jotta velkaantuminen saataisiin käännettyä taittoon.

Tuloksen muodostuminen	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1. Toimintakate	-33,7	-13,2	-13,5	-14,8	-15,4	-16,0
2. Verotulot	26,9	14,6	13,9	14,2	14,7	15,3
3. Valtionosuudet, käyttötalous	10,8	3,7	3,4	4,3	4,5	4,6
4. Rahoitusuudet ja kulut, netto	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
5. Vuosikate	4,3	5,3	3,8	3,7	3,8	3,9
6. Poistot	-3,2	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3
7. Satunnaiset erät, netto	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
8. Tilikauden tulos	1,3	2,4	0,9	0,7	0,7	0,7
Rahoitus						
9. Vuosikate	4,3	5,3	3,8	3,7	3,8	3,9
10. Satunnaiset erät	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,9	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
12. Tulorahoitus, netto	3,5	4,7	3,2	3,1	3,2	3,3
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-5,9	-4,9	-5,1	-5,3	-5,5	-5,7
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	2,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
15. Investoinnit, netto	-3,7	-3,9	-4,1	-4,3	-4,5	-4,7
16. Rahoitusjäämä (tulorah.-invest.)	-0,2	0,8	-0,9	-1,2	-1,3	-1,4
17. Lainakanta	24,7	19,0	19,9	21,2	22,6	24,2
18. Kassavarat	8,8	8,7	8,8	9,0	9,1	9,2
19. Nettovelka (lainat - kassavarat)	15,9	10,3	11,1	12,3	13,5	14,9

Kuntatalouden kehitysarvio vuosina 2022–2027, mrd. euroa, käyvin hinnoin.

Lähde: VM, Kuntatalousohjelma vuosille 2024-2027, syyskuu 2023

NURMIJÄRVEN KUNNAN VÄESTÖ, IKÄRAKENNE, ELINKEINORAKENNE JA TYÖLLISYYS

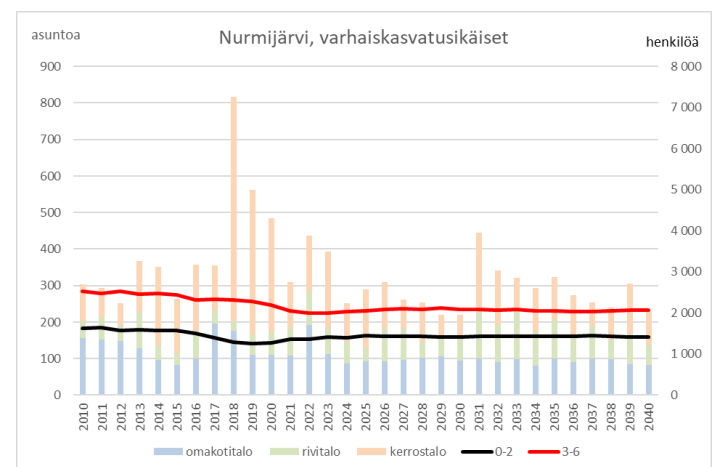
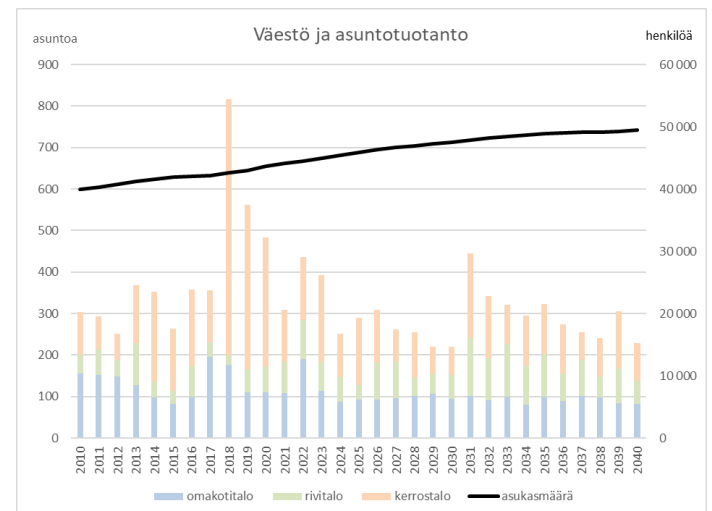
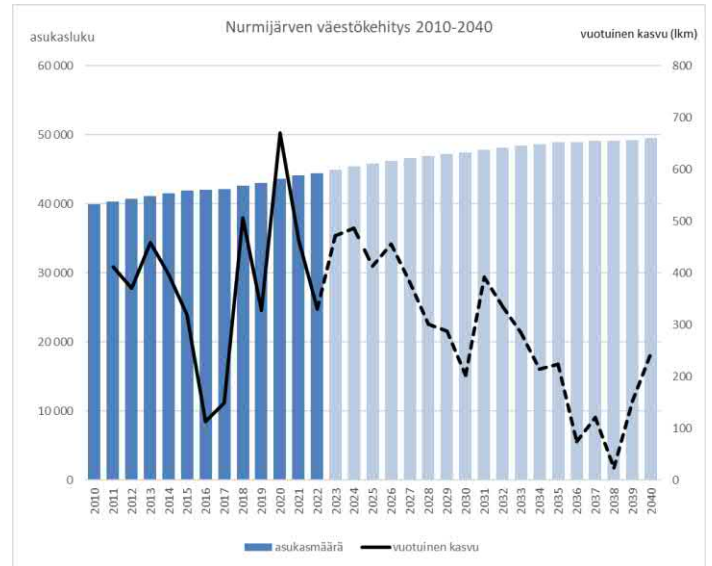
Koronapandemiavuosina 2020 ja 2021 Nurmijärven asukasluku kasvoi yli prosentin vuosivauhtia muuttoliikkeen suosiessa kehyskuntia. Myös syntyvyys hieman elpyi. Korona-aikaa seurannut maailmantilanteen muutos sekä talousympäristön epävarmuus leimaavat kuitenkin korona-ajan jälkeistä aikaa.

Vuonna 2022 valmistui lähes 450 asuntoa (436 asuntoa). Tämä on noin sata asuntoa enemmän kuin mitä keskimääräisenä vuotena Nurmijärvellä on viimeisen kymmenen vuoden aikana valmistunut. Vuonna 2022 valmistuneista asunnoista pientalojen (omakoti- ja paritalot, rivitaloasunnot) osuus oli 65 %. Vuonna 2022 väestönkasvu oli kuitenkin vaatimaton suhteessa asuntotuotantoon – 0,8 % kasvu ja reilu 330 uutta asukasta. Kuluvan vuoden 2023 väestömäärän kehitys ei myöskään puolla asukasmäärän kasvun realisoitumista viiveellä. Syntyneiden määrä on kuluvana vuonna hieman suurempaa kuin viime vuonna, mutta tämä ei kuitenkaan ole riittänyt kääntämään alle 3-vuotiaiden lasten määrän kehitystä plussan puolelle.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan kunnan asukasluku oli vuoden 2023 elokuuhun mennessä 44 616 asukasta, joka tarkoittaa 168 asukkaan väestönkasvua vuoden 2023 tammi-elokuun aikana (kasvuvauhti 0,4 %). Väestönkasvun rauhoittuminen totutumpaan kasvuvauhtiin on muodostunut tulomuuttojen pienenemisen kautta. Monista väestönmuutosten osatekijöistä käsin voisi sanoa, että vuosien 2020 ja 2021 sykäysmäisen kasvun jälkeen ollaan palaamassa rauhallisempaan, pidemmän aikavälin trendejä seurailevalle kasvukurssille. Osaltaan vallitseva maailmantilanne ja talousympäristön epävarmuus tukevat tätä kehitystä.

Lähtötietojen valossa Nurmijärven asukasluku kasvasi käynnissä olevalla 2020-luvulla keskimäärin 0,9 prosentin vuosivauhtia, joka tarkoittaisi noin 415 uutta asukasta vuosittain. Vuosien välille mahtuu kuitenkin vaihtelua. Vuotuisen väestönkasvun odotetaan vaihtelevan 2020-luvun ennustevuosilla 0,6 ja 1,1 prosentin välillä.

2020-luvun väestönkasvua kirittävät uudet pienatalovaltaiset alueet Klaukkalassa (Vanha-Klaukka ja Jokimetsä), Kirkonkylällä (Heinoja) sekä Rajamäellä (Kylänpää ja Uusiiniittu), joiden odotetaan vastaavan korona-ajan myötä vahvistuneisiin asumisen ihanteisiin (väljyys, vehreys ja pientaloasuminen). Myös työnteon tapojen vakiintumisen (etätyön yleistyminen) odotetaan tukevan pientalokysyntää. Muuttoliikkeen ennustetaankin suosivan 2020-luvulla suurten kaupunkien kehyskuntia. Vallitseva maailmantilanne (geopoliittinen tilanne) ja talousympäristön

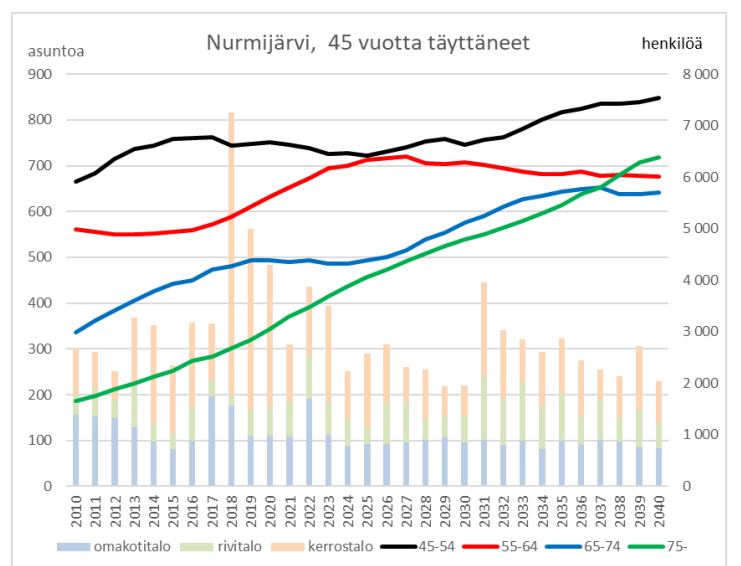
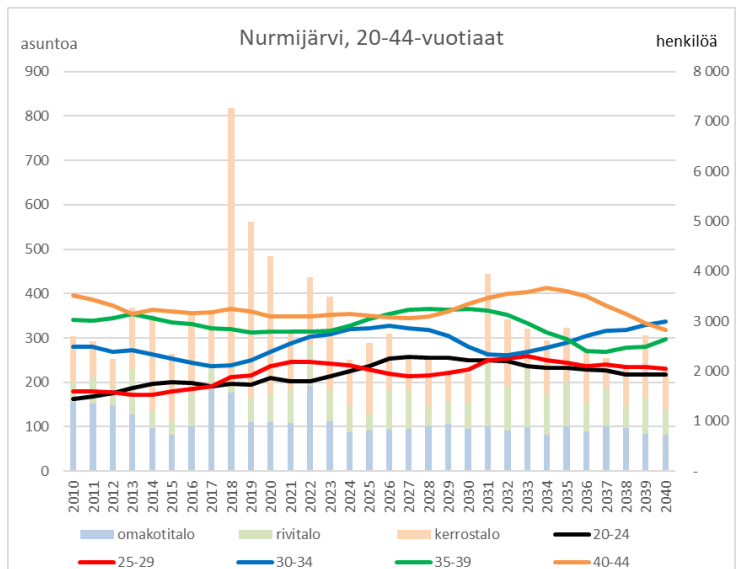
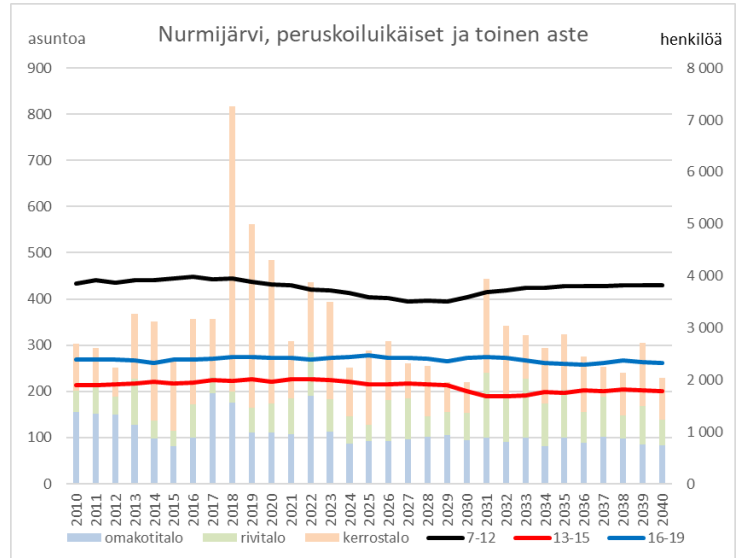

epävarmuus (inflaation kiihtyminen, korkojen nousu, lainahtojen kiristyminen) tuovat ennusteiden laadintaan kuitenkin merkittäviä epävarmuustekijöitä.

2030-luvulla väestönkasvun odotetaan tasaantuvan erityisesti väestön ikääntymisestä seuraavan kuolleisuuden kasvun myötä, joka pienentää ja arvioiden mukaan kääntää Nurmijärven luonnollisen väestönkasvun negatiiviseksi 2030-luvulla. Tämä näkyy myös kunnan kasvuprosentin pienenemisenä lähelle nollaa 2030-luvun puolenvälin jälkeen. Luonnollisen väestönkasvun negatiivisuus tarkoittaa kokonaisväestönkasvun näkökulmasta sitä, että nettomuuton tulisi kasvaa merkittävästi, jotta luonnollisen väestönkasvun lovi saataisiin paikattua. 2030-luvun arvioidun väestönkasvun maltillisuutta selittää myös tässä vaiheessa maltilliset asuntotuotantoarvot, sillä alueiden käyttööntamiseen liittyy vielä monia epävarmuustekijöitä.

Nurmijärven kuntastrategia tähtää 1,5 prosentin vuotuisen väestönkasvuun. Nykyinen investointiohjelma ei kuitenkaan luo edellytyksiä esitetylle kasvulle. Kasvun tavoittaminen asemakaava-alueilla vaatisi merkittävästi lisää resursseja kuntaorganisaatioon ja investointiohjelman kasvattamista (n. 10 milj. euroa/vuosi). Investointimenojen kasvattamisella olisi vaikutus kunnan käyttötulojen rahoituskustannusten ja poistojen muodossa. Lisäksi kasvun tavoittelu taajama-alueilla edellyttäisi uusia vakansseja. Haja-asutusalueen kehittäminen on kunnassa käynnissä ja haja-asutusalueen väestönkasvua toteutetaan osayleiskaavoituksella kunnanhallituksen ja valtuuston päättämien periaatteiden mukaisesti. Mikäli strategian väestönkasvutavoitteisiin pyritään maaseutualueiden rakentamisen keinoin samalla pitäen asemakaava-alueiden investointitaso nykyisen investointiohjelman mukaisena, tulisi 2020-luvulla vuotuisen asuntotuotannon olla laskennallisesti yli 100 omakotitaloa vuodessa ja 2030-luvulla jopa enemmän, sillä väestön ikäntyydessä luonnollinen väestönkasvu pienenee.

Vaikka Nurmijärvi profiloituu vahvasti lapsiperheiden kotipaikkana, kasvaa kunnassa eniten 75-vuotta täyttäneiden määrä. Kasvaville kunnille, kuten Nurmijärvelle, tilanne on kuitenkin siitä erityinen, että odotetun väestönkasvun myötä lasten ja nuorten määrän ennustetaan pitkällä aikavälillä pysyvän suunnilleen nykytasossa. Toisin sanoen, lasten ja nuorten määrän ei ennusteta koko kunnan tasolla merkittävästi vähenevän, mutta samaan aikaan ikäihmisten määrä ja osuus kasvavat merkittävästi. Muihin Helsingin seudun kehyskuntiin verrattuna Nurmijärvi ikääntyy kuitenkin verraten hitaasti. Nurmijärvellä kuolleisuuden ennustetaan ylittävän syntyvyyden vasta 2030-luvun loppupuolella. Helsingin seudun kehyskunnissa vastaava kehitys on saavutettu jo 2020-

luvun alussa esimerkiksi Hyvinkäällä. Vuonna 2023 syn-
tyneiden enemmitys on ollut negatiivinen myös Kera-
valla sekä Mäntsälässä.

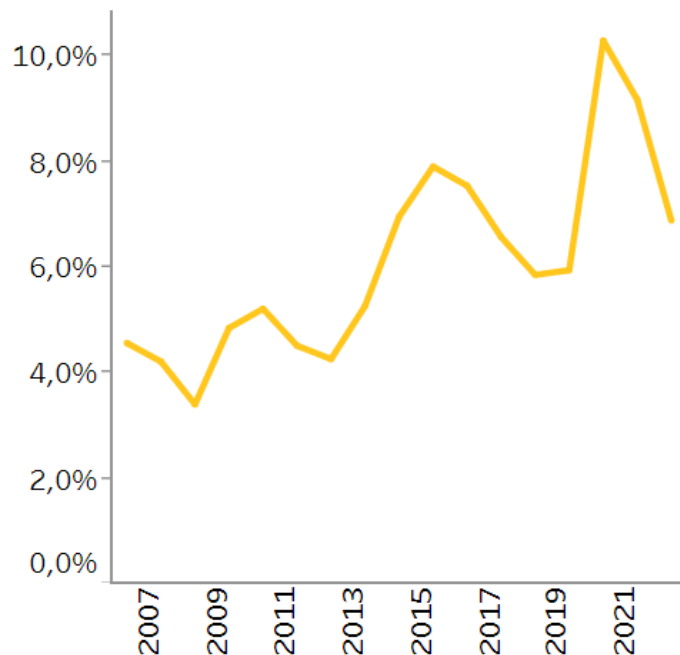
ELINKEINORAKENNE JA TYÖLLISYYS

Viimeisen käytettävissä olevan tilaston mukaan vuonna 2021 suurimmat työllistävät alat Nurmijärvellä olivat sosiaali- ja terveyspalvelut, rakentaminen, tukku- ja vähittäiskauppa sekä teollisuus. Näistä sosiaali- ja terveyspalvelujen työpaikkojen määrä on kasvanut jatkuvasti viiden vuoden aikana. Muilla suuremmilla toimialoilla työpaikkojen määrä on samana aikana pysytellyt kutainkin samalla tasolla. Sote-palvelujen ohella ainoa selvästi kasvanut toimiala on ollut kiinteistöalan toiminta, mutta sillä absoluuttinen työpaikkamäärä on edelleen melko pieni.

Nurmijärveläisten työssä käyvien yrittäjien määrä vuonna 2021 oli 2 128. Heidän osuutensa kunnan työllisistä oli 10,1 %, mikä vastaa melko hyvin koko valtakunnan tasoa 10,2 %. Uusia yrityksiä kuntaan perustettiin 2022 kaikkiaan 301. Samaan aikaan toimintansa lopetti 108 yritystä. Vuotta aiemmin 2021 vastaavat luvut olivat 331 perustettua ja 205 lopettanutta yritystä.

Vuonna 2021 Nurmijärvellä kävi töissä 12 389 henkilöä. Määrä on kääntynyt koronavuoden 2020 notkahduksen jälkeen kasvuun. Samaan aikaan kunnan työllisen työvoiman määrä on kasvanut ja 2022 sitä oli 20 779 henkilöä kokonaistyövoiman määrän ollessa 22 307. Kunnan työpaikkaomavaraisuudeksi vuoden 2021 luvuilla tuli kehyskunnalle tyypillinen 59 %. Noin 53 % kunnan työllisestä työvoimasta pendelöikin Helsinkiin, Espooseen tai Vantaalle. Työttömyysprosentti oli Nurmijärvellä vuoden 2023 elokuussa 7 %, mikä tarkoittaa 1 578 työtöntä työnhakijaa.

Työttömien osuus työvoimasta

KUNNAN TALOUS SUUNNITELMAKAUDELLA 2024-2026

Kunnan talouden kehittyminen (sis. liikelaitokset), 1000 €	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022
Toimintakate	-192 091	-192 790	-207 442	-221 060	-225 198	-217 849	-240 542
Verotulot	181 538	182 608	183 173	189 728	200 631	210 366	222 582
Valtionosuudet	30 273	29 937	30 117	32 294	51 698	41 544	45 725
Rahoituserät, netto	961	757	900	1 320	1 292	1 841	1 415
Vuosikate	20 682	20 512	6 748	2 282	28 424	35 902	29 179
Poistot ja tilinpäätöserät	14 575	-15 168	-18 854	-18 020	-26 698	-32 857	-20 779
Tilikauden yli-/alijäämä	6 119	5 356	-12 094	-15 738	1 726	3 045	3 413
Investointien omahankintameno	33 863	37 675	28 997	35 142	34 998	27 539	37 844
Nettoinvestoinnit	30 160	32 110	26 417	30 807	33 032	17 883	30 723
Investointien tulorahoitus, %	61,1 %	54,4 %	23,3 %	6,5 %	81,2 %	130,4 %	77,1
Edell. vuosien kertynyt ylijäämä	54 361	60 480	65 837	53 743	38 004	39 730	43 932

Kunnan taloudelliset lähtökohdat suunnitelmakaudelle 2024-2026

Kunnan taloudelliset lähtökohdat suunnitelmakaudella 2024-2026 ovat kaksijakoiset. Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023 lähtien ja samalla kuntien tulo- ja menorakenne muuttui huomattavasti. Uudistuksen pitäisi parantaa kuntatalouden menojen ennustettavuutta tulevina vuosina, mutta samalla uudistuksen hintalappu uhkaa muodostua kuntien rahoituksen näkökulmasta suureksi. Tuoreimpien siirtolaskelmien myötä kunnissa todettiin, että siirtyvä rahoitus ei riitä kattamaan hyvinvointialueiden kustannuksia, joka johti kuntien valtionosuuksien pienentymiseen tulevalle vuodelle. Seuraava iso muutos on myös nurkan takana, kun TE-palvelujen järjestämisvastuu siirretään valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta.

Kunnassa on tehty pitkäjänteistä työtä kestävä talouden eteen ja kesällä 2023 päätettiin kestävä kasvun NUUKA-ohjelman päivityksestä. Ohjelman päivitystyön yhteydessä kunnan taloutta tarkasteltiin ulkopuolisen asiantuntijan toimesta ja lopputulos arvioinnissa oli samansuuntainen kuin aiemmissa mallinnuksissa: kunnan talous tulee kääntymään nopeasti alijäämäiseksi tulevina vuosina, kun kertaluontoisten erien perustasoa suurempi piristysruiske poistuu kunnan taloudesta, yleinen kustannustaso pysyy korkealla ja suurista investoinneista johtuva velkaantuminen asettaa nykyisessä korkoympäristössä korkokustannukset aiempia ennusteita korkeammalle tasolle. Alijäämäkehityksen kääntäminen ja investointien tulorahoituksen kasvattaminen vaatii käyttötalouden sopeutuksien lisäksi tulorahoituksen lisäystä rinnalleen, mutta vielä tätäkin tärkeämpää on sitoutuminen yhteisiin tavoitteisiin.

Kunnan käyttötalousmenot ovat kohonneet aiempina vuosina noudattaen yleistä kuntatalouden kehityssuuntaa, mutta nopeasti nousseen inflaation ja yleissitovien

palkankorotusten myötä kustannustaso tulee tulevina vuosina kasvamaan huomattavasti nopeammin. TE-palvelujen siirto kunnille uhkaa myös osaltaan lisätä kustannuksia ja lisää kuntien roolia suhdannevaihteluiden vaikutusten kantamisesta. TE-palvelujen rahoituksen tasoon liittyy myös suuria epävarmuuksia.

Menojen kasvun vastapainoksi tulorahoitus on edellisinä vuosina kehittyneet suotuisasti, varsinkin verotulojen osalta. Ansiotulojen kasvu ja kiinteistöjen jälleenhankinta-arvojen korotus ovat kasvattaneet verotulojen kertymää, mutta samalla suhdanteen heikentyminen tuo epävarmuutta tulevien vuosien ennusteisiin ja erityisesti yhteisöveron kehittymiseen.

Kunnassa on toteutettu investointeja tasaisesti, mutta vuodesta 2016 eteenpäin kasvaneet nettoinvestoinnit ja rahoituspohjan krooninen heikentyminen on vauhdittanut kunnan velkaantumista huolestuttavalla tavalla. Velkaantuminen hidastuu väliaikaisesti vuosina 2022-2023, mutta jatkaa uudelleen voimakkaana vuodesta 2024 eteenpäin.

Kunnan lainakanta on tilikausien 2014-2022 aikana kasvanut 103,6 milj. eurosta 227,9 milj. euroon. Suhteellisen lyhyessä ajassa kunnan lainakanta on yli kaksinkertaistunut. Vuonna 2023 lainakantaa saadaan hetkellisesti madallettua isojen kertaerien johdosta, mutta tämä on poikkeuksellinen vuosi isossa kuvassa. Tämän hetken ennusteiden mukaan vuoden 2026 lopussa kunnan lainakanta asettuu noin 256,4 milj. euroon, mikäli kunnallisveroprosenttia päätetään korottaa kunnan hallituksen esityksen mukaisesti. Mikäli veroprosentit pidetään nykyisellä tasolla, tulee lainakanta asettumaan noin 269 milj. euroon vuonna 2026.

Sote-uudistuksen myötä väestön ikääntymiseen liittyvät menopaineet poistuivat kunnalta, mutta jäljelle jäi epävarmuus lopullisesta rahoituksen tasosta ja sote-kiinteistöihin liittyvät riskit. Nurmijärven osalta palvelutuoannon menopaineet kuitenkin säilyvät nuoresta väestön ikärakenteesta johtuen. Vaikka valtakunnallisena ilmiönä tunnistettu alhainen syntyvyys pitkällä aikavälillä tulee laskemaan palvelutarpeita erityisesti varhaiskasvatuksessa ja lopulta myös perusopetuksessa, Nurmijärven kunnan tasaisesta väestön kasvusta johtuen palvelutarpeet säilyvät Nurmijärvellä lasten ja nuorten osalta pitkään samalla tasolla. Lasten määrän ennustetaan laskevan haja-asutusalueella, mutta vastaavasti päätaajama-alueilla lasten määrä tulee jopa kasvamaan. Kunnan keskeisenä haasteena onkin löytää sopeutuskeinoja väestön palvelutarpeiden tasapainottamiseen, kun varsinaisesti minkään ikäryhmän palvelutarpeet kuntatasolla eivät oleellisesti laske siten, että tuotantoa voitaisiin merkittävästi supistaa. Vaihtoehtona lähinnä onkin tehostaa tuotantoa huolehtien tilakapasiteetin järkevästä käytöstä kunnan eri alueilla siten, että palveluiden tarjonta saataisiin kohtaamaan paremmin palveluiden

kysyntää ja toimintaa pystyttäisiin järjestämään toiminnan näkökulmasta riittävän kokoisissa yksiköissä.

Vaikka kunnan taloustilanne on isossa kuvassa haastava ja vaatii valtavasti työtä kehityssuunnan kääntämiseksi, ei luvassa ole pelkkiä palveluita kurjistavia leikkauksia ja synkkyyttä. Kunta investoi peruspalveluihinsa kuluvaan vuosikymmenen loppuun mennessä yli 100 milj. eurolla ja huolehtii samalla elinvoiman kehittämisestä viemällä keskeisiä infra-, kaava- ja kehityshankkeita eteenpäin. Kunnalla on loistavan sijaintinsa vuoksi monia luontaisia vahvuustekijöitä.

Tunnuslukuja (sis. liikelaitokset), milj. eur	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023 OVK I	TPE 2023 OVK II	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintamenojen kasvu, %	2,1 %	0,3 %	7,6 %	-45,1 %	-43,7 %	-43,7 %	6,0 %	3,7 %	1,6 %
Toimintakatteen muutos, %	1,9 %	-3,3 %	10,4 %	-56,4 %	-54,5 %	-59,7 %	17,6 %	6,0 %	-1,2 %
Vuosikate poistoista, %	137 %	188 %	140 %	154 %	143 %	198 %	116 %	121 %	130 %
Nettoinvestoinnit	33,0	17,9	30,7	36,4	36,1	19,0	35,9	50,8	60,2
Investointien omahankintameno	35,0	27,5	37,8	40,4	40,1	38,5	40,1	55,8	65,7
Investointien tulorahoitus, %	81,2 %	130,4 %	77,1 %	93,9 %	87,6 %	126,6 %	70,9 %	55,0 %	54,1 %
Taseeseen kertynyt ylijäämä	38,0	39,7	43,9	49,2	46,4	60,0	64,0	69,2	77,7
Lainakanta vuoden lopussa	206,7	217,3	227,9	224,7	223,8	196,8	206,2	229,1	256,4

Kunnan talous taloussuunnitelmakaudella 2024-2026

Tuloslaskelma (sis. liikelaitokset), milj. eur	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023 OVK I	TPE 2023 OVK II	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	61,0	62,7	70,9	68,3	65,9	64,7	77,4	70,3	70,3	73,4
Valmistus omaan käyttöön	0,0	0,0	0,0	1,9	0,0	0,7	0,7	1,2	1,2	2,5
Toimintakulut	-282,0	-287,9	-288,8	-310,7	-170,7	-174,8	-174,9	-185,4	-192,2	-195,2
Toimintakate	-221,1	-225,2	-217,8	-240,5	-104,8	-109,5	-96,9	-113,9	-120,7	-119,2
Verotulot	189,7	200,6	210,4	222,6	109,9	113,0	114,2	110,9	116,7	121,4
Valtionosuudet	32,3	51,7	41,5	45,7	32,2	31,5	31,5	32,5	36,9	37,5
Rahoituserät, netto	1,3	1,3	1,8	1,4	0,7	0,1	-0,1	-1,1	-2,2	-4,1
Vuosikate	2,3	28,4	35,9	29,2	37,9	35,1	48,7	28,4	30,6	35,6
Poistot ja arvonalentumiset	-18,0	-20,7	-19,1	-20,8	-24,7	-24,7	-24,7	-24,5	-25,4	-27,4
Tilikauden tulos	-15,8	7,7	16,8	8,4	13,3	10,5	24,1	4,0	5,2	8,1
Poistoeron muutos	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Varausten muutos	0,0	-6,0	-13,8	-5,0	-8,0	-8,0	-8,0	0,0	0,0	0,3
Tilikauden yli-/alijäämä	-15,7	1,7	3,0	3,4	5,3	2,5	16,1	4,0	5,2	8,4

Kunnan tilikauden 2024 tuloksen on ennustettu olevan 4,0 milj. euroa positiivinen. Kunnanhallituksen talousarvioesityksessä on esitetty 0,39 prosenttiyksikön veronkorotus. Käyttötalouden ennustettavuutta helpottaa sotepalveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle, mutta samalla toimintaympäristön muutokset kuntien tehtäväkentän, kustannusten ja tulojen rakennemuutosten osalta tuo haasteita ennustettavuuteen. Myös vallitseva vaikea maailmantilanne ja etenkin Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen tuoma epävarmuus luo ennustamiseen lisää haasteita.

Valtuusto on päättänyt Nurmijärven kunnan kestävä kasvu -ohjelmasta (NUUKA) kesäkuussa 2023, jossa kunnan talouden sopeuttamista tarkastellaan palveluiden järjestämissuunnitelman, kunnan kasvun, henkilöstön ja omaisuuden hallinnan näkökulmista. Kunnan talouden saattaminen tasapainoon edellyttää käyttötalousmenojen nousupaineiden tasaamista, investointitalouden sopeuttamista, että myös verotulojen kasvattamista veronkorotuksin.

Palvelutuotannon nettomenot ovat vuonna 2024 113,9 milj. euroa, joka on noin 12,7 milj. euroa enemmän vuoden 2022 tilinpäätökseen verrattuna, kun sotepalveluita ei oteta huomioon. Huomattavaa nettomenojen kasvuun vaikuttaa erityisesti henkilöstökulujen nousu kunta-alan palkkatarkistuksen vuoksi, yleinen inflaatio sekä rakentamisen hiipumisen vaikutukset tuottoihin. Kunnan palvelutuotannon nettomenojen kasvu vuoden 2023 ennusteeseen nähden on noin 17,1 milj. euroa, joka selittyy pääosin Kesko Oyj:n tonttikaupan toteutumisesta kesäkuussa 2023.

Henkilöstökulujen ja NUUKA -toimenpiteiden lisäksi palvelutuotannon menoja kunnan toimialoilla nostavat kuluun vuoden tilinpäätösennusteeseen nähden muun muassa varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen kasvu (1,7 milj.), koulukuljetukset (0,6 milj.), sähkötulujen,

purkukustannusten ja materiaalien kustannusvaraus ympäristötoimialalla (0,9 milj.) sekä kustannustason nousu sisäisissä erissä erityisesti vuokratuloissa. Toimintatuottoja puolestaan pienentää muun muassa tukien ja avustusten väheneminen erillisten valtionavustusten osalta (0,8 milj.), maankäytösopimusten tuottojen väheneminen (0,5 milj.) ja tontinmyyntitulojen väheneminen (12,5 milj.). Toimintatuottoja kasvattavat mm. kotikuntakorvausten kasvu (0,3 milj.), hankkeisiin liittyvä valtionavustusten kasvu (0,6 milj.) ja sisäisten vuokratuottojen kasvu (3,9 milj.).

Kuntaliiton viimeisimmän ennusteen pohjalta kunnan vuoden 2024 verotuloja arvioidaan kertyvän 0,4 milj. euroa enemmän kuin talousarviokehysten laadinnan yhteydessä arvioitiin, kun ei huomioida veronkorotuksen vaikutusta. Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2024 yhteensä 110,9 milj. euroa, joka on 3,3 milj. euroa vähemmän kuluun vuoden tilinpäätösennusteeseen nähden. Verotuloennuste putoaa veronkorotuksesta huolimatta, koska vuonna 2023 kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisverotuloissa. Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2025 116,7 milj. euroa ja vuonna 2026 121,4 milj. euroa. Laskelmissa on huomioitu 0,39 prosenttiyksikön veronkorotus.

Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän vuonna 2024 32,5 milj. euroa, joka on 1,0 milj. euroa enemmän vuoden 2023 tilinpäätösennusteeseen nähden. Suunnitelma- vuosien valtionosuuksien tasot ovat vielä tässä kohtaa arvioita etenkin, kun kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uuden

lainsäädännön pitäisi nykyisen aikataulun mukaan tulla voimaan 1.1.2026.

Verotulojen, valtionosuuksien ja rahoitustulojen ja –menojen jälkeen vuoden 2024 vuosikatteen muodostuu 28,4 milj. euroa. Vuosikate asettuu vuonna 2025 30,6 ja vuonna 2026 35,6 milj. euroon.

Merkittävien investointien myötä poistotason arvioidaan nousevan 24,5 milj. eurosta 27,4 milj. euroon aikavälillä 2024–2026. Poistojen osalta on kartoitettu uutta kirjaustapaa, jotta poistojen ajoitus saataisiin kohdistettua oikea-aikaisemmin kirjanpitoon. Pitkällä aikavälillä kunnan tulee huolehtia vuosikatteen riittävästä vahvuudesta poistojen kasvaessa, että talous säilyisi tasapainossa myös tuloslaskelmatasolla (ns. kirjanpidollinen tasapaino).

Taloussuunnitelmassa kunnan bruttoinvestointitaso vuonna 2024 on 40,1 milj. euroa, vuonna 2025 55,8 milj.

euroa ja vuonna 2025 65,7 milj. euroa. Rahoitusosuuksia investointeihin ei ole arvioitu taloussuunnitelmakausille.

Arvioitu nettolainakannan muutos vuonna 2024 on +9,4 milj. euroa, jolloin kunnan lainakanta asettuisi yhteensä noin 206,2 milj. euroon. Suurista investoinneista ja kunnan heikentyneestä taloustilanteesta johtuen velkaantumisen lähivuosina tulee kiihtymään merkittävästi ilman toimenpiteitä. Vuoden 2024 investointitaso on suunnitelmavuosia huomattavasti matalammalla tasolla, mutta toiminnan ja investointien rahavirta on kuitenkin 10,2 milj. euroa negatiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran negatiivisuus indikoi painetta lainakannan kasvattamiseen tai veroprocentin korottamiseen. Suunnitelmavuosina 2025 ja 2026 investointitaso kasvaa merkittävästi, johtaen edelleen huomattavaan velkaantumiseen. Vuoden 2026 lopussa kunnan lainakannan ennakoidaan asettuvan 256,4 milj. euroon.

Toimintakate toimialoittain milj. euroa	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023 OVK I	TPE 2023 OVK II	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Sosiaali- ja terveystoimiala	-124,7	-139,3	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0
Konsernipalvelut	-11,2	-11,0	-12,7	-13,2	-13,4	-13,4	-18,8	-18,8
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	-95,0	-99,0	-102,8	-104,4	-104,3	-111,8	-112,5	-114,1
Ympäristötoimiala	7,2	2,4	4,7	2,2	14,8	3,7	3,3	3,5
Aleksia	0,1	0,4	0,3	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1
Nurmijärven vesi	5,9	6,0	5,8	5,8	5,8	7,4	7,1	10,1
Yhteensä	-217,8	-240,5	-104,8	-109,5	-96,9	-113,9	-120,7	-119,2

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ

4,0 milj.€

NETTOINVESTOINNIT

-35,9 milj.€

NETTOMENOT

-113,9 milj.€

VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHOITUS

Talousarviossa ja -suunnitelmassa esitetään tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tulotarvot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve kate-
taan. Tuloslaskelmassa (ks. tuloslaskelmaosa) esitetään
tulo- ja rahoituksen riittävyys käyttötalouden menoihin ja
poistoihin. Kunnan tulo- ja rahoitus koostuu toiminta-
tuloista ja verorahoituksesta eli verotuloista ja valtion-
osuuksista sekä rahoitustuloista.

Verotulot suunnitelmakaudella 2024-2026

Kunnan verotulot koostuvat kunnallisverotuloista, yh-
teisöverotulojen kuntaosuuksista sekä kiinteistövero-
tuloista. Kuntalain 111 §:n mukaan viimeistään talous-
arvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on päätet-
tävä kunnan tulo- ja rahoitusprosentista, kiinteistövero-
prosentista sekä muiden verojen perusteista.

Taloussuunnitelma 2024-2026 on laadittu siten, että
kunnallisveroprosentti on 7,50 vuodesta 2024 alkaen.
Tämä tarkoittaa 0,39 %-yksikön korotusta kunnallisve-
roon. Viimeksi kunnallisveroprosenttia on korotettu
0,25 prosenttiyksiköllä 19,75 prosenttiin vuonna 2020 ja

Rahoitusosassa (ks. rahoitusosa) esitetään toiminnan, in-
vestointien ja rahoituksen rahavirrat. Tasapainoinen
kuntatalous edellyttää, että rahan lähteiden on pitkällä
aikavälillä katettava rahan käyttö. Jos tulo- ja rahoitus ei
riitä kunnan kokonaismenojen kattamiseen, kunnan on
rahoitusosassa osoitettava tarvittava muu rahoitus.
Kunta voi kattaa rahoitustarvettaan lainanotolla tai
omaisuuden myynnillä.

sitä edellisen kerran 0,50 prosenttiyksiköllä vuonna
2014.

Kiinteistöveroprosentit on pidetty vuoden 2023 tasolla
siten, että yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,18, vaki-
tuisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,48,
muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,18
sekä rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero-
prosentti 4,30. Yleishyödyllisiltä yhteisöiltä ei peritä ve-
roa. Yleisen kiinteistöveroprosentin osalta on huomioitu
laki kiinteistöverolain muuttamisesta, jonka seurauk-
sena maapohjan kiinteistöveroprosentti eriyttäisiin
yleisestä kiinteistöveroprosentista. Maapohjan kiinteis-
töveroprosentti olisi alarajan mukaisesti 1,30.

Kunnan verotuloennusteet perustuvat Kuntaliiton tuot-
tamiin veroennusteisiin.

Verotulojen kehitys ja ennuste (milj. euroa)	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023 OVK I	TPE 2023 OVK II	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kunnallisveron kehitys	166,2	171,6	180,6	186,3	196,5	88,6	90,7	91,8	89,1	94,0	98,1
Kiinteistöveron kehitys	9,4	9,6	10,8	12,0	12,7	12,6	12,9	13,2	13,7	14,1	14,4
Yhteisöveron kehitys	7,6	8,6	9,3	12,1	13,4	8,7	9,4	9,3	8,2	8,7	9,0
Yhteensä	183,2	189,7	200,6	210,4	222,6	109,9	113,0	114,2	110,9	116,7	121,4

Kiinteistöverotulojen on arvioitu asettuvan vuonna
2024 13,7 milj. euroon. Asuin- ja liikerakentamisen pe-
rusteella kiinteistöverotulojen positiivisen kehityksen
arvioidaan jatkuvan suunnitelmakauden loppuun
saakka. Rakentamiskustannusten kasvu näkyy myös kiin-
teistöverotulojen kertymisessä. Maapohjan kiinteistö-
veroprosentin eriyttäminen ja asettaminen uudelle,
yleistä kiinteistöveroprosenttia korkeammalle tasolle
nostaa kunnan kiinteistöverotuloja noin 0,4 milj. eu-
roa.

Yhteisöverotulojen on arvioitu asettuvan vuonna
2024 noin 8,2 milj. euroon, joka on 1,1 milj. euroa vä-
hemmän vuoden 2022 tilinpäätösennusteeseen näh-
den. Yhteisöveron jako-osuutta korotettiin väliaikaisesti
10 prosenttiyksiköllä osana valtion koronatukijärjeste-
lyä vuosina 2020 ja 2021. Vuonna 2022 jako-osuus pa-
lautui normaalille tasolle. Suhdanteen heikentymisen

myötä yritysten maksetut ennakko- ja tulo- ja rahoitus-
vuoden 2023 aikana ja tämä laskee myös tulevien vuo-
sien arvioita.

Kunnallisverotuksen pohjana olevien ansiotulojen arvi-
oidaan kasvavan vuonna 2024 noin 4,5 prosenttia edel-
lisvuoteen nähden. Kunnallisverotuloja arvioidaan
kertyvän vuonna 2024 89,1 milj. euroa. Kunnallisverotu-
lojen pienentyminen vuoden 2023 tilinpäätösennuste-
eseen nähden on 2,7 milj. euroa. Vuoden 2023 kunnallis-
verotulojen kertymää parantaa aikaisempien vuosien
korkeammilla veroprosenteilla maksuunpannut verot.

Suunnitelmavuosina 2025 ja 2026 verotulojen ennako-
idaan kehittyvän positiivisesti. Ansiotulojen kehityksen
ennakoidaan olevan suunnitelmavuosina 3,9 % tasolla.

VEROPROSENTIT	Vaihteluväli 2024	Nurmijärvi 2022	Nurmijärvi 2023	Nurmijärvi TA 2024
Kunnallisveroprosentti		19,75	7,11	7,50
Yleinen kiinteistöveroprosentti	0,93-2,00	1,18	1,18	1,18
Maapohjan kiinteistöveroprosentti*	1,30-2,00			1,30
Vakituisten asuinrakennusten veroprosentti	0,41-1,00	0,48	0,48	0,48
Muiden kuin vakituisten asuinrakennusten veroprosentti	0,93-2,00	1,18	1,18	1,18
Yleishyödyllisten yhteisöjen veroprosentti	alaraja 0,00	0,00	0,00	0,00
Rakentamattomien rakennuspaikkojen veroprosentti	4,18-6,00	4,3	4,30	4,30

*Hallitus on esittänyt eduskunnalle kiinteistöverolain muuttamista siten, että maapohjan kiinteistöveroprosentti eriytetään yleisestä kiinteistöveroprosentista. Maapohjaan on sovellettu aiemmin yleistä kiinteistöveroprosenttia.

Valtionosuudet suunnitelmakaudella 2024-2026

Valtionosuudet kehitys ja ennuste (milj. euroa)	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023 OVK I	TPE 2023 OVK II	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Valtionosuudet kehitys ja ennuste	30,1	32,3	51,7	41,5	45,7	32,2	31,5	31,5	32,5	36,9	37,5

Kunnan valtionosuudet koostuvat valtiovarainministeriön hallinnoimasta peruspalvelujen valtionosuudesta (1393/2022, 618/2021) sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta (1705/2009). Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu kunnan järjestämien peruspalveluiden rahoittamiseen. Lisäksi järjestelmään sisältyy kuntien välisiä verotuloeroja tasaava mekanismi (ns. verotulojen tasausjärjestelmä), ja koska Nurmijärven kunnan asukaskohtaiset verotulot ovat keskimääräistä korkeammat valtakunnallisessa tarkastelussa, on valtionosuuksien osuus Nurmijärven kunnan tulo-rahoitus-pohjasta suhteellisesti matalampi monein muihin kuntiin nähden. Valtionosuusennusteet pohjautuvat Kuntaliiton valtionosuuslaskelmiin.

Kunnan valtionosuuksien arvioidaan vuonna 2024 asetuvan 32,5 milj. euroon, joka on noin 1,0 milj. euroa enemmän vuoden 2023 tilinpäätösennusteeseen nähden. Kasvu on aiemmin ennakoitua pienempää johtuen

siirtyneiden sote-kustannusten tarkentumisesta. Siirryneitä kustannuksia oli aiempaa arvioitua enemmän ja täten rahoitusta siirretään hyvinvointialueille ja tämä pienentää kuntien tulevien vuosien valtionosuuksia. Peruspalvelujen indeksikorotus on 2,2 prosenttia, joka kasvattaa valtionosuuksia. Suunnitelmavuosina peruspalvelujen indeksikorotukseen tehdään hallitusohjelman mukaisesti yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys.

Suunnitelmavuosien valtionosuuksien tasoon vaikuttaa vuonna 2025 kuntien vastuulle siirtyvät TE-palvelut. Kunnan valtionosuuksien arvioidaan kasvavan kustannuksia vastaavasti noin 5 milj. euroa.

Hallitusohjelmassa on linjattu, että kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmää lähdetään uudistamaan ja uuden järjestelmän on tarkoitus astua voimaan 1.1.2026 siten, että uusi järjestelmä vastaa kuntien sote-uudistuksen ja TE-uudistuksen jälkeistä roolia. Uudistus on tarkoitus toteuttaa kustannusneutraalisti.

Lainarahoitus suunnitelmakaudella 2024-2026

Toiminnan ja investointien rahavirta on talousarviossa 2024 10,2 milj. euroa negatiivinen. Suunnitelmavuosina 2025 ja 2026 ko. rahavirta heikkenee merkittävästi joutuksen kasvavista investointimenoista. Suunnitelma-vuonna 2026 toiminnan ja investointien rahavirran en-nustetaan asettuvan -24,7 milj. euroon.

Vuoden 2024 osalta lainanotto asettuu +9,4 milj. eu-roon, joka tarkoittaa, että tarvitaan lisää lainarahoitusta kattamaan kasvaneita investointimenoja. Vanhoja pitkä-aikaisia lainoja joudutaan rahoittamaan uudelleen 16,1 milj. euron edestä. Lainakannan ennustetaan kasvavan 206,2 milj. euroon. Suunnitelmavuosien nettolainan-oton arvioidaan olevan yhteensä 50,2 milj. euroa, koska tulorahoitus ei riitä isojen hankkeiden rahoittamiseen. Vanhoja pitkäaikaisia lainoja joudutaan uudelleenrahoit-tamaan suunnitelmakaudella 2024-2026 yhteensä 88,3 milj. euroa. Lainakannan ennustetaan olevan 256,4 milj. euroa vuoden 2026 lopuksi.

Rahoituksen järjestämisessä kunta käyttää kuntatodis-tusohjelmaan perustuvaa lyhytaikaista lainaa sekä pitkä-aikaisia lainoja. Kunnan rahoitustoiminta perustuu ta-lousarvion lisäksi kunnassa vahvistettuihin rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteisiin.

Korkotuotot ja -kulut

Yleinen korkotaso on ollut erittäin matala jo useamman vuoden, joka näkyy kunnan lainasalkussa alhaisena kes-kikorkona. Kohonneen inflaation myötä kiristynyt raha-politiikka on kuitenkin nopeasti kääntänyt korkotason nousuun ja korkeampi korkotaso on tullut Nurmijärvel-läkin näkyväksi verrattain hyvästä lainojen suojausas-teesta huolimatta. Vuosi sitten kunnan lainasalkun 12kk keskikorko on ollut 0,44 % ja kirjoitushetkellä keskikorko on 1,25 %. Keskikoron ennakkoidaan nousevan 2,6 % vuo-den 2026 loppuun mennessä.

Velkaantumisen vaikutukset korkokuluihin ovatkin tois-taiseksi pysyneet vielä maltillisina, mistä on muodostu-nut kunnalle normaaleihin korko-oloihin verraten mil-joonien eurojen korkokustannusetu vuosien aikana. Kunnan keskikoron ennustetaan kasvavan tulevana vuo-sina nopeasti, mikäli korkotaso pysyy nykyisenlaisena. Kunnan korkokulujen arvioidaan olevan vuonna 2024 3,9 milj. euroa vuonna ja kasvavan tasaisesti suunnitel-mavuosina. Vuonna 2025 korkokulujen arvioidaan aset-tuvan 4,6 milj. euron tasoon ja vuonna 2026 6,4 milj. eu-roon.

Kunta on solminut korkoriskien suojaamistarkoituksessa yhden koronvaihtosopimuksen, joka erääntyy loka-kuussa 2024. Jäljelle jäävästä sopimuksesta kunta hyö-tyy nettona arviolta 0,5 milj. euroa vuonna 2024.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotoista suurin erä on osinkotuotto Nurmijär-ven Sähkö Oy:ltä, joka on vuodesta 2019 lähtien ollut 2,0 milj. euroa vuodessa.

Nurmijärven Vesi -liikelaitos maksaa kuntaemolle pe-ruspääomasijoituksesta kuuden prosentin tuottoa, noin 162 000 euroa vuodessa. Vastaava erä on Nurmijärven Vedellä rahoituskuluissa.

INVESTOINNIT

Investointiosia sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle 2024 sekä suunnitelmavuosille 2025–2026. Vuodet 2027 ja 2028 on esitetty informaatiotietona. Vuoden 2024 bruttoinvestoinnit ovat yhteensä 40,1 milj. euroa. Rahoitusosuuksia investointeihin ei ole arvioitu taloussuunnitelmakausille ja maan myyntituloja on kirjattu (tasearvolla laskettuna) 1,5 milj. euroa. Näin ollen nettoinvestoinnit (bruttoinvestoinnit vähennettynä rahoitusosuuksilla ja hyödykkeiden luovutuksesta saatavilla tuloilla tasearvosta) asettuvat vuoden 2024 osalta 38,6 milj. euroon.

Bruttoinvestoinnit suunnitelmakaudella 2024–2026 ovat yhteensä 161,6 milj. euroa ja nettoinvestoinnit 157,1 milj. euroa.

Talousarvion mukainen tulo-rahoitus riittää kattamaan investointien rahoitustarpeesta 73,4 prosenttia vuonna 2024, 57 prosenttia vuonna 2025 ja 56 prosenttia vuonna 2026. Loppuosa investoinneista tulee rahoittaa joko lainarahalla, omaisuuden myynnillä tai rahavaroista.

Maanhankinta

Maanhankinnan määräraha vuodelle 2024 on 2,5 milj. euroa.

Muut pitkävaikuttaiset menot

Vuodelle 2024 on budjetoitu 0,6 milj. euroa henkilöstö- ja taloushallinnon järjestelmäuudistuksiin sekä sähköiseen arkistointiin.

Talonrakennus

Vuonna 2024 talonrakennukseen on osoitettu määrärahaa 16,9 milj. euroa, joka vastaa noin 44 prosenttia kokonaisinvestoinneista. Talonrakennuksen investoinnit tarkentuvat NUUKA -palveluverkkoselvityksen jälkeen talousarviovuoden aikana. Talousarviovuodelle päiväkotien ja koulujen peruskorjauksiin on varattu 0,2 milj. euroa. Toimialojen yhteisiin hankkeisiin on varattu 0,1 milj. euroa ja Aleksian keittiöhankkeisiin on varattu 0,5 milj. euroa. Pieniin talohankkeisiin on varattu 1,6 milj. euroa,

joista 0,3 milj. kohdentuu koulujen ja päiväkotien pihojen ja leikkivälineiden kunnostukseen.

Vuoden 2024 talonrakennushankkeista merkittävin on Rajamäen kampuksen uudishanke.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Talousarviovuodelle 2024 on budjetoitu kunnallistekniikan rakentamiseen 13,3 milj. euroa, Klaukkalan tieverkkoon 0,1 milj. euroa sekä kunnan ja valtion yhteishankkeisiin 1,5 milj. euroa.

Irtaimisto, laitteet ja ajoneuvot

Irtaimistoon, laitteisiin ja ajoneuvoihin budjetoidaan yli 10 000 euron arvoiset hankkeet sekä ensikertainen kalustaminen. Talousarviovuodelle näihin on varattu 0,4 milj. euroa.

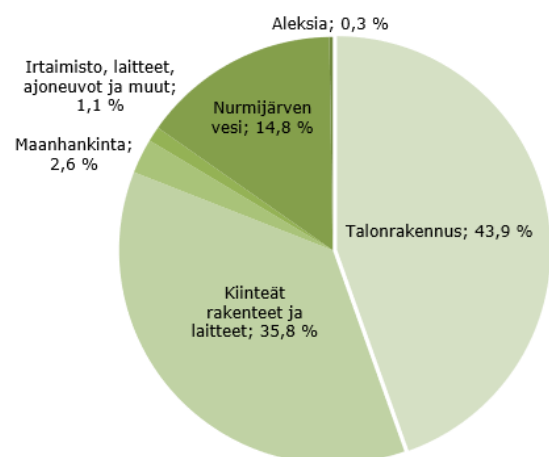
Nurmijärven Vesi liikelaitos

Investointiohjelmassa talousarviovuodelle on varattu 5,7 milj. euroa. Liittymismaksuja arvioidaan kertyvän 1,3 milj. euroa.

Aleksia liikelaitos

Keittiölaitteiden uusimiseen on varattu 0,1 milj. euroa.

Investoinnit lajeittain

Yhteenveto investoinneista 2024-2028

1000 €, alv 0%		Yhteensä 2024- 2026	2024	2025	2026	2027	2028
1. Kiinteä omaisuus							
	Menot	7 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
	Tulot	-4 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
2. Muut pitkävaikutteiset menot							
	Menot	710	605	95	10	0	0
3. Talonrakennus							
	Menot	74 070	16 940	27 780	29 350	20 000	20 450
4. Kiinteät rakenteet ja laitteet							
	Menot	39 340	13 845	12 135	13 360	15 915	14 845
5. Irtaimisto, laitteet, ajoneuvot ja muut							
	Menot	4 755	435	2 110	2 210	3 410	1 110
Investoinnit yhteensä ilman liikelaitoksia							
Investoinnit, brutto		126 375	34 325	44 620	47 430	41 825	38 905
Rahoitusosuudet		0	0	0	0	0	0
Maanmyynti		-4 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Investoinnit, netto		121 875	32 825	43 120	45 930	40 325	37 405
6.1 Nurmijärven vesi							
	Menot	34 950	5 700	11 045	18 205	15 260	9 480
6.2 Aleksia							
	Menot	300	100	100	100	100	100
Investoinnit yhteensä							
Bruttomenot		161 625	40 125	55 765	65 735	57 185	48 485
Rahoitusosuudet		0	0	0	0	0	0
Maanmyynti		-4 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Investoinnit, netto		157 125	38 625	54 265	64 235	55 685	46 985

HENKILÖSTÖ

Kunnan moniammatillisen henkilöstön yhteisenä tehtävänä on huolehtia kuntalaisten palveluista ja rakentaa omalta osaltaan kuntalaisten parempaa arkea. Kuntastrategian mukaisesti kunta työnantajana huolehtii henkilöstön hyvinvoinnista ja työnteon edellytyksistä. Henkilöstön yhteinen arvoperusta rakentuu kolmesta toimintaperiaatteesta - asukas- ja asiakaslähtöisyys, vastuullisuus ja rohkeus – joiden merkityksestä ja toteutumisesta käydään keskustelua henkilöstön kanssa. Kuntastrategiaa toteuttavassa henkilöstöohjelmassa vuosille 2023 - 2025 korostetaan yhteisöllisyyden, osaamisen, arvostavien kohtaamisten ja toiminnan selkeyden merkitystä.

Kunta-alan työvoimapula näkyy kunnassa monissa henkilöstöryhmissä. Erityisesti varhaiskasvatuksen henkilöstön, opetusalan ja teknisen alan henkilöstön saatavuus on vaikeutunut viime vuosina. Myös lyhytaikaisten sijaisien rekrytointi varhaiskasvatuksen, opetusalan ja ruoka- ja siivouspalvelujen tehtäviin on haastavaa. Rekrytoinneissa ja kilpailussa osaavasta työvoimasta onnistuminen edellyttääkin entistä vahvempaa ja myönteisempää työnantajakuva ja tavoitteellisen kehittämistyön jatkamista esimerkiksi johtamisen ja viestinnän osalta.

Vuonna 2024 henkilöstöpolitiikkaa ja johtamista haastaa erityisesti talouden tasapainottamiseen eli Nuuka –ohjelman toimeenpanoon. Nuuka –ohjelmassa on puitesopimuksena määritelty henkilöstölinjaukset ja palvelutuotannon muutossuunnitelmat, jotka on käsitelty yhteistoimintamenettelyissä vuoden 2023 aikana. Palvelutuotannon muutossuunnitelmat koskevat mm. ruoka- ja siivouspalveluja, alkuluokkatoimintaa, tilakeskusta ja kunnallistekniikkaa sekä talous- ja henkilöstöhallintoa. Yhteistoiminnasta huolehditaan edelleen näiden muutosten tarkempien selvitysten ja valmistelujen yhteydessä. Henkilöstölinjauksista keskeisiä ovat henkilöstömäärän ja –kustannusten kasvun hallinta, lomapalkkavelan pienentämiseen tähtäävä vuosilomia ja säästövapaita koskeva tarkennus, työn pitkäjänteistä suunnitte-

lua edellyttävät lisä- ja ylityökorvausten ja matkakustannusten vähentäminen sekä sairauspoissaolojen vähentäminen.

Vuoden 2024 aikana otetaan käyttöön uusi HR-tietojärjestelmäkokonaisuus, jonka tavoitteena on tehostaa hallinnollista työtä, selkeyttää henkilöstöhallinnon prosesseja ja vähentää järjestelmäkustannuksia. Uudistuksessa useat nykyiset prosessit ja käytännöt muuttuvat.

Kunta-alan työehtosopimukset ovat voimassa 30.4.2025 saakka ja ne sisältävät rakenteellisia muutoksia, vuosittaisten yleiskorotusten lisäksi paikallisesti sovittavia järjestelyeriä ja palkkausjärjestelmän kehittämisohjelman. Seuraavan kerran palkkojen yleiskorotukset tulevat voimaan 1.6.2024.

Henkilöstösuunnitelma

Kunnan henkilöstösuunnittelu perustuu henkilöstöresurssien suunnitelmalliseen ja taloudelliseen käyttämiseen. Henkilöstösuunnittelussa huomioidaan palvelutuotannon henkilöstötarpeet, luonnollisen poistuman vaikutukset sekä toimintojen uudelleenjärjestelyjen ja tehtävämuutosten mahdollisuudet. Vanhuuseläkkeelle siirtyä vuosittain arviolta 30–45 työntekijää ja vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus on ollut noin 10 %. Luonnollisen poistuman kautta vapautuvien virkojen ja tehtävien täyttäminen harkitaan noudattaen Nuuka –ohjelmassa sovittua henkilöstömäärän kasvun hallinnan periaatetta.

Kunnan henkilöstömäärä oli vuoden 2022 lopussa alussa yhteensä 1738 HTV:ta. Talousarvioon sisältyvän henkilöstösuunnitelman lähtökohtana on, että vuodelle 2024 esitetään toimialojen ja liikelaitosten harkinnan mukaan palvelutarpeisiin nähden vain välttämättömät uudet virat ja työsopimussuhteiset tehtävät. Henkilöstösuunnitelmaan sisältyy toimialojen ja liikelaitosten esitykset yhteensä 14 uuden viran/työsopimussuhteisen tehtävän perustamisesta. Niistä 12 sijoittuu sivistys- ja hyvinvointitoimialalle, yksi konsernipalveluihin ja yksi ympäristötoimialalle.

Henkilöstömenot, 1 000 eur	TP2022	TA2023	TA2024
Konsernipalvelut	4 472	6 556	6 805
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	60 624	59 568	63 178
Ympäristötoimiala	7 201	7 304	7 937
Nurmijärven Vesi	1 463	1 485	1 554
Aleksia	5 437	5 019	5 144
Yhteensä	79 196	79 933	84 618

HTV1	TP2022	TA2023	TA2024
Konsernipalvelut	64,2	54,0	52,5
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	1 344,2	1 288,0	1 333,3
Ympäristötoimiala	145,6	160,0	159,0
Nurmijärven Vesi	23,7	23,0	23,5
Aleksia	159,5	160,0	156,0
Yhteensä	1 737,2	1 685,0	1 724,3

KÄYTTÖTALOUSOSA

Konsernipalvelut

Konsernipalvelut

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	2 582 131	2 470 735	2 470 735	2 846 776	2 667 686	2 597 686
Myyntituotot	2 090 897	1 982 079	1 976 079	2 209 086	2 209 086	2 209 086
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	264 204	331 056	337 056	461 090	282 000	212 000
Muut toimintatuotot	227 030	157 600	157 600	176 600	176 600	176 600
Toimintakulut	-13 616 837	-15 145 708	-15 838 827	-16 204 001	-21 512 791	-21 406 031
Henkilöstökulut	-4 471 665	-6 556 343	-6 643 154	-6 805 235	-6 570 445	-6 620 525
Palvelujen ostot	-4 691 580	-4 546 697	-4 796 285	-5 132 253	-8 100 333	-8 050 593
Aineet, tarv. ja tavarat	-46 563	-96 970	-101 109	-96 300	-94 300	-93 200
Avustukset	-3 662 522	-3 120 520	-3 470 667	-3 284 000	-5 884 000	-5 784 000
Muut toimintakulut	-744 507	-825 177	-827 612	-886 213	-863 713	-857 713
Toimintakate	-11 034 706	-12 674 973	-13 368 092	-13 357 225	-18 845 105	-18 808 345
Poistot ja arvonal.	-59 979	-106 700	-92 700	-167 880	-365 000	-317 500
HTV 1	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Yhteensä	64,2	54,0	51,3	52,5	52,0	52,0

Toiminnan kuvaus

Konsernipalveluiden toimialan perustehtävänä on tukea muiden toimialojen ja konserniyhteisöjen toimintaa. Konsernipalveluiden hoitamia tehtäviä ovat elinkeino- ja työllisyyspalvelut, viestintä- ja markkinointi, kunnan kokonaistalouden hoito, strategian ja tiedonhallinnan koordinointi, tietohallinto ja tietotekniikan järjestäminen, hankintapalvelut, kunnan yleishallinnon hoitaminen, juridinen konsultaatio, asianhallinta ja arkistointi, keskitetty asiakaspalvelu sekä henkilöstöhallinnon tehtävät. Konsernipalvelut vastaa Aleksia -liikelaitoksen (siivous- ja ruokapalvelut) ohjauksesta. Kunta hankkii taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut Sarastia Oy:ltä.

Toimintaympäristön muutokset

Tulevien vuosien keskeisin tavoite on kunnan talouden tasapainottaminen. Kunnan NUUKA-ohjelma on päivitetty kuluvaan vuoden aikana ja vuonna 2024 konsernipalveluiden yhtenä keskeisenä tavoitteena on valmistella ja toteuttaa NUUKA-ohjelman päätöksiä.

Aleksia-liikelaitoksen palvelujen tuotantotapaa koskeva markkinakartoitus on tarkoitus toteuttaa syksyllä 2023 ja tavoitteena on, että valtuusto päättäisi jatkotoimenpiteistä alkuvuonna 2024. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen keskitäminen toteutetaan vuoden 2024 aikana ja tehostetaan hallinnollisia prosesseja eri toimialojen välillä. NUUKA-ohjelmassa on linjattu kunnan toimielinrakenteen tiivistämisestä tulevalle valtuustokaudelle ja tulevan toimielinrakenteen valmistelu on tarkoitus käynnistää vuoden 2024 aikana.

Kunnan palvelutuotannon ohjausta kehitetään vakiinnuttamalla palveluiden järjestämissuunnitelma ja rullaava palvelu

verkko pysyväksi toimintamalliksi. Vuoden 2024 osalta tavoitteena on tarkastella ja uudelleen määritellä kunnan investointiprosessi. Strategian osalta talousarviovuonna toteutetaan Fiksu kuntastrategia –hanketta, jonka tavoitteena on kuntastrategiaan liittyvään tiedonhallinnan ja tiedolla johtamisen prosessien, tavoiteasetannan ja mittaroinnin kehittäminen.

TE-palvelut siirtyvät valtiolta kuntien vastuulle vuoden 2025 alussa. Nurmijärven osalta työllisyyspalvelut on tarkoitus järjestää yhdessä Keski-Uudenmaan kuntien kesken. Keski-Uudenmaan työllisyysalueen muodostavat alueen kuusi kuntaa; Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula. Vuonna 2024 tehdään työllisyysalueen valmistelutyötä ja kehitetään työllisyyspalveluiden toimintamalleja yhteistyössä perustettavan työllisyysalueen kanssa palvelujen vaikuttavuuden parantamiseksi.

Kuntastrategiassa yhdeksi painopisteeksi on asetettu matkailun, kulttuurin ja tapahtumatoiminnan toimintaedellytysten mahdollistaminen sekä kunnan keskeisten matkailukohteiden kehittäminen. Kuluvaan vuonna on hyväksytty matkailun, kulttuurin ja tapahtumien kehittämisen ohjelma ja ohjelman mukaisia toimenpiteitä toteutetaan vuoden 2024 aikana.

Konsernipalvelut vastaa vaalien järjestämisestä ja vuonna 2024 järjestetään sekä presidentinvaalit että EU-vaalit. Vuoden 2024 aikana toteutetaan kaksi merkittävää järjestelmä-uudistusta; uusi henkilöstöhallinnon ohjelmisto on tarkoitus

ottaa käyttöön keväällä 2024 ja uuden taloushallinnon ohjelmiston käyttöönotto ajoittuu vuoden 2025 alkuun.

Henkilöstösuunnitelma

Konsernipalveluissa tehdään aktiivisesti tehtävien uudelleenjärjestelyä sekä toteuttamalla tehtäväkuvamuutoksia että arvioimalla tehtävien uudelleenjärjestelymahdollisuudet vakanssien avautuessa tai luonnollisen poistuman yhteydessä. Henkilöstösuunnitelmaan sisältyy määräaikainen projektikoor-

dinaattori vuoden 2024 loppuun saakka. Projektikoordinaattorin tehtävä on tarvittava lisäresurssi kunnan talous- ja henkilöhallinnon järjestelmien vaihtamiseen liittyen ja tehtävä jaetaan henkilöstö- ja talouspalvelujen kesken. Projektikoordinaattorin palkkakustannus kohdistetaan investointeihin.

Hallintopalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	103 572	105 735	105 735	94 324	94 324	94 324
Toimintakulut	-1 015 889	-1 128 238	-1 138 252	-1 170 247	-1 207 447	-1 229 697
Toimintakate	-912 317	-1 022 503	-1 032 517	-1 075 923	-1 113 123	-1 135 373
Toimintakate, €/asukas	-20,5	-22,6	-22,8	-23,7	-24,3	-24,5

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1	12,0	11,0	10,1	11,0	11,0	11,0
Yhteensä	12,0	11,0	10,1	11,0	11,0	11,0

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TPE 2023)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Vaalit (valmisteluresurssi)	10 000	
	Muut toimintakulut		
	Sisäiset vuokrat	29 000	

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP 2022	TPE 2023	TA 2024
Hallintopalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	11	10,1	11
Välitetyt puhelut	13 801	12 500	12 500
Kirjattavat asiat	1 796	1 800	1 800
Tehdyt henkilökortit	318	700	400

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tulosalue vastaa valtuuston ja kunnanhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, muista tukitehtävistä ja kokoussihteeriystä. Tulosalue (kunnanlakimies ja hallinnon asiantuntija) tulee jatkossa hoitamaan tarkastuslautakunnan kokousten valmistelua ja kokoussihteerin tehtäviä. Lisäksi tulosalue vastaa hallinnon yleisistä tukipalveluista, kunnanviraston keskitetystä asiakaspalvelusta sekä kirjaamo- ja arkistopalveluista. Tulosalue vastaa osaltaan päätösten täytäntöönpanoon liittyvistä tehtävistä ja määräaikojen seuraamisesta.

Lisäksi tulosalueen vastuulla on vaaleihin liittyvät kokonaisjärjestelyt. Vuonna 2024 alkuvuodesta järjestetään presidentinvaalit mahdollisesti kaksine vaaleineen sekä kesällä europarlamenttivaalit. Tulosaluepäällikkö kunnanlakimies vastaa myös kunnan henkilöstön ja päätöksenteon juridisesta tuesta ja konsultoisesta, asiakirjojen ja sopimusten valmistelusta ja tarvittaessa oikeudenkäyntien hoitamisesta. Painopisteet voivat vaihdella aina kulloinkin ajankohtaisten aiheiden mukaan.

Hallintopalvelut vastaa myös tiedonhallinnan kehittämisestä kunnassa. Kunnan tietosuojavastaava toimii tulosalueella, ohjaten tietosuojaan liittyvissä kysymyksissä. Tiedonhallintalaki edellyttää tiedon säilyttämistä sähköisessä muodossa, ja jotta tämä toteutuisi, myös tiedon sähköistä pitkäaikaissäilytystä kehitetään.

Toiminnan painopistealueet

Tulosalue tarjoaa palveluja kunnan eri toimialoille mahdollistaen osaltaan kunnan eri perustoimintojen strategian mukaisen toiminnan.

Kaikkia toimialoja palveleva sähköinen arkistojärjestelmä on otettu käyttöön vuoden 2023 aikana, ja sen käyttöä tullaan laajentamaan tietojärjestelmäintegraatioin ja paperiarkiston aineistoja digitoimalla. Tämä edellyttää henkilöstöltä entistä enemmän asiantuntemusta, mikä otetaan huomioon, kun asiantuntijasihteerin eläköitymisen jälkeen rekrytoidaan hänelle seuraajaa.

Whistleblower-direktiivi pantiin toimeen vuoden 2023 keväällä ja kunnan ilmoituskanava on otettu käyttöön. Tavoitteena on edelleen hallinnon ja päätösvalmistelun sujuvoittaminen. Hallintopalveluissa on käynnissä tehtävien järjestelyjä liittyen toiminnan kehittämiseen tältäkin osin. Toimintaa on tiivistetty myös lakiasiantuntijan eläköitymiseen liittyen. Sisäistä koulutusta tulee lisää, ja se on yksi painopistealue edelleen tulevana vuonna.

Kesällä 2023 alkanut sopimushallintaprojekti saa jatkoksi sopimushallintaohjeen ja se pannaan täytäntöön vuodelle 2024 jatkuvilla sisäisillä koulutuksilla.

Vaalijärjestelyjä on kehitetty edelleen. Kuten jokaisessa vaalissa, äänestyspaikat on tarkasteltu uudelleen ja uusiakin paikkoja ollaan ottamassa käyttöön keskeisiltä paikoilta, jotta ne mahdollisimman hyvin palvelisivat äänestysaktiivisuutta.

Vaalien käytännön järjestämisvastuu on ollut aiemmin liian vähillä henkilöresursseilla, ja siksi herkemmin haavoittuva. Tämä todennäköisimmin tietää panostusta ja rekrytoimista myös vilkkaana vaalivuonna 2024. Tänä vuonna kiinnitetään erityistä

huomiota vaalilautakuntien valintaprosessiin. Myös vaalitoimipisteiden visuaaliseen ilmeeseen pyritään mahdollisuuksien mukaan panostamaan.

Juridisten palvelujen osalta palvelut perustuvat kunnanlakimiehen käytännön konsultointiin, asiakirjojen laadintaan, yhteydenpitoon eri viranomaisiin ja sopimuskumppaneihin. Tavoitteena on säännöllisesti pitää sisäisiä hallinnon ja erilaisten ajankohtaisten seikkojen tietoiskuja juridisesta näkökulmasta.

Alueelliset valmiuskeskukset (AVAK) toiminnan jatkaminen ja edelleen kehittäminen jatkuu kouluttamalla vuoden 2024 aikana uusia AVAK-henkilöitä kunnan henkilöstöstä sekä vapaaehtoisista toimijoista. Vuonna 2024 tullaan järjestämään paikallispuolustusharjoituksen osana valmiusharjoitus, johon kutsutaan mukaan myös muita viranomais- ja järjestötoimijoita. AVAK-toiminta on osa kunnan valmiussuunnitelmaa ja toteuttaa näin osaa kunnan kokonaisturvallisuudesta huolehtimisesta valtakunnallisen ohjeen mukaisesti.

Henkilöstöpalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	233 354	232 569	232 569	260 498	260 498	260 498
Toimintakulut	-1 519 819	-3 614 672*	-3 946 656	-4 040 628	-3 908 898	-3 929 778
Toimintakate	-1 286 464	-3 382 103	-3 714 087	-3 780 130	-3 648 400	-3 669 280
Toimintakate, €/asukas	-29	-75	-82	-83	-80	-79

*Vuodesta 2023 alkaen eläkemenooperusteisen KuEL-maksun korvaava tasausmaksu on budjetoitu henkilöstöpalvelut tulosalueelle.

HTV 1	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Yhteensä	13,7	11,0	11,5	11,5	11,0	11,0

Olenneiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin / menoihin (verrattuna TPE 2023)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Myyntituotot		
	Sisäiset myyntituotot	28 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	KVTES-korotusten vaikutus	17 000	
	KEVA tasausmaksu		35 000
	Palvelujen ostot		
	Sarastia palkanlaskentapalvelut	61 260	
	Muut toimintakulut		
	Epassi	30 000	

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP 2022	TPE 2023	TA 2024
Henkilöstöpalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	13,7	11,5	11,5
Toimintakulut/HTV1	110 936 €	343 187 €	351 359 €

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Henkilöstöpalvelujen tehtävänä on tukea ja kehittää henkilöstöjohtamista sekä henkilöstön hyvinvointia. Toimintamme tavoitteena on, että esihenkilöt ja työntekijät kokevat palvelut sujuvina ja ne ovat helposti saatavilla. Tuemme organisaatiota henkilöstön kehittämisen, henkilöstöraportoinnin, palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmien, yhteistoiminnan, palvelussuhdeasioiden, rekrytoinnin, työhyvinvoinnin ja työsuojelun asiantuntijoina.

Kunnan henkilöstövoimavaroja kehitetään ja johdetaan kuntastrategian ja henkilöstöohjelman mukaisesti huolehtien henkilöstön hyvinvoinnista ja työnteon edellytyksistä. Kehitämme henkilöstön hyvinvointia ja laadukasta johtamista hyvässä yhteistyössä kunnan johdon, esihenkilöiden, henkilöstön ja henkilöstön edustajien kanssa.

Kunnan kestävän kasvun eli Nuuka –ohjelman osalta edistämme henkilöstöä koskevien asioiden valmistelua ja toimeenpanoa. Erityisesti vuonna 2024 tavoitteena on säästövapaiden vähentyminen, korvaavan työn lisääminen osana sairauspoissaolokäytäntöjä sekä työaikakorvausten vähentyminen.

Yhteistyössä Sarastian palkanmaksupalvelujen kanssa huolehdimme osaltamme palkanmaksuaineiston laadusta ja palkkojen oikeellisuudesta. Henkilöstötietojärjestelmien kokonaisuudistus toteutetaan vuoden 2024 aikana. Järjestelmä uudistuksen tavoitteena on tehostaa hallinnollista työtä, selkeyttää henkilöstöhallinnon prosesseja ja vähentää järjestelmäkustannuksia. Uudistuksessa nykyiset prosessit ja toimintamallit

muuttuvat, mikä edellyttää myös käyttäjien koulutuksiin ja tukeen varautumista. Samalla jatketaan henkilöstöhallinnon toimintojen keskittämistä.

Palkka- ja palkkausjärjestelmien kehittämisen osalta kehitetään palkitsemisen muotoja ja varaudumme 1.6.2024 voimaan tulevien virka- ja työehtosopimusten mukaisten palkankorotusten valmisteluun.

Toiminnan painopistealueet

- Talouden tasapainotuksen ja muutosjohtamisen tuki henkilöstövaikutusten osalta
- Henkilöstötietojärjestelmien ja HR-prosessien uudistaminen
- Henkilöstöohjelman toteutus

Talous- ja strategiapalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	1 834 049	1 719 116	1 719 116	1 987 129	1 987 129	1 987 129
Toimintakulut	-3 005 590	-2 939 797	-2 931 997	-3 141 834	-3 119 994	-3 136 104
Toimintakate	-1 171 541	-1 220 681	-1 212 881	-1 154 705	-1 132 865	-1 148 975
Toimintakate, €/asukas	-26	-27	-27	-25	-25	-25

1.6.2023 organisaatiomuutoksen vaikutukset huomioitu vertailuluvuissa

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1	2022	2023	2023	2024	2025	2026
Yhteensä	21,0	20,0	18,0	18,0	18,0	18,0

Olenneiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TPE 2023)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Tietohallinnon sisäisten veloitusten kasvu kustannusten nousun myötä	132 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Palkankorotukset	22 000	
	Sähköisen arkiston palvelut (Tietohallinto)	50 000	
	Tietohallinnon kustannusten kasvu (MS-lisenssien hinnankorotukset, kyberturvapalvelu)	95 000	
	Sarastian kustannusten kasvu	15 000	

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP 2022	TPE 2023	TA 2024
Talous- ja strategiapalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	21	18	18
Taloushallinnon ostopalvelut*	388 000 €	418 000 €	438 000 €
Hallinnoitavien sopimusten määrä	Tieto ei saatavilla	366	366
Uudet liittymiset yhteishankintayksiköiden sopimuksiin	11	10	10
Tietotekniikan hoidossa olevien työasemien määrä	1937	1930	1930

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Talous- ja strategiapalvelujen tulosalue vastaa kuntakonsernin talouden ohjauksesta, kuntastrategian valmistelusta, tiedolla johtamisen kehittämisestä sekä kunnan sisäisten hankintapalveluiden ja tietotekniikkapalveluiden tuottamisesta. Tulosalue koostuu neljästä tulosityksiköstä: talouspalvelut, strategiapalvelut, hankintapalvelut ja tietotekniikkapalvelut.

Talousspalveluiden keskeisenä tehtävänä on vastata kuntakonsernin taloussuunnittelusta ja -raportoinnista, maksuvalmiuden ja rahoitustoimintojen ylläpidosta sekä yleisestä kuntakonsernin talouden ohjauksen kehittämisestä. Talouspalvelut tuottaa vuosittain osavuositaksaukset,

talousarvion ja konsernitilinpäätöksen samalla vastaten tiedolla johtamisen yleisestä kehittämisestä kunnassa.

Strategiapalvelut vastaavat strategiatyön valmistelusta ja strategisen ohjauksen kehittämisestä, väestö- ja palvelutarveanalyysistä osana tiedolla johtamista sekä asumisen viranomais-tehtävistä.

Hankintapalveluiden tulosityksikkö vastaa kunnan keskitettyjen palvelu- ja tavarahankintojen kilpailuttamisesta, hankintasopimusten valmisteluun ja niiden jälkihoitoon liittyvästä koordinaatiosta sekä kilpailutus- ja sopimusjärjestelmän ylläpidosta. Hankintapalvelut vastaa myös kunnan keskusvaraston toimintoista ja sisäisistä kuljetuksista.

Tietotekniikkapalveluiden tulosityksikön tehtävänä on vastata kunnan tietojärjestelmien ja työasemapalveluiden toimivuudesta, saatavuudesta ja kehittämisestä sekä tietohallinnosta.

Toiminnan painopistealueet

Talouspalvelut -tulosyksikön toiminnan keskeisinä painopisteinä tulevat seuraavien vuosien aikana olemaan kestävän kasvun ohjelman toimeenpanon tukeminen ja talouden pitkän aikavälin mallintaminen, taloushallinnon järjestelmäkokonaisuuden uudistaminen, taloushallinnon kuntatasoisen organisoitumisen selkiyttäminen ja uusien toimintatapojen vakiinnuttaminen sekä rahoitusriskien hallinta. Järjestelmäkokonaisuuden uudistaminen ajoittuu vuosille 2023–2025 ja tulee sitomaan paljon yksikön resursseja projektinhallintavastuun kautta. Samassa yhteydessä tarkastellaan olemassa olevia oheisjärjestelmiä ja arvioidaan niiden ja niihin liittyvien prosessien tarkoituksenmukaisuus sekä kehitystarpeet. Taloushallinnon organisoitumisen selkiyttämällä pyritään edistämään toiminnallista tehokkuutta, työntekijöiden pitovoimaa ja ennaltaehkäisemään henkilöriskejä.

Strategiapalveluissa painopistealueina on kunnan rullaavan palveluverkkotyön ja kuntastrategian tavoitteiden seurannan jatkokehittäminen sekä maankäytön tavoiteohjelman päivittäminen. Strategiapalvelujen vastuulla on myös Fiksu kuntastrategia -hankkeen vetäminen, joka tähtää kuntastrategiaan liittyvään tiedonhallinnan ja tiedolla johtamisen prosessien, tavoiteasetannan ja mittaroinnin vertaiskehittämiseen.

Tietohallinto- ja tekniikkapalveluissa on tapahtunut isoja muutoksia viimeisen vuoden aikana. Yksikön toimenkuvaa on selkiytetty ja painopistettä pyritään siirtämään kohti strategisempaa kumppanimallia, jossa kaikkea palvelua ei tarvitse tuottaa itse vaan kunnan kokonaisuutta pyritään turvaamaan tarkoituksenmukaisilla ratkaisulla ja kumppaneita hyödyntämällä. Yksikön henkilöstömäärä on pienentynyt kahdella hengellä muutosten myötä. Yksikkö huolehtii kunnan tietoteknisen ympäristön tietoturvallisuudesta ja käyttövarmuudesta. Uusia teknologisia ratkaisuja sekä palvelumalleja hyödyntämällä resursseja pyritään ohjaamaan rutiininomaisista ylläpito- ja tukitehtävistä kunnan digitalisaatiokehityksen vahvempaan tukemiseen. Kunnan järjestelmähankkeiden onnistumisen ja vaikuttavuuden varmistamiseksi yksikkö tiivistää yhteistyötään kunnan eri toimialojen kanssa ja hyödyntää kuntasektorin verkostoja entistä enemmän.

Hankintapalvelujen rooli on muuttunut vuonna 2021 kun kunnan hallintosääntöä päivitettiin. Suurin osa hankintapalveluiden kilpailuttamista hankinnoista siirtyi uudistuksen myötä toimialojen kilpailutettavaksi. Hankintapalvelujen rooli keskittyi tämän myötä hankintatoimen strategiseen ohjaukseen ja toimialojen tukemiseen ja konsultointiin toteutettaviin hankintoihin liittyen. Uudistus ei ole kaikilta osin selkiyttänyt toimintatapoja ja -valtuuksia. Tästä johtuen hankintatoimen organisoitumisesta teetetään erillinen nykytila-analyysi, jonka perusteella tehdään suositukset hankintatoimen tulevaisuuden organisoitumisesta. Kunnan tulee jatkossa panostaa hankintojen vaikuttavuuteen ja hankintaosaamisen varmistamiseen eri organisaatiotasolla.

Viestintä- ja markkinointipalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	40 020	39 846	39 846	39 840	39 840	39 840
Toimintakulut	-506 941	-629 857	-610 518	-640 822	-643 432	-656 282
Toimintakate	-466 921	-590 011	-570 672	-600 982	-603 592	-616 442
Toimintakate, €/asukas	-11	-13	-13	-13	-13	-13

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	4,0	6,0	5,7	6,0	6,0	6,0

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TPE 2023)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	KVTES-korotusten vaikutus	9 000	
	Viestinnän asiantuntijan ja matkailuasiantuntijan palkat v. 2023 10kk	22 000	
	Palvelujen ostot		
	NUUKA (markkinointikustannukset ja sponsorointiavustukset)		10 000
	Sisäiset ICT-palvelut	22 000	
	Avustukset		
	Sponsorointiavustukset		5 000

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP 2022	TPE 2023	TA 2024
Viestintä- ja markkinointipalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	4	5,7	6

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Viestintä- ja markkinointipalvelut edistää kuntastrategian toteutumista joulukuussa 2022 hyväksytyn viestintäohjelman ja kesäkuussa 2023 hyväksytyn kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelman mukaisesti. Tulosalue tukee viestinnällisesti kunnan toimialoja ja muita tulosalueita näiden omassa toiminnassa sekä vastaa matkailun kehittämisestä.

Toiminnan painopistealueet

Viestintä- ja markkinointipalveluiden vuoden 2024 toiminnassa huomioidaan erityisesti sisäisen viestinnän kehittäminen, tonttimarkkinoinnin edistäminen, kotisivujen kehittäminen ja toimialojen viestinnällinen tukeminen sekä matkailun kehittäminen.

Tulosalue tukee viestinnällisesti kunnan toimialoja ja muita tulosalueita näiden omassa toiminnassa. Vuonna 2024 kunnan viestintä- ja markkinointipalvelut kehittävät sisäistä viestintää sekä asiakaspalveluviestintää, ja tulosalue järjestää sisäistä

koulutusta, millä tähdätään kunnan viestinnän viestintäohjelman mukaiseen kehittämiseen kokonaisuudessa.

Viestintä- ja markkinointipalvelut toteuttaa suunnitelmakaudella vetovoima- ja työnantajamielikuvakampanjoita, jotka tukevat viestintäohjelman tavoitteiden toteutumista. Viestinnässä panostetaan erityisesti työnantajamielikuvaviestintään, tonttimarkkinointiin sekä matkailumarkkinointiin. Matkailun kehittämistä toteutetaan hyväksytyn matkailuohjelman mukaisesti yhteistyössä yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Vuonna 2024 painopiste on muun muassa matkailun hankerahoitusten hakemisessa.

Kuntalaisviestinnän osalta kunnan viestinnässä panostetaan mm. kunnan historian tarinoittamiseen, tapahtumaviestintään, kotisivujen kehittämiseen tiedon löydettävyyden ja sivujen käytettävyyden osalta sekä asiakaspalveluviestinnän kehittämiseen.

Elinvoimapalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	124 265	87 000	120 000	188 000	188 000	188 000
Toimintakulut	-3 620 264	-3 388 800	-3 712 150	-3 760 157	-9 623 357	-9 537 027
Toimintakate	-3 495 999	-3 301 800	-3 592 150	-3 572 157	-9 435 357	-9 349 027
Toimintakate, €/asukas	-78,7	-72,9	-79,3	-78,7	-205,9	-202,0
Luvut muutettu vastaamaan uutta organisaatiota						
	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1	2022	2023	2023	2024	2025	2026
Yhteensä	10,9	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP 2022	TPE 2023	TA 2024
Elinvoimapalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	4	4	4
Kunnan osuus Kelan työmarkkinatukimaksuista	2 641 991 €	2 650 000 €	2 400 000 €
Luovutetut yritystontit	9	5	1

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TPE 2023)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Tuet ja avustukset		
	Palkkatuki	68 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Palkat ja palkkiot		
	KVTES-korotus	6 000	
	Palvelujen ostot		
	TE-uudistukseen varautuminen	67 000	
	Asiakaspalveluiden ostot, työllisyysohjaaja		20 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Elinvoimapalvelut –tulosalue koostuu elinkeino- ja työllisyyspalveluista sekä maatalouspalveluista. Näistä maatalouspalvelut tuottaa Mäntsälän kunta ostopalveluna.

Elinkeinopalvelut kehittävät yritysten toimintaedellytyksiä kunnassa ja tukevat uusien työpaikkojen syntymistä edesauttamalla uusien yritysten syntymistä ja uusien yritysten sijoittumista kuntaan sekä tukemalla olemassa olevien yritysten kasvua. Työllisyyspalvelut tukevat ennen kaikkea heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä. Keinoina ovat mm. palkkatuki- ja velvoitetöylyttäminen sekä työllistämisen kuntalisä. Lisäksi KELA:n työmarkkinatukimaksujen kuntaosuudet maksetaan työllisyyspalveluiden kautta.

Vuoteen 2024 lähdetään tilanteessa, jossa kunnan yritystonttivaranto on erittäin vähäinen. Sijoittumispalveluiden osalta tuleva vuosi tulee olemaan totuttua hiljaisempi. Työllisyys

palveluiden osalta vuoden 2023 alussa käynnistyneen hyvinvointialueuudistuksen mukaiset suuret mullistukset jatkuvat TE-2025 uudistuksella. Kyseisellä uudistuksella tulee olemaan merkittäviä ja vielä ennakoimattomia vaikutuksia kunnan työllisyyspalveluihin sekä toiminnallisesti että taloudellisesti.

Toiminnan painopistealueet

Yritystoiminnan kehittämisen osalta keihäänkärkenä on laadukkaiden ja vaikuttavien neuvontapalveluiden tarjoaminen yrityksille. Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Oy:n kautta tarjottava neuvonta kattaa yrityksen kehityskaaren yrityksen perustamisesta kansainvälistymiseen ja muihin erityiskysymyksiin saakka. Tavoitteena on, että asiakkaiden tyytyväisyys tarjottuun palveluun säilyy saavutetulla korkealla tasolla (98 % asiakkaista suosittelisi palvelua muillekin v. 2022). Muun kehittämisen osalta tullaan tekemään yhteistyötä sekä KUUMA –alueella että pääkaupunkiseudun kanssa. Lisäksi tiivistetään

yhteistyötä Business Finlandin kanssa. Yhteistyö toteutuu ennen kaikkea markkinoinnillisen Helsinki Ring of Industry sateenvarjon alla, jonka jatkamisen tapa on parhaillaan KUUMA-alueella mietittävänä.

Vaikka yritystonttitarjonta on hyvin rajallinen, jatketaan tiivistä yhteydenpitoa mahdollisten kuntaan sijoittuvien yritysten kanssa. Tavoitteena on, että aikoinaan luovutettavaksi tuleva, parhaillaan kaavoitettavana oleva Sudentullin yritysalue saa hyvän lähdön valmiiden asiakkuuksien kautta.

Työllisyyspalvelujen osalta vuosi 2024 tulee täyttymään TE-2025 uudistuksen valmistelusta. Tätä kirjoitettaessa uudistus näyttää alueella toteutuvan kuuden kunnan yhteisenä työllisyysalueena, johon Nurmijärven ohella tulevat mukaan Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Pornainen ja Tuusula. Uuden työllisyysalueen pitäisi aloittaa toimintansa heti vuoden 2025 alussa. Sitä ennen alueen valmistelussa pitää päästä valmiuteen, jolla nykyiset TE-hallinnon palvelut henkilöstöineen voidaan siirtää kuntien vastuulle ilman toiminnassa ilmeneviä katkoksia.

Yhteiset toiminnot

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	223 859	127 570	127 570	164 925	94 925	24 925
Toimintakulut	-3 878 374	-3 225 168	-3 280 602	-3 241 873	-2 947 523	-2 854 023
Toimintakate	-3 654 515	-3 097 598	-3 153 032	-3 076 948	-2 852 598	-2 829 098
Toimintakate, €/asukas	-82	-68	-70	-68	-62	-61

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	2,6	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TPE 2023)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Myyntituotot		
	Sisäiset myynnit		32 600
	Tuet ja avustukset		
	Tuet ja avustukset valtiolta (vaalit)	70 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Vaalit	206 500	
	Avustukset		
	NUUKA		41 000
	Rajamäen Uimahalli, koululaisuintien siirto sivistys- ja hyvinvointitoimialalle		40 000
	Muut toimintakulut		
	NUUKA Hyvä Olo-kortti		35 000

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP 2022	TPE 2023	TA 2024
Yhteiset toiminnot			
Henkilöstömäärä (HTV1)	2	2	2
Kunnanhallituksen kokoukset	28	23	23
Valtuuston kokoukset	11	9	9

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Yhteisten toimintojen tulosalue sisältää kunnanvaltuuston ja -hallituksen toiminnan, vaalit, eri yhteisöiden kunnan jäsenmaksut ja yhteistoimintaosuudet, verotuskustannukset, suhdetoiminnan, edustuksen sekä avustukset.

Yhteistoimintaosuuksiin sisältyy Uudenmaan liiton jäsenmaksu, Kuntaliiton ja Kuntatyönantajien jäsenmaksu, Kuuma-liikelaitoksen maksuosuus, MAL-rahoitusosuudet sekä Gramexin, Teoston ja Kopioston korvaukset. Avustusmäärärahoissa merkittävänä erinä on varattu vuodelle 2024 Rajamäen Uimahalli Oy:n toiminta-avustukseen 640 000 euroa ja Hyvä Olo – kortin tukeen 35 000 euroa. Avustusmäärärahoissa on huomioitu kunnanvaltuuston 21.6.2023 hyväksymät NUUKA-toimintapiteet ja lisäksi uimahallin toiminta-avustuksesta on kunnan sisäisenä siirtona siirretty 40 000 euroa sivistys- ja hyvinvointitoimialalle koululaisten uintiopetuksen kustannuksiin.

Toiminnan painopistealueet

Alkuvuonna 2024 järjestetään presidentinvaalit ja kesäkuussa 2024 järjestetään EU-vaalit. Nurmijärven kunta viettää juhluvuotta vuonna 2025, jolloin kunta täyttää 250 vuotta. Juhlavuodeksi ollaan laatimassa kunnan historiikkia, jonka kustannuksiin on varauduttu vuosille 2023–2025. Vuodelle 2024 kunnan historiikin laadintaan on varattu noin 40 000 euroa. Osallistuvaan budjetointiin on varattu 25 000 euroa.

Tarkastuslautakunta

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	2 712	2 843	2 843	2 970	2 970	2 970
Toimintakulut	-42 972	-63 120	-63 120	-61 120	-62 140	-63 120
Toimintakate	-40 260	-60 277	-60 277	-58 150	-59 170	-60 150
Toimintakate, €/asukas	-1	-1	-1	-1	-1	-1

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on sen lisäksi mitä säädetään kuntalain 121 §:ssä seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista, tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintar-

kastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman taroituksenmukaisella tavalla.

Tilintarkastuksen kilpailutus toteutetaan vuoden 2023 loppupuolella ja uusi tilintarkastussopimus tulee voimaan vuonna 2024. Tarkastuslautakunnan toiminnassa ei muutoin arvioida olevan olennaisia muutoksia edellisvuoteen nähden.

Projektit

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024*	2025	2026
Toimintatuotot	20 299	156 056	123 056	109 090	0	0
Toimintakulut	-26 988	-156 056	-155 533	-147 320	0	0
Toimintakate	-6 689	0	-32 477	-38 230	0	0
Toimintakate, €/asukas				-1	0	0
* Tulosalue perustettu vuodelle 2024						
	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Konsernipalveluihin perustettiin vuodelle 2023 kehityshankkeille oma hallinnollistekninen tulosalue. Tulosalueen tarkoituksena on avata ulkopuolista rahoitusta saaviin hankkeisiin sisältyvien resurssien läpinäkyvyyttä sekä helpottaa tulosaluiden määrärahojen seurantaa ja raportoinnin vertailukelpoisuutta.

Nurmijärven kunnalle ja muille hankkeeseen osallistuville kunnille myönnettiin vuonna 2022 Valtionvarainministeriön

hallinnoimaa digikannustinrahaa yhteensä 289 850 euroa Fiksu kuntastrategia -hankkeeseen. Hanke tähtää kuntastrategian suunnittelun, toimeenpanon arvioinnin kehittämiseen. Tarkoituksena on vertaiskehittämisen avulla parantaa kuntastrategiaan liittyviä tiedonhallinnan ja tiedolla johtamisen prosesseja, tavoiteasetantaa ja mittarointia. Hanketta toteutetaan vuosina 2023–2024. Nurmijärvi on hankkeessa hankehallinnoija. Muut osallistujakunnat ovat Mäntsälä ja Sipoo.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	7 408 216	6 105 350	7 015 710	6 446 460	6 346 460	6 346 460
Myyntituotot	1 769 890	1 712 640	1 830 640	2 084 030	2 084 030	2 084 030
Maksutuotot	2 642 443	2 161 830	2 228 830	2 146 350	2 146 350	2 146 350
Tuet ja avustukset	2 604 464	1 935 910	2 674 950	1 916 250	1 816 250	1 816 250
Muut toimintatuotot	391 419	294 970	281 290	299 830	299 830	299 830
Toimintakulut	-106 359 848	-108 906 127	-111 323 165	-118 273 470	-118 835 370	-120 423 470
Henkilöstökulut	-60 623 589	-59 567 587	-61 851 587	-63 177 600	-63 458 500	-64 711 600
Palvelujen ostot	-21 630 617	-23 032 540	-23 270 666	-25 437 670	-25 714 670	-26 064 670
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 700 501	-2 874 220	-2 773 620	-2 855 140	-2 848 140	-2 848 140
Avustukset	-4 106 241	-4 283 160	-4 283 160	-4 168 450	-4 168 450	-4 168 450
Muut toimintakulut	-17 298 899	-19 148 620	-19 144 132	-22 634 610	-22 645 610	-22 630 610
Toimintakate	-98 951 632	-102 800 777	-104 307 455	-111 827 010	-112 488 910	-114 077 010

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	1344	1288	1354	1333	1321	1321

Kunnanhallituksen kesäkuussa 2023 hyväksymä sivistys- ja hyvinvointitoimialan talousarvioketju (toimintakate) vuodelle 2024 oli 111 567 870 euroa. Sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan esitys toimintakatteeksi oli 112 131 710 euroa. Esitetty toimintakate ylitti kunnanhallituksen antaman kehiksen 563 840 euroa. Kunnanhallituksen antamasta kehiksestä puuttui sisäisten erien osalta Aleksian 279 850 euron ja ICT-palvelujen 238 060 euron kasvu. Tämän lisäksi Nuuka-toimenpideohjelmaan liittyvää säästövapaiden osuutta pienennettiin 45 930 euroa.

Lautakunnan hyväksymään talousarvioon on tehty kulujen karsintaa kunnanjohtajan esitykseen vuodelle 2024 yhteensä 324 700 euroa, ja tuottojen lisäystä 20 000 euroa. Luvussa on huomioitu Nuuka-toimenpideohjelmaan sisältyvän alkuluokkatoinnasta luopumiseen liittyvät tarkennetut lisäsäästöt, 64 000 euroa. Lisättyjä Nuuka-toimenpiteitä ovat lautakuntien kokouspalkkioiden vähentäminen 11 100 euroa sekä vuoroviikkoasumiseen liittyvästä koulukuljetuksesta luopuminen 25 000 euroa sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön työvaateraha 47 000 euroa. Palvelujen ostoihin on lisätty kuluja 40 000 euroa koululaisten uimaopetukseen. Suunnitteluvuosille on huomioitu Nuuka-toimenpiteiden määrärahavaikutukset.

Tuottojen pieneneminen vuoden 2023 tilinpäätösennusteen verrattuna on 8,1 % eli 569 250 euroa. Toimialan toimintakulut ovat 118 273 470 euroa. Kulut kasvavat 6 950 304 euroa verrattuna vuoden 2023 tilinpäätösennusteeseen eli 6,2 %.

Toimialan visio

Paremmen arjen ilmiö.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan palvelujen kehittämisessä huomioidaan kuntastrategia ja toimialan palvelujen kehittämissuunnitelma. Palvelujen kehittämisen lähtökohtana on tulosalueiden välinen yhteistyö, kuntalaisten osallisuus ja eri ikäryhmille sekä henkilöstölle kohdennetut tavoitteet.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan kehittämisen teemat ovat seuraavat:

- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Laadukkaan palvelun varmistaminen
- Arjen hyvinvointi
- Henkilöstö

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun TPE 2023-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Maksutuottojen väheneminen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen osalta		81 000
	Tukien ja avustusten väheneminen erillisten valtion-avustusten osalta		758 000
	Kotikuntakorvausten kasvu	304 000	
	Yhteistoimintakorvausten lasku		84 000
	Kuntakorvausten lisääntyminen kotoutumispalveluissa	31 000	
	Liikunta- ja hyvinvointipalvelujen maksutuotot	27 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut	1 546 000	
	- Palkankorotukset	2 229 000	
	- Uudet vakanssit	227 700	
	- Nuukaan liittyen alkuluokkatoiminnasta luopuminen ja avoimen varhaiskasvatuksen supistaminen		229 000
	- Nuukaan liittyvät säästövapaat		188 000
	- Erillishankkeiden henkilöstökulut		935 000
	- Yhden vuosiviikkotunnin lisäys B1 ruotsin kieleen	96 000	
	- Nuuka-toimenpiteenä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kokouspalkkioiden vähentäminen		11 100
	Palvelujen ostot		
	- Varhaiskasvatuksen palveluseteli	1 734 000	
	- Sisäiset siivous- ja ruokapalvelukustannukset, Aleksia		346 000
	- Sisäiset ICT-kustannukset	222 000	
	- Koulukuljetukset	632 000	
	- Nuuka-toimenpiteenä vuoroviikkoasumiseen liittyvästä koulukuljetuksesta luopuminen		25 000
	Aineet, tarvikkeet, tavarat		
	- Koulutuspalvelujen oppimateriaalihankinnat	57 000	
	Avustukset		
	- Nuukaan liittyvä yhdistysten ja seurojen avustusten pienentäminen		62 000
	- Kotihoidon tuen kuntalisä	95 000	
	Muut kulut		
	- Sisäiset vuokrat	3 438 000	
	- ICT-laitteiden leasingin kulut	75 000	

Toiminnan kuvaus

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala tuottaa kuntalaisten hyvinvointia edistäviä ja monipuolisia varhaiskasvatus-, koulutus-, nuoriso-, liikunta-, kirjasto- ja kulttuuripalveluja sekä kotoutumisen palveluja. Toimialan palvelut tuotetaan siellä missä erikaiset kuntalaiset ovat. Sivistys- ja hyvinvointitoimiala mahdollistaa kuntalaisille oppimisen, sivistymisen, harrastamisen ja elinikäisen kasvun. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan tehtävänä on myös kuntatasoisen hyvinvointityön koordinointi.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Hyvinvoinnin näkökulma korostuu entistä enemmän sivistys- ja hyvinvointitoimialan toiminnan kehittämisessä. Toimialan palvelut tukevat ennalta ehkäisevää toimintaa ja kuntalaisten hyvinvointia. Kuntastrategiaan pohjautuva sivistys- ja hyvinvointipalvelujen kehittämissuunnitelma ohjaa toimialan palvelujen kehittämistä.

Laadultaan riittävän hyvät varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut sekä vapaa-ajan palvelut tulee säilyttää. Lapsille ja nuorille tulee mahdollistaa tarvitsemansa tuen saanti sinne, missä lapset ja nuoret ovat.

Ikäihmisten määrä kasvaa Nurmijärvellä. Heille suunnattuja hyvinvointia tukevia palveluja tulee kehittää terveyden ja toimintakyvyn säilymiseksi. Ikäihmisiin kohdistuvat hankkeet koostuvat yhteen eri toimijat tuottamaan heille suunnattua toimintaa ja palveluja.

Toimintaympäristössä on tapahtumassa seuraavia muutoksia:

- Yhteistyön ja toimivien yhdyspintojen kehittäminen hyvinvointialueen kanssa
- Kuntatalouden tiukentuminen ja sen vaikutus toimialan palvelutuotantoon
- Kolmoiskriisin aiheuttamiin ilmiöihin vastaaminen: ilmastokriisi, Ukrainan sodan aiheuttama ja koronan jälkeinen palveluvaje, aikuisuuden puute.
- Viestinnän ja brändäyksen merkitys kasvanut palvelutuotannossa
- Kohtaamispaikkatoiminnan edelleen kehittäminen perheille ja ikäihmisille
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestäjille järjestämiseen liittyvät valtakunnalliset kriteerit, varmistetaan jokaisen lapsen sivistyksellisten oikeuksien toteutuminen asuinpaikasta riippumatta
- Yksityisen varhaiskasvatuksen laajeneminen, uusi yksityinen päiväkotitoiminta valmistuu Klaukkalaan syksyllä 2024
- Varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostaminen erityisesti yli 3-vuotiaiden ja maahanmuuttajataustaisten lasten osalta
- Alle 3-vuotiaiden lasten määrän kasvu varhaiskasvatuspalveluissa
- Varhaiskasvatuksen tasa-arvorahoituksen määrärahatason vakiinnuttaminen hallitusohjelman mukaisesti
- Varhaiskasvatuksen palveluseleitä koskevan lainsäädännön uudistaminen ja siirtäminen opetus- ja kulttuuriministeriöön.

- Varhaiskasvatuksen veto- ja pitovoiman vahvistaminen kehittämällä työoloja ja varhaiskasvatuksen laatua sekä varhaiskasvatuksen opettajien aloituspaikkojen lisääminen.
- Lasten kielenoppimisen tukeminen varhaiskasvatuksesta alkaen vahvistamalla ja laajentamalla kielikylpy- ja kielisuihkutoimintaa.
- Avoimen varhaiskasvatustoiminnan supistaminen kysynnän mukaan.
- Kaksivuotisen esiopetuskokeilun päätyminen vuonna 2025 ja kokeilun tulosten arvioiminen ja jatkotoimenpiteiden valmistelu
- Päätös alkuluokkatoinnista luopumisesta
- Perusopetuksen tuntijakoon yhden vuosiviikkotunnin lisääminen ruotsin kieleen 1.8.2024 alkaen
- Perusopetuksen vähimmäistuntimäärän kasvattaminen 2–3 vuosiviikkotunnilla laajentamatta opetussuunnitelmaa
- Perusopetuksen tasa-arvorahoituksen määrärahatason vakiinnuttaminen vahvistamaan perusopetuksen laatua, tasoittamaan oppimiseroja ja ehkäisemään segregatiota
- Kolmiportaista tukea koskevan lainsäädännön uudistaminen tavoitteena turvata riittävä tuki ja hallinnollisen taakan vähentäminen opetushenkilöstöltä
- Etäopetuksen mahdollisuuksien hyödyntämisen arviointi nykyistä laajemmin perusopetuksessa
- Mobiililaitteiden käytön rajoittaminen perusopetuksessa koulupäivän aikana
- Oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen kouluissa vakiinaistamalla kouluvalmentajatoimintaa
- Oppivelvollisuuden suorittamisen mahdollistaminen työpajatoiminnassa
- Oppivelvollisuuden seurannan ja valvonnan edelleen kehittäminen nuorisopalveluissa
- Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistaminen vastaamaan paremmin lukiokoulutuksen aiheutuviin kustannuksiin järjestämisestä
- Lukiolaisille oikeus tukiopeutukseen
- Ylioppilaskokeen kehittäminen siten, että yhden viidestä ylioppilaskokeesta voisi jatkossa korvata lukiodiplomilla
- Liikunnanopetuksen mahdollistaminen lukiolaisille viikoittaisena oppiaineena tulevaisuudessa
- Lasten ja nuorten vapaa-ajan toimintojen tukeminen Suomen harrastamisen mallin kautta nuorisolain kirjausten mukaisesti. Toiminnan järjestämistä kehitetään edelleen kolmannen sektorin kanssa.
- Harrastesetelin käytön lisääminen kunnissa lasten ja nuorten mielekkäiden harrastusmahdollisuuksien laajentamiseksi
- Nuorten hyvinvoinnin polarisoituminen, yhä useampi nuori voi entistä paremmin, mutta pahoinvoivat nuoret voivat aiempaa huonommin
- Moniammatillisuuden vahvistaminen nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi
- Etsivän nuorisotyön kehittäminen tavoittamaan oppilaitoksissa opiskelevia nuoria sekä nuoria aikuisia
- Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön edistäminen ja turvallisten aikuisten läsnäolon vahvistaminen kouluissa ja oppilaitoksissa

- Ihmisten vapaa-ajan tottumukset ovat muutoksessa. Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen, nuoris- sekä liikuntapalvelujen kuntalaisille tuottamien palvelujen tulee vastata tähän muutokseen.
- Kulttuurin ja taiteen sekä liikunnan laajempi hyödyntäminen ennaltaehkäisevässä sosiaali- ja terveydenhuollossa
- Lukuliikkeen laajentaminen kaikenikäisten lukutaidon edistämiseksi
- Lasten kulttuurin saavutettavuuden vahvistaminen
- Kirjastopalveluiden saavutettavuudesta huolehtiminen hyödyntäen omatoimilainausta ja kirjastoautoja
- Kansallisen e-kirjaston perustaminen
- Toimintatapojen muutos kaupallisten tapahtumien järjestämisessä kulttuuripalveluissa
- Liikuntapalveluiden palvelutuotanto keskittyy hyvinvointialueen ja kunnan väliselle yhdyspinnalle ennaltaehkäisevänä työnä
- Ikäihmisten määrän lisääntyminen luo tarpeita lisätä kunnan tuottamia ennaltaehkäiseviä palveluja liikunta- sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluissa.
- Vammaisten huomioiminen entistä paremmin palveluissa ja uusien koulu- ja päiväkotikiinteistöjen suunnittelussa
- Muutokset lasten ja nuorten määrissä vaikuttavat siihen, missä palveluita tarvitaan. Uudet asuinalueet lisäävät palvelujen käyttäjiä varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluissa sekä nuorisopalveluissa Rajamäellä, Kirkonkylässä ja Klaukkalassa.
- Toimialaan liittyviä digitaalisia palveluja kehitetään yhteistyössä palvelun tuottajien kanssa
- Yhteistyötä kehitetään toimialan tulosalueiden ja kunnan muiden toimialojen kesken.
- TE-2025 uudistus vaikuttaa nuorten työllistämiseen sekä kotoutumispalveluihin
- Uudistetun kotoutuslain tuomat muutokset kotoutumiseen
- Kotikuntaoikeuden saavien ukrainalaisten kasvava määrä
- Henkilöstön saamisessa on haasteita sekä varhais- että koulutuspalveluissa
- Paineet palveluverkossa huonokuntoisista kiinteistöistä johtuen

Henkilöstösuunnitelma

Uusi henkilöstö:

Kolme kouluvalmentajaa koulutuspalveluihin 1.8.2024 alkaen oppilaiden hyvinvoinnin ja kouluun kiinnittymisen vahvistamiseen.

Koordinaattori liikunta- ja hyvinvointipalveluihin hyvinvoinnin edistämiseen 1.1.2024 alkaen kohtaamisaikatoiminnan ja verkostomaisen toiminnan kehittämiseen. Yksi liikunnanohjaajan vakanssi lakkautetaan, tulosalueen henkilöstömäärä ei lisäännä.

Kolme päiväkodin määräaikaista apulaisjohtajaa varhaiskasvatuspalveluihin 1.1.2024-31.7.2025 varhaiskasvatuksen johtamisen vahvistamiseen.

Viisi varhaiskasvatuksen sosionomia tai varhaiskasvatuksen opettajaa varhaiskasvatuspalveluihin 1.1.2024 alkaen varhaiskasvatuslain mukaisten kelpoisuuksien saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Lakkautetaan vastaava määrä lastenhoitajan vakansseja.

Vakanssimuutokset

Yksi luokanopettajan vakanssi muutetaan **erityisopettajan vakanssiksi** koulutuspalveluissa 1.8.2024 alkaen. Erityisopettaja toimii konsultoivana erityisopettajana kouluille jalkautuvassa konsultointityössä.

Palveluverkkosuunnitelman ja palvelutuotanto-ohjelman toteutuminen talousarviossa

Palveluverkkosuunnitelma

Palveluverkon kehittäminen tulee tehdä rullaavasti huomioiden muutokset, mitä tapahtuu lasten ja nuorten määrissä eri puolilla kuntaa. Samoin palveluverkon kehittämiseen vaikuttaa kiinteistöjen kunto. Uusien kaava-alueiden käyttöön ottamisessa tulee huomioida palvelujen riittävyys ja niiden sijoittuminen. Varhaiskasvatuksen osalta joudutaan huomioimaan varhaiskasvatukseen osallistumisen lisääntyminen sekä kasvanut alle 3-vuotiaiden määrä. Varhaiskasvatuksen osalta tarkastellaan palvelujen riittävyyttä erityisesti Rajamäellä ja Klaukkalassa uusien asuntoalueiden avaamisen näkökulmasta. Rajamäen kampuksen suunnittelu ja toteutus etenee KVR-urakan kilpailutuksen jälkeen. Kirkonkylässä lukion ja NYK:n odottaa kaavoituksen etenemistä. Klaukkalassa valmistellaan minipalveluverkkoa Syrjälän, Klaukkalan ja Urheilupuiston koulujen sekä uuden 10-ryhmäisen päiväkodin osalta.

Palvelutuotanto-ohjelma

Palvelumuotoilua hyödynnetään esim. peruskorjausten ja uusien koulutilojen rakentamisen yhteydessä.

Digitalisoinnissa hyödynnetään toimialan tietojärjestelmiä esim. oppilashallintoa ja varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmää sekä koulukuljetusten reititysohjelmia, johon on liitetty huoltajille suunnattu Koulun.fi -käyttöliittymä ja kouluille suunnattu Timit-järjestelmä. Samoin hyödynnetään Ilmari-ilmoittautumisjärjestelmää sekä Timmi-tilojen varaus- ja laskutusjärjestelmää. Yhdistyksille suunnatut avustukset haetaan sähköisesti. Varhaiskasvatuksen uuden toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto alkaa marraskuussa 2023.

Toimialan eri tulosalueiden toiminnassa hyödynnetään kolmannen sektorin toimijoita monin eri tavoin. Nurmijärven harastamisen mallia toteutetaan kolmannen sektorin avulla. Ikäihmisille suunnattua olohuonetoimintaa toteutetaan yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa ja perheille tarkoitettuun kohtaamisaikatoimintaan haetaan yhteisökuumpaaniksi kolmatta sektoria.

Hallinto- ja talouspalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	138 545	125 870	270 870	288 540	288 540	288 540
Toimintakulut	-1 139 797	-1 206 540	-1 275 540	-1 323 470	-1 359 240	-1 378 840
Toimintakate	-1 001 252	-1 080 670	-1 004 670	-1 034 930	-1 070 700	-1 090 300
Toimintakate/asukas	-23	-24	-22	-23	-23	-24

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	16	15	17	16	16	16

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun TPE 2023-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Kuntakorvaukset (kotoutumispalvelut)	31 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Palkankorotukset	40 500	
	Nuuka-toimenpiteenä luottamushenkilöiden ja vi- ranhaltijoiden kokouspalkkioiden vähentäminen		11 100

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto- ja talouspalvelut tuottaa tukipalveluja toimialan muille tulosalueille. Tulosalueen asiantuntijat tarjoavat erilaisia tukipalveluja sivistys- ja hyvinvointitoimialalle.

Organisaatiomuutoksen myötä hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueeseen on kuulunut vuoden 2023 alusta alkaen kotoutumispalvelujen yksikkö.

Tulosalueen toiminnan painopistealueet

Tulosalueen tehtäviä ovat erilaiset toimialan koordinoitavat: investoinnit, hankinnat ja henkilöstöasiat, talousarviovalmistelu ja talousraportointi sekä tieto- ja viestintäteknologia. Tehtäväalueeseen kuuluvat myös koulukuljetukset, opilashallintojärjestelmän ylläpito ja koordinointi sekä johdon tukitehtävät kaikille tulosalueille.

Hallinto- ja talouspalvelut vastaa myös toimialan kahden lautakunnan, sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan, hallinnollisista valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävistä.

Vuoden 2024 aikana hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueen kokoonpanoon on tulossa muutos, kun kunnan talous- ja henkilöstöhallintoa keskitetään kesäkuussa 2023 päivitetyn Nuuka-ohjelman mukaisesti.

Kotoutumispalvelut tarjoaa ohjaus- ja neuvontapalvelua kunnan kaikille maahanmuuttajille tuloperusteesta riippumatta Koto-infon neuvontapisteessä. Lisäksi kansainvälistä suojelua saaville ja heidän perheenjäsenilleen muodostuu asiakkuus kotoutumispalveluun kotoutumisajalle. Kotoutumispalveluissa palvellaan myös kunnassa asuvia ukrainalaisia.

Kotoutumispalvelut

Keski-Uudenmaan ja myös Nurmijärven vieraskielisen väestön määrä on nousussa ja vieraskielinen väestö monimuotoistuu. Kuntaan muutetaan monista eri syistä.

Kotoutumispalvelussa koordinoidaan kotoutumislain mukaisesti kotoutujien palveluprosesseja, tehdään pakolaisten vastaanottotyötä kunnanvaltuuston päätösten mukaisesti, sekä kehitetään maahanmuuttajatyötä monialaisesti niin Nurmijärvellä, kuin seudullisesti. Kotoutumispalvelun asiakkaina ovat

kansainvälistä suojelua saavat henkilöt sekä heidän perheenjäsenensä. Nurmijärvellä vastaanotetaan valtuuston päätöksen mukaisesti 10–15 kiintiöpakolaista joka toinen vuosi. Kotoutumispalvelua toteutetaan usein verkostoyhteis-työnä eri toimijoiden kanssa. Kotoutuja-asiakkaat saavat ohjausta ja neuvontaa eri asioissa, elämänhallinnan tukea sekä tukea kotoutumisprosessiensa sujumiseksi. Kotoutumis-palvelun asiakkuudessa olevien, kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden määrä on ollut nousussa vuonna 2023 ja määrän arvioidaan nousevan edelleen, osin Ukrainan sodan vuoksi. Kunta vastaanottaa seuraavan kiintiöpakolaisryhmän vuonna 2025.

Kaikille maahanmuuttajille suunnattu lähi- ja etäneuvontatoiminta on seudullisen hankkeen myötä jalkautettu osaksi kunnan palveluita ja palvelun yhdenmukaisuutta ja tasavertaisuutta tarkistellaan Järvenpään, Hyvinkään, Tuusulan ja Nurmijärven kesken. Vuonna 2024, hankkeen viimeisenä vuotena hankkeelle työskentelee seudullinen koordinoiva palveluneuvoja. Yhteiset maspa.fi -sivut säilyvät.

Nurmijärven kunta myöntää vuonna 2023 20–25 lisäkunta-paikkaa tarvittaessa Ukrainan tilanteen vuoksi. Ukrainalaisille voi syntyä asiakkuus kotoutumispalveluun myös ilman kunta-

paikkaa ja he saavat myös matalan kynnyksen neuvontaa. Kotoutumispalvelussa yhteensovitetään asiakaslähtöisesti laajan palveluverkoston toimintaa kotoutumisen edistämiseksi.

Toiminnan painopistealueet

TE-25-uudistuksen ja kotoutumislain uudistuksen myötä myös kunnan kotoutumispalvelut varautuu muutoksiin. Kunnan tehtävät lisääntyvät merkittävästi ja ne uudelleenorganisoidaan TE-palvelujen siirtyessä kuntien vastuulle. Kuntien vastuulle siirtyvät myös kotoutuja-asiakkaiden TE-palvelut. Kunta suunnittelee uudesta laista nousevien tehtävien järjestämistä yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

- Uuden kotoutumislain mukaisen kotoutumisohjelman järjestäminen ja suunnittelu. Kunnan uusien lakisääteisten tehtävien ja palvelujen tuottaminen.
- TE-25 -uudistuksen läpivieminen kotoutuja-asiakkaiden palvelujen osalta sikäli, kun ne koskettavat kunnan kotoutumispalvelun yhdyspintaa.
- Tilapäistä suojelua saavien kuntalaisten palvelujen koordinointi ja yhteensovittaminen yhdyspintatyöskentelyä.

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2022	TPE2023	TA2024
Hallinto- ja talouspalvelut			
Hallinto- ja talouspalvelut			
Henkilöstö	11,3	12	12
Kotoutumispalvelut			
Henkilöstö	4	5	4
Ely-keskuksen korvauksen piirissä olevien henkilöiden määrä keskimäärin/kk	39	83	121
Asiakaskontaktien määrä	1 302	1 450	1 500

Koulutuspalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	1 764 812	1 566 520	1 566 520	1 864 800	1 864 800	1 864 800
Toimintakulut	-57 445 921	-59 610 327	-60 328 150	-65 442 400	-65 884 400	-66 683 100
Toimintakate	-55 681 109	-58 043 807	-58 761 630	-63 577 600	-64 019 600	-64 818 300
 Toimintakate/asukas	 -1 253	 -1 281	 -1 297	 -1 400	 -1 397	 -1 400

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	621	598	621	624	624	624

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun TPE 2023-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Kotikuntakorvausten kasvu	304 500	
	Yhteistoimintakorvausten vähennys		84 500
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Palkankorotukset	1 167 300	
	Kouluvalmentajat (3 kpl) 1.8.2024 alkaen	55 000	
	Yhden vuosiviikkotunnin lisäys B1-ruotsin kieleen 1.8.2024 alkaen	96 200	
	Koulukuljetukset	631 900	
	Nuuka-toimenpiteenä vuoroviikkoasumiseen liittyvästä koulukuljetuksesta luopuminen		25 000
	Sisäiset ICT-palvelut	139 200	
	Sisäiset siivous- ja ravitsemuspalvelut		102 700
	Koulujen materiaalihankinnat	56 600	
	Leasing-kulut	87 000	
	Sisäiset vuokrat	3 112 500	
	Säästövapaiden vähentäminen (Nuuka)		31 200
	Taiteen perusopetusta, kansalaisopistotoimintaa ja muuta opetus- ja kurssitoimintaa järjestävien oppilaitosten toiminta-avustusten leikkaus (Nuuka)		24 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Koulutuspalvelut vastaa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Sen tehtäviin kuuluvat myös taiteen perusopetusta ja vapaata sivistystyötä järjestävien oppilaitosten tukeminen. Palvelut tuotetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

1.8.2021 alkaneeseen kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun

osallistuva vuoden 2016 ikäluokka siirtyi perusopetukseen syksyllä 2023. Kokeilulain mukainen seurantatutkimus, jossa arvioidaan lasten kielellisiä ja matemaattisia valmiuksia, sosiaalisia taitoja, itsetuntoa ja hyvinvointia toteutettiin näille lapsille syksyllä 2023. Syksyllä 2024 koulut toteuttavat vuonna 2017 syntyneiden lasten seurantatutkimuksen.

Rajamäen kampuksen rakentaminen käynnistyi elokuussa 2023 Rajakaaren sekä Seitsemän veljeksien koulun rakennusten purkamisella. Kampukselle tulevat tilat perusopetuksen 6.–9. vuosiluokille sekä liikuntatilat koulun ja liikuntapalveluiden käyttöön. Opetustilat mitoitetaan 600 oppilaalle. Kampuksen on tarkoitus valmistua vuoden 2025 aikana ja pihatöiden kevään 2026 aikana. Syksyllä 2023 tehdyllä Klaukkalan minipalveluverkkotyöllä kartoitettiin kolmesta eri vaihtoehdosta parasta ratkaisua korvata huonokuntoiset Urheilupuiston, Klaukkalan ja Syrjälän koulut.

Henkilöstösuunnitelmaan esitetään yhden luokanopettajan vakanssin muuttamista erityisopettajan vakanssiksi 1.8.2024 alkaen. Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten määrä kasvaa koko ajan. Lisäksi tuen tarve on aikaisempaa monimuotoisempaa, mikä haastaa luokan- ja aineenopettajien osaamista. Perustettavaksi esitettävä erityisopettajan virka sijoituu kouluille jalkautuvaan konsultointityöhön, jota on kehitetty hankerahoituksella syyslukukauden 2019 alusta alkaen. Konsultoivan erityisopettajan tehtävänä on tukea oppilasta, opetusryhmää ja/tai henkilöstöä oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvissä tilanteissa. Tämän lisäksi konsultoiva erityisopettaja ohjaa tarvittaessa koko kouluyhteisöä tuen järjestämisessä. Vakanssin muutos lisää tulosalueen henkilöstökustannuksia 3 000 euroa vuonna 2024 ja 7 000 euroa vuosina 2025 ja 2026.

Lisäksi henkilöstösuunnitelmaan esitetään kolmen (3) kouluvalmentajan toimen perustamista 1.8.2024 alkaen. Koronapandemia lisäsi lasten ja nuorten psyykkistä oireilua ja erityistä aiheutuva pahoinvointi lisääntyy koko ajan. Koulupoissaolot ja kouluun sitoutumattomuus ovat kasvava ongelma, jonka ratkaisuksi on kehitetty sitouttavan kouluyhteistyön mallia. Mallin kehittämiseen saadulla hankerahoituksella on kolmeen yläkouluun palkattu kouluvalmentaja lukuvuosille 2022–2023 ja 2023–2024. Kouluvalmentaja on opetusvelvollisuuteen sitomaton, helposti lähestyttävä ja turvallinen koulun

aikuinen, jolla on aikaa kohdata kiireettä oppilaita. Kouluvalmentajan tehtävän tärkeimpänä tavoitteena on vahvistaa oppilaiden hyvinvointia ja kouluun kiinnittymistä sekä ennaltaehkäistä koulupoissaoloja. Nämä ovat tehtäviä, joita 1.8.2023 voimaan tullut perusopetuslain muutos edellyttää opetuksen järjestäjiltä. Näiden vakanssien perustaminen lisää tulosalueen henkilöstökustannuksia 55 000 eurolla vuonna 2024 ja 132 000 eurolla vuosina 2025 ja 2026.

Valtuusto päätti kesäkuussa 2023 Nurmijärven kestävä kasvun ohjelman (NUUKA) päivittämisestä. Päätös velvoitti koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluita laatimaan syksyn 2023 aikana suunnitelman vuonna 2018 käynnistyneen alkuluokkatoiminnan asteittaisesta alas ajamisesta vuoteen 2026 mennessä. Nuuka-toimenpidesuunnitelmaan kirjatuista toimenpiteistä toteutuvat vuonna 2024 taiteen perusopetusta, kansalaisopistotoimintaa ja muuta opetus- ja kurssitoimintaa järjestävien oppilaitosten toiminta-avustusten leikkaaminen 24 000 eurolla ja säästövapaiden aiheuttamien ylimääräisten kustannusten vähentäminen 31 200 eurolla. Säästövapaalla tarkoitetaan vapaata, jonka työntekijä säästää vuosilomastaan pidettäväksi seuraavalla lomakaudella tai sen jälkeen.

Toiminnan painopistealueet

- Alkuluokkatoiminnan hallittu ja suunniteltu alas ajaminen
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyön edelleen kehittäminen
- Oppilaiden ja opiskelijoiden oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen
- Lähikouluperiaatteen kehittäminen
- Koulujen kerhotoiminnan ja harrastamisen Suomen mallin kehittäminen
- Lukiokoulutuksen kehittäminen

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP2022	TPE2023	TA2024
Koulutuspalvelut			
Peruskoulujen määrä	23	23	22
Perusopetuksen oppilasmäärä	5 684	5 655	5 655
Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä	405	360	360
Henkilöstömäärä/HTV1	621	621	625
Oppilaskuljetusten menot*	2 743 535	2 911 620	3 518 540

*luvut sisältävät myös varhaiskasvatukseen kirjatut esiopetuksen kuljetuskulut

Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillishankkeet

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	1 900 777	1 422 960	2 135 000	1 300 000	1 200 000	1 200 000
Toimintakulut	-2 370 853	-1 690 580	-2 588 000	-1 680 000	-1 480 000	-1 480 000
Toimintakate	-470 075	-267 620	-453 000	-380 000	-280 000	-280 000
Toimintakate/asukas	-11	-6	-10	-8	-6	-6
	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	46	31	62	36	31	31

Vuonna 2024 koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluissa jatkuvat seuraavat, vuonna 2023 tai sitä aikaisemmin alkaneet hankkeet:

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu

Kerhotoiminnan kehittäminen 2023 10 000 €

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden perustaitojen kehittäminen 183 600 €

Korona- avustus varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen 2022 631 000 €

Yhteisöllisen opiskeluhoollon vahvistaminen ja kehittäminen 2023 50 120 €

Tasa-arvon edistäminen varhaiskasvatus 2023–2024 237 000 €

Tasa-arvon edistäminen esi- ja perusopetus 2023–2024 565 000 €

Nurmijärvi harrastaa 90 000 €

Korona-avustus lukiokoulutukseen 87 494 €

Lisäksi Nurmijärvi on mukana seuraavissa muiden kuntien koordinoimissa hankkeissa.

Kuuma TVT- verkosto

Digi Kilta 4 (Hämeenlinna)

Valtakunnallisen oppilasagenttitoiminnan Nextstep (Kangasala)

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	2 639 337	2 089 870	2 161 190	2 078 650	2 078 650	2 078 650
Toimintakulut	-37 186 171	-38 760 280	-39 417 452	-41 863 340	-42 082 970	-42 817 270
Toimintakate	-34 546 834	-36 670 410	-37 256 262	-39 784 690	-40 004 320	-40 738 620
Toimintakate/asukas	-777	-810	-822	-876	-873	-880
	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	554	560	571	574	567	567

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun TPE 2023-lukuihin)			
Tulot	<u>Muutos</u>	<u>Lisäys (+)</u>	<u>Vähennys (-)</u>
	Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut		100 800
Menot	<u>Muutos</u>	<u>Lisäys (+)</u>	<u>Vähennys (-)</u>
	Henkilöstökulut		
	Palkankorotukset	842 700	
	Päiväkodin apulaisjohtajien (3) työtehtävä vahvistamaan varhaiskasvatuksen henkilöstön työolosuhteita sekä pito- ja vetovoimatekijöitä		
	- kokeilun jatkuminen 1.1.2024-31.7.2025	141 800	
	Varhaiskasvatuslain mukaiset vakanssimuutokset (5) 1.8.2024 alkaen	19 500	
	Ryhmittömän varhaiskasvatuksen lastenhoitajan (avoin varhaiskasvatus) vakanssin vähentäminen (NUUKA)		40 000
	Alkuluokkatoiminnan alas ajamisen myötä varhaiskasvatuksen lastenhoitajien vakanssien vähentäminen (NUUKA)		189 000
	Säästövapaiden vähentäminen (NUUKA)		157 100
	Muut kulut		
	Varhaiskasvatuksen palvelusetelikulujen kasvu indeksikorotuksen sekä lisääntyvän palvelutuotannon takia	1 734 100	
	Kotihoidon tuen kuntalisän siirto Kelan kautta maksettavaksi	95 000	
	Yksityisen hoidon tuen kuntalisä		73 000
	Sisäiset ICT-palvelut	32 400	
	Sisäiset ravitsemispalvelut		226 700
	Sisäiset vuokrat	252 200	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Varhaiskasvatus vastaa varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluiden järjestelyistä laadukkaasti ja kustannustietoisesti. Varhaiskasvatusta järjestetään kunnallisena ja yksityisenä varhaiskasvatustoimintana. Varhaiskasvatuksen palveluseteli sekä yksityisen hoidon tuen kunnallisä mahdollistavat perheille tasavertaisen mahdollisuuden hakeutua yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden piiriin. Esiopetusta järjestetään kunnallisena toimintana yhteistyössä perusopetuksen kanssa osittain koulujen tiloissa. Varhaiskasvatuspalveluiden vastuualueeseen kuuluu lisäksi lasten hoidon tuet (avustukset): kotihoidon tuki ja sen kunnallisä sekä yksityisen hoidon tuki ja sen kunnallisä.

Lasten osallisuusaste varhaiskasvatukseen on lisääntynyt viime vuosina ja valtakunnallisen ennusteen mukaan osallistumistasaste jatkaa kasvuaan vielä seuraavina vuosina. Nurmijärvellä varhaiskasvatuspaikat ovat edelleen aiempien vuosien tapaan täyttyneet erityisesti alle 3 – vuotiaiden lasten määrän lisääntyessä varhaiskasvatuksessa. Tulevien vuosien aikana tarvittavien varhaiskasvatuspaikkojen määrän ennakoiminen on tärkeää, mutta jatkossakin haasteellista perheiden valinnoista sekä lapsen varhaiskasvatuksen osallistumisen aloittamisen ajankohdasta johtuen.

Yksityisten palvelutuottajien osuus kunnan varhaiskasvatuspalveluiden järjestämisessä on viime vuosina noussut merkittävästi. 1.8.2023 alkaen käynnistyi 4 – ryhmäisen Liikuntapäiväkotin Peikkometsän toiminta Rajamäellä ja 1.1.2024 alkaen avautuu suunnitelmien mukaisesti Touhulan Laidunalueen päiväkodin 4 – ryhmäisen laajennusosa. Uusien yksityisten päiväkotipalveluiden myötä yksityisten palvelutuottajien osuus alle 5 – vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä Nurmijärvellä on 1.1.2024 jälkeen 35 %. Lisäksi NUUKA-toimenpiteiden mukaisesti Pilke päiväkotien kanssa on neuvoteltu Vanha-Klaukan alueen Päiväkotin Hehkun laajentamisesta 1.8.2024 alkaen nykyisestä 7 – ryhmäisestä päiväkodista 12 – ryhmäiseksi, jonka myötä yksityisten palvelutuottajien osuus alle 5 – vuotiaiden varhaiskasvatuksen järjestämisestä on 1.8.2024 jälkeen 39 %.

Palvelusetelimenojen arvioidaan kasvavan vuoden 2024 aikana lisääntyvästä yksityisestä varhaiskasvatuksesta, alle 3 – vuotiaiden ja tukea tarvitsevien lasten osalta palvelusetelikulujen lisääntymisestä sekä indeksitarkistusten takia yhteensä 1 734 100 euroa verrattuna muutettuun vuoden 2023 talousarvioon.

Mikäli Vanhan-Klaukan alueella toteutuu Pilke päiväkotin Hehkun laajennus neuvotteluiden mukaisesti 1.8.2024 alkaen, keväällä 2024 arvioidaan mahdollisuuksia lakkauttaa kunnallisia, tiloiltaan heikoimmissa kunnossa olevia päiväkoteja Klaukkalan alueelta. Samalla arvioidaan mahdollinen tarve lisämäärä rahalle palveluseteliin. Lisäksi keväällä 2024 arvioidaan tarkemmin alle 3 – vuotiaiden lasten osallistumisen lisääntyminen myös ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ja edelleen tarve lisätä ruotsinkielisten varhaiskasvatusryhmien määrää yhdellä ryhmällä Daghemmet Äppelgårdenissa 1.8.2024 alkaen.

Valtuuston kesäkuussa 2023 tekemän päätöksen mukaisesti valmistellaan uuden 10-ryhmäisen päiväkodin rakentamista

Klaukkalaan. Uusi päiväkotin tulee korvaamaan nykyisiä huonokuntoisia ja peruskorjaustarpeessa olevia päiväkotiyksiköitä Klaukkalan alueella.

Nurmijärven kunnan varhaiskasvatukselle vuonna 2022 myönnetyn valtionavustuksen tuella on Nurmijärvellä kehitetty varhaiskasvatuksen laatua, arviointia ja johtamista. Kehittämistyönä 1.8.2023 – 31.7.2024 välisen ajan toteutetaan apulaisjohtajakokeilu kolmen päiväkodin johtajan kokonaisuudessa, joissa apulaisjohtaja on resursoitu kokoaikaiseksi. Muiden yksiköiden osalta varajohtajan työtä sekä resursointia kehitetään valtionavustuksen turvin palkattujen ryhmättömien lastenhoidattajien resurssia hyödyntäen vahvistamaan yksiköiden parijohdattamisen mallia. Laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittämisen sekä vahvistamisen tarkoituksena on tukea varhaiskasvatuksen henkilöstön työolosuhteita sekä pito- ja vetovoimatekijöitä.

Henkilöstösuunnitelmaan vuodelle 2024 esitetään apulaisjohtajakokeilun jatkamista 1.8.2024-31.7.2025.

Päiväkodin apulaisjohtajamallia kehitetään edelleen tulevina vuosina asteittain palveluverkko- sekä muiden muutosten myötä.

Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisesti varhaiskasvatuksen opettajien / varhaiskasvatuksen sosionomien määrää tulee lisätä niin, että vuonna 2030 päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus. Vuoden 2024 aikana viisi (5) nykyistä varhaiskasvatuksen lastenhoitajan vakanssia lakkautetaan ja avataan varhaiskasvatuksen sosionomin (5) vakansseina.

1.8.2021 alkanut kaksivuotinen esiopetuskokeilu päättyy toukokuussa 2024. Kokeiluun valittiin kaksivuotisen esiopetuksen kokeilulain (1046/2020) mukaisesti satunnaisotannalla kuntia tai kunnista koostuvia alueita. Nurmijärven kunta pääsi satunnaisotannan kautta mukaan kokeiluun ja kokeilun toimipaikoiksi valittiin Nukarin ja Ylitilantien päiväkodit. Esiopetus on maksuton ja lapsilla on oikeus koulumatkaetuuteen sekä oppilashuollon palveluihin. Muissa esiopetusyksiköissä olevat esioppilaat kuuluvat verokkiryhmään.

Vuoden 2024 budjetissa on huomioitu Nuuka-säästöjä varhaiskasvatuspalveluiden osalta. Avoimen varhaiskasvatuksen henkilöstöstä on vähennetty yhden työntekijän henkilöstökulut. Valtuuston kesäkuussa 2023 tekemän päätöksen mukaisesti syksyllä 2023 valmistellaan alkuluokkatoiminnan alas ajaminen. Valmistelun perusteella tarkastellaan henkilöstötarpeita ja mahdollisia henkilöstövähennyksiä esiopetuksen järjestämiseen liittyen 1.8.2024 alkaen. Lisäksi Nuuka-säästöjen mukainen säästövapaiden osuus varhaiskasvatuksessa on 157 100 euroa.

Varhaiskasvatuslakiin 1.8.2022 alkaen kirjatun muutoksen myötä varhaiskasvatuksessa on edelleen lisääntyvä tarve lasten pedagogisille ja rakenteellisille tukitoimille, joita ovat mm. ratkaisut pienennetystä ryhmäkoosta sekä varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitajien sijoittaminen ryhmään. Lapsen tuen toteutumista varhaiskasvatuksessa tulee edelleen vahvistaa.

Vuoden 2023 aikana on toteutettu kotihoidon tuen kuntalisän sekä yksityisen hoidon tuen kuntalisän maksatuksen siirto kunnalta Kelalle. Toimintamalli on aiempaa asiakasystävällisempi, sillä kuntalisien hakeminen sekä maksatus toteutuvat samanaikaisesti lakisääteisten tukien kanssa. Kelan kautta maksetuna jokainen kotihoidon tuen lakisääteisen tuen päätöksen saaja saa samanaikaisesti myös kuntalisäpäätöksen. Tämän takia kotihoidon tuen kuntalisän siirto Kelan kautta maksettavaksi lisää kustannuksia arviolta 95 000 euroa.

- Varhaiskasvatuksen johtamisen ja henkilöstön työolosuhteiden vahvistaminen jatkamalla apulaisjohtajamallin kokeilua
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyön edelleen kehittäminen
- Alkuluokkatoiminnan hallittu ja suunnitelmallinen alas ajaminen
- Varhaiskasvatuksen laadun, laadunhallinnan sekä arvioinnin kehittäminen
- Lapsen tuen toteuttamisen vahvistaminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Toiminnan painopistealueet

- Palveluverkon kehittäminen ja palvelutarpeen ennakointi väestöennusteiden pohjalta

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2022	TPE2023	TA2024
Varhaiskasvatuspalvelut			
Henkilöstömäärä/HTV1 kunnallinen varhaiskasvatus	554	571	571
Kunnalliseen varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	1 667	1 790	1 750
Palvelusetelillä järjestettyyn varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	494	590	620
Yksityisen hoidon tuella varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	57 *	60	60
Kunnallisten päiväkotiyksiköiden lukumäärä	26	27	26
Yksityisten päiväkotien lukumäärä	9	10	9

*Uusi tunnusluku, toteuma 2022

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	209 277	228 170	210 170	184 330	184 330	184 330
Toimintakulut	-3 333 831	-3 852 150	-3 876 813	-3 861 450	-3 901 750	-3 912 850
Toimintakate	-3 124 554	-3 623 980	-3 666 643	-3 677 120	-3 717 420	-3 728 520
Toimintakate/asukas	-70	-80	-81	-81	-81	-81

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	47	45	45	46	45	45

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun TPE 2023-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Lipputuottojen väheneminen tapahtumatuotannon järjestämisen muutosten vuoksi		21 800
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Palkankorotukset	75 400	
	Toimintatapojen muutos kaupallisten tapahtumien järjestämisessä (Nuuka)		34 000
	Kulttuuriavustusten leikkaus (Nuuka)		7 600
	Sisäiset vuokrat		103 300
	Sisäiset ICT-kulut	31 400	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tulosalue koostuu kolmesta yksiköstä: kirjastosta, kulttuuripalveluista ja museosta.

Kirjaston tehtävänä on kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen. Kirjasto tukee elinikäistä oppimista ja kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia tietojen ja taitojen kehittämiseen tarjoamalla asiakkaille monipuoliset ja uudistuvat koelmat. Kirjaston tehtävänä on myös tukea demokratiaa ja sananvapautta. Kirjasto järjestää kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta sekä tukee osallisuutta järjestämällä maksutonta toimintaa ja tapahtumia.

Kirjasto aktivoi ja osallistaa yhdistyksiä ja kuntalaisia järjestämään tapahtumia ja toimintaa kirjaston tiloissa. Tilauudistusten myötä sekä kirkonkylällä että Klaukkalassa on nyt toimivat ja tarkoituksenmukaiset tilat. Pääkirjaston peruskorjatut tilat on otettu erittäin myönteisesti vastaan. Tapahtumatila Männistön ja kokoushuoneiden käyttöaste on korkea. Klaukkalan kirjaston tilauudistuksen 2. vaiheessa kirjastotaliin saatiin kaivattua lisätilaa uuden lehtisalin myötä. Samalla lastenosasto laajentui ja uudistui, ja henkilökunnan työtilat päivitettiin tarkoituksenmukaisiksi.

Kirjastojen lainamäärät ovat muutaman vuoden laskun jälkeen lähteneet nousuun. Suurinta nousu on ollut Rajamäen

kirjastossa, kun alueelle on muuttanut uusia asukkaita ja lapsiperheitä. Vuoden 2024 aikana Suomessa otetaan käyttöön Kansallinen e-kirjasto, johon myös Nurmijärven kirjasto osana Ratamo-kirjastokimpaa liittyy. Etänä käytettävien e-aineistojen hankinta ja lainaus hoidetaan siis jatkossa valtakunnan tasolla, mikä parantaa e-aineiston saatavuutta.

Kirjaston roolia yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun mahdollistajana on pyritty kansallisella tasolla vahvistamaan viime vuosina. Nurmijärven kirjasto pyrkii osaltaan parantamaan kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia yhteiskunnallisissa päätöksenteossa. Tähän kytkeytyy myös media- ja digilukutaito, joiden vahvistaminen on yksi kirjaston tehtävistä.

Kunnan tehtävänä on kulttuurilain mukaan järjestää kulttuuritoimintaa. Kulttuuripalvelut-yksikkö edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä. Kulttuuriavustusten jakamisella luodaan edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle, ja edistetään kulttuurin ja taiteen harrastamista, sekä tapahtumien järjestämistä eri puolella kuntaa. Kulttuurin kautta vahvistetaan myös asukkaiden hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa.

Kulttuuripalvelut järjestää tapahtumia ja näyttelyitä, vastaa kunnan taidekokoelmasta ja taidehankinnoista, sekä koordinoi kulttuuriavustusten jakamista. Lisäksi kulttuuripalvelut tekee yhteistyötä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa, ja välittää tietoa kulttuuritapahtumista- ja harrastuksista Nurmijärvellä.

Korona vaikutti kulttuurialaan syvällisesti, ja kulttuuritapahtumien kävijämäärät ovat vasta vuoden 2023 aikana alkaneet palautua kohti koronaa edeltävää tasoa. Hintojen nousu ja inflaatiokehitys vaikuttavat edelleen ostopäätöksiin ja -mahdollisuuksiin myös tapahtumalippujen osalta, ja niillä on oletettavasti vaikutusta myös eri toimijoiden edellytyksiin järjestää tapahtumia. Maksuttomien tapahtumien yleisömäärä on ollut nousussa.

Kulttuuripalvelut toimii pitkäjänteisesti Taaborinvuoren ja Monikkosalin tunnettuuden ja vetovoiman lisäämiseksi. Omana tuotantona tehtävien näyttelyiden ja kaupallisten tapahtumien lukumäärää vähennetään, ja fokusta suunnataan tapahtumien järjestäjänä toimimisesta niiden mahdollistajana ja yhteistyökumppanina toimimisen suuntaan. Painopistealueita ovat Monikkosalin markkinointi tuotantoyhtiöille ja muille tapahtumajärjestäjille, sekä pidempiaikaisten sopimuskumppaneiden löytäminen Taaborinvuorelle.

Taaborinvuorta kehitetään yhteistyössä museon ja tapahtumajärjestäjien kanssa vastaamaan entistä paremmin matkailijoiden sekä muiden tapahtumakävijöiden tarpeita. Väestön ikääntyessä alueen esteettömyysasiat ovat nousseet esille. Taaborinvuoren saaminen täysin esteettömäksi on haasteellista, mutta sen saavutettavuuden edistäminen kuuluu lähitulevaisuuden kehittämiskohteisiin.

Museon perustehtävänä on kerätä, tallentaa, tutkia ja pitää näytteillä Nurmijärven menneisyyteen liittyvää materiaalia. Museo toimii kunnassa asiantuntijana kulttuuriperintöalaan liittyvissä kysymyksissä ja tehtävissä. Museo tekee yleisötyötä ja toteuttaa kulttuurikasvatusta, jonka tavoitteena on vahvistaa lähiympäristön ja paikallishistorian tuntemusta.

Muuttuva toimintaympäristö asettaa museotoiminnalle haasteita. Asiakkaiden tarpeet ovat entistä yksilöllisempiä ja palveluilta odotetaan suurempaa valinnanvapautta. Museossa pyritään tuottamaan kohdennettuja sisältöjä eri käyttäjäryhmille, myös museotilojen ulkopuolelle. Tässä käytetään hyväksi digitoituja kokoelmia, verkkoon ja sosiaaliseen mediaan tuotettuja aineistoja ja vierailuja kouluissa,

päiväkodeissa ja ikäihmisten kohtaamispaikoissa. Museon toiminnassa huomioidaan museon pitkän tähtäimen toimintasuunnitelman ja kulttuuriohjelman linjaukset ja tavoitteet. Tulevien vuosien painopisteitä ovat kokoelmatyöhön liittyvän vapaaehtoistyön kehittäminen ja organisointi sekä verkossa olevan kulttuuriperintöaineiston löydettävyyden parantaminen.

Taaborinvuoren museoiden näyttelyiden uudistamista jatketaan. Vuonna 2022 käynnistynyt Nurmijärven kunnan historian 4. osan tekeminen jatkuu vuoteen 2025 asti. Museo osallistuu hankkeeseen.

Nurmijärven kunnan Kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelma hyväksyttiin kesäkuussa 2023. Kulttuuriohjelma linjaa kirjasto- ja kulttuuripalvelujen toimintaa vuoteen 2030 asti. Myös matkailu- ja tapahtumaohjelmissa on tulosaluetta koskevia tavoitteita, joiden toteutumista edistetään seuraavien vuosien aikana.

Toiminnan painopistealueet

- Kulttuuripolun sisältöjen päivittäminen yhteistyössä koulutuspalveluiden kanssa
- Hakeutuvien palvelujen kehittäminen
- Kestävän kehityksen huomioinen toiminnassa
- Kansallisen e-kirjaston käyttöönotto
- Kirjaston roolin vahvistaminen keskustelemaan demokratian kohtaamispaikkana.
- Digilukutaitojen vahvistaminen.
- Suunnitelmallisen yhteistyön aloittaminen kirjaston ja varhaiskasvatuspalvelujen välillä.
- Taaborinvuoren tapahtuma-alueen tunnettuuden ja vetovoiman lisääminen erityisesti matkailijoiden keskuudessa.
- Monikkosalin markkinointi tuotantoyhtiöille ja muille tapahtumajärjestäjille, sekä pidempiaikaisten sopimuskumppaneiden löytäminen Taaborinvuorelle.
- Toimialojen välisen moniammatillisen työryhmän perustaminen palvelemaan taiteen sijoittamista julkisiin tiloihin.
- Taaborinvuoren museoiden näyttelyiden uudistaminen.
- Museon osallistuminen Nurmijärven kunnan historian 4. osan tekemiseen.
- Museon valokuvakokoelmätietojen täydentämiseen liittyvän vapaaehtoistoiminnan suunnittelu.

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP2022	TPE2023	TA2024
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut			
Kirjastojen kävijämäärä	213 988*	240 000	260 000
Kävijät kulttuuripalveluiden tapahtumissa ja näyttelyissä	10 074*	11 000	8 500
Kävijät museon näyttelyissä ja tapahtumissa	11 462*	11 500	12 000
Pedagogiseen toimintaan osallistuneet	8 791	9 000	9 000
Kirjastojen lainaus	546 593	605 000	625 000
Kulttuuriavustuskohdeet	23*	28	23
Museon digitoidun aineiston määrä	29 169*	29 800	30 500

*Uusi tunnusluku, toteuma 2022

prosessia. Koulunuorisotyö jalkautetaan hankkeen tavoitteiden mukaisesti. Koulussa toteutettava nuorisotyö mallinnetaan yhdessä koulutuspalveluiden kanssa.

liittyviä teemoja ja järjestävät tilaisuuksia, joissa on mahdollisuus puhua nuoruuteen liittyvistä ilmiöistä. Nuorisotyö toimii verkostomaisesti myös valtakunnallisesti.

Nuoret tuodaan esille viestinnässä myönteisellä tavalla, ja nuoruus elämänvaiheena nähdään arvokkaana. Nuorisopalvelut nostavat tulevalle talousarviokaudella esille nuoruuteen

Toiminnan painopistealueet

- Koulunuorisotyön jalkauttaminen
- Koulussa tehtävän nuorisotyön mallintaminen yhteiskehittämällä
- Nuorten työpaja on osa TE-uudistusta
- Loma- ja leiritoiminnan kehittäminen
- Märkiön leirikeskuksen selvitys toteutetaan
- Jalkautuvan työn roolia selkiytetään
- Monikkosalin päivä- ja iltakäyttöä tehostetaan sekä lisätään suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta.
- Aamu- ja iltapäivätoiminnan hakuprosessia kehitetään yhdessä palveluntuottajien kanssa
- Nuoria ja nuorisotyötä tuodaan esille myönteisessä valossa

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2022	TPE2023	TA2024
Nuorisopalvelut			
Iltapäivätoiminta/asiakkaiden lkm, kunnan oma toiminta	121	135	140
Iltapäivätoiminta per käynti/e	6,8	7,2	7,2
Iltapäivätoiminta/avustukset e	186 660*	178 350	186 660
Iltapäivätoiminta/avustukset per lapsi e	702	668	700
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	256	230	240
Monikkosali:			
Tilaisuuksien määrä	190	160	200
Kävijöiden määrä	18 882	25 000	30 000
Nuorten työllistäminen:			
Työllistettyjen määrä (palkkatuki/harjoittelijat)	11/89*	15/80	15/80

*Uusi tunnusluku, toteuma 2022

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistäminen –yksikkö vastaa kunnan hyvinvointityön koordinoinnista elinkaariajattelulla, kunnan hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelusta ja arvioinnista, hyvinvointia edistävästä yhdistyksille jaettavista avustuksista sekä verkostotyön koordinoinnista. Liikunta- ja hyvinvointipäällikkö toimii kunnan edustajana hyvinvoinnin edistämisen ohjausryhmässä sekä kunnan vanhus- ja vammaisneuvoston sihteerinä sekä vastaa seurakunnan ja kunnan välisestä yhteistyöstä. Kunta maksaa 50 % kunnan ja seurakunnan vapaaehtoistyön koordinaattorin palkasta sekä koulutuskustannuksista. Vuoden 2024 alusta hyvinvoinnin edistämisen yksiköstä koordinoidaan myös kunnan kohtaamispaikan toimintaa, jota toteutetaan moniammatillisessa yhteistyössä.

Toiminnan painopistealueet

Hyvinvoinnin edistäminen

- Kunnan monialaisen hyvinvointityön kehittäminen, etenkin ikääntyneet ja lapsiperheet huomioon.
- Toimivan, ennaltaehkäisevän ja yhdyspinnassa tapahtuvan yhteistyön vahvistaminen hyvinvointialueen kanssa.
- Lasten ja nuorten - sekä kunnan laajan hyvinvointikertomuksen sekä suunnitelman ja sen tavoitteiden, toimenpiteiden toteuttaminen, kuntastrategialähtöisesti, yhteistyössä kunnan johdon ja eri toimialojen kanssa.
- Vapaaehtoistyön koordinointi
- Vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston sihteeritehtävät
- Kunnan kohtaamispaikkatoiminnan (Suopolku) toiminnan kehittämis- ja koordinoititehtävät
- Kunnan hyte-yhdistysten toimintaympäristön ja yhteistyön mahdollistaminen

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP2022	TPE2023	TA2024
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut			
Ohjaustuntikertoja vuodessa	968	1 050	1 050
Ohjattujen ryhmien määrä	120	123	123
Myönnettyjä vuoroja liikuntasaleissa (tunnit)	20 735	20 202	20 202
Avustettavien liikuntaseurojen lukumäärä	35 *	32	32
Avustettavien hyte-yhdistysten lukumäärä	28 *	27	28

*Uusi tunnusluku, toteuma 2022

Ympäristötoimiala

Ympäristötoimiala

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	36 719 165	36 452 879	47 001 051	38 446 756	38 841 236	39 075 036
Myyntituotot	2 447 045	2 277 390	2 277 390	2 311 740	2 461 740	2 461 740
Maksutuotot	1 836 294	1 270 000	1 450 000	1 120 000	1 370 000	1 120 000
Tuet ja avustukset	115 802	242 500	242 500	242 500	242 500	242 500
Muut toimintatuotot	32 320 023	32 662 989	43 031 161	34 772 516	34 766 996	35 250 796
Valmistus omaan käyttöön	1 860 939	0	650 000	1 150 000	1 150 000	2 500 000
Toimintakulut	-36 190 120	-31 788 034	-32 838 034	-35 860 041	-36 655 707	-38 108 646
Henkilöstökulut	-7 200 695	-7 304 270	-7 504 270	-7 937 086	-8 051 557	-8 247 670
Palvelujen ostot	-16 718 355	-12 768 386	-13 618 386	-14 386 106	-14 480 401	-15 868 127
Aineet, tarv. ja tavarat	-6 811 082	-6 048 800	-6 048 800	-6 849 495	-6 641 795	-6 531 795
Avustukset	-417 915	-500 000	-500 000	-480 000	-460 000	-440 000
Muut toimintakulut	-5 042 073	-5 166 578	-5 166 578	-6 207 354	-7 021 954	-7 021 054
Toimintakate	2 389 983	4 664 845	14 813 016	3 736 715	3 335 529	3 466 390
Poistot ja arvonal.	-17 477 444	-20 150 000	-20 150 000	-20 483 410	-21 188 800	-22 939 040
	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	145,6	160	150	159	159	158
Eläkkeelle jääviä, arvio	6	6	4	2	7	6

Toimialan strategia

Ympäristötoimiala toimii valtuuston hyväksymän Nurmijärven kuntastrategian mukaisesti ja toteuttaa omalla toiminnallaan strategian keskeisiä teemoja. Vuodesta 2023 lukien toimiala on laatinut visioon "Paremmän arjen ilmiö" saavuttamiseen konkreettisia toimenpiteitä.

Kuntastrategian seurantaan ja toteutukseen on laadittu valtuustolle raportoitavia mittareita ja tapoja. Ympäristötoimialan vastuulle esitetyt toimenpiteet on läpikäyty talousarvioprosessin yhteydessä.

Tavoitteiden toteutumista seurataan talouden raportointien yhteydessä.

Toimialan henkilökunnalle pidetyissä kehityskeskusteluissa on jalkautettu strategiasta johdettuja konkreettisia tavoitteita. Kehityskeskusteluissa määriteltyjä tavoitteita seurataan esimiehen ja työntekijän välisissä keskusteluissa talousarviovuoden aikana, sekä seuraavan vuoden kehityskeskustelun yhteydessä.

Olellaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin / menoihin (verrattuna TPE 2023)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Maksutuotot		
	Maankäyttökorvaukset		530 000
	Rakentamislupamaksut	200 000	
	Muut toimintatuotot		
	Sisäiset vuokrat	3 861 420	
	Maa- ja vesialueiden vuokrat	240 000	
	Maanmyyntien luovutustulot		12 460 000
	Valmistus omaan käyttöön (nettovaikutus 0e)	500 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Palkankorotusvaraukset + vakanssit budjetoitu täysimääräisenä. Maankäyttö ja kaavoitus: määräaikainen asemakaava-suunnittelija, säästövapaat huomioitu	432 800	
	Palvelujen ostot		
	Valmistus omaan käyttöön (nettovaikutus 0e)	500 000	
	Asiantuntijapalveluvaraus mm. kunto- ja muihin tutkimuksiin sisäilmaselvitysten os	90 000	
	Purkukustannusvaraus	175 000	
	Rakennusten ja alueiden kunnossapito		180 000
	NUUKA-toimenpide: joukkoliikenteen palvelutaso		60 000
	Aineet, tarv. ja tavarat		
	Kustannusvaraus: sähkö (uusi sopimus v.24)	445 000	
	Kustannusvaraus mm. rakennusmateriaali, polttoaine	140 000	
	Muut toimintakulut		
	Sisäiset vuokratulot	201 375	
	Ulkoiset vuokratulot	900 000	

Toiminnan kuvaus

Ympäristötoimialan tehtävänä on luoda kuntalaisille hyvää elinympäristöä ja yrityksille hyvää toimintaympäristöä.

Toimiala vastaa siitä, että kunnan omistama rakennettu ympäristö on toimivaa, viihtyisää, monipuolista, turvallista ja siistiä. Kehitämme kunnan elinvoimaa maapolitiikan ja maankäytön suunnittelun keinoin. Yhdyskuntasuunnittelussa pyrimme tasapainoon kuntakehityksen, kuntalaisten toiveiden, yritysten toimintaedellytysten, kulttuurihistoriallisten arvojen ja luonnon arvojen kanssa.

Toimitilojen omistajana vastaamme siitä, että kunnan kiinteistöomaisuus on tarkoituksenmukaista, sen arvo säilyy, tilankäyttö on optimaalista ja tilat ovat turvallisia ja käyttötarkoitukseensa soveltuvia.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kunnan talouden tasapainottaminen ja NUUKA-ohjelman toteuttaminen edellyttää toimialalla kustannustehokkuuden edelleen parantamista. Toimialan toiminnan kustannuksiin ja tuottoihin vaikuttavat merkittävästi talouden suhdanteet. Tämä näkyy etenkin omaisuuden luovutuksista saatavissa tuotoissa. Suunnitelmakaudella kiinnitetään erityistä huomiota

tontintuotantoprosessin toimivuuteen ja resursointiin. Palvelutuotannon kannalta tarpeettoman tilaomaisuuden realisointi on yksi keino kasvattaa tuottoja sekä vähentää pitkällä tähtäyksellä käyttökuluja. Keskeisenä muutoksena menneeseen tulee olemaan sote- ja pela-kiinteistöjen hallittu luopuminen suunnittelukaudella. Kunnan kasvua tukevien elinvoimainvestointien sekä kiinteistö- ja infraomaisuuden korjausvelkaa vähentävien peruskorjaus- tai uudisinvestointien oikea-aikainen toteuttaminen nykyisessä taloustilanteessa on haasteellista. Talorakentamisen osalta lähivuosia tulee erityisesti työllistämään koulu- ja päiväkotihankkeet, joita rakentuu Klaukkalaan, Kirkonkylälle ja Rajamäelle. Klaukkalan minipalveluverkkoselvitys tuodaan päätöksentekoon vuoden 2024 ensimmäisellä kvartaalilla. Kuntatalouden kiristyminen aiheuttaa tiukkenevia kustannushaasteita myös kiinteistöpidolle sekä ja katu- ja yleisten alueiden kunnossapidolle.

Ympäristötoimiala kehittää toimintaansa ja tavoitteena on olla toiminnallisesti ja taloudellisesti kilpailukykyinen. Toimialan vastuulla olevien tehtävien volyymit kasvavat mutta silti tavoitteena on vähentää uuden henkilökunnan rekrytointitarvetta. Teknisen sektorin asiantuntija- ja ammattityöntekijöiden saatavuus jatkuu todennäköisesti vaikeana, ennen uuden rekrytoinnin aloittamista selvitetään aina mahdolliset tehtävien uudelleen järjestelyt.

Toimiala on kehittänyt organisaatiotaan siten, että sen tulosalueiden yhteistoiminta kunnan kokonaisedun mukaisesti on saumatonta ja tehokasta. Toimialan vastuulla olevien tehtävien valmistelu, päätöksenteko ja toimeenpano tehdään kunnan kokonaisedun mukaisesti saumattomasti ja tehokkaasti.

Tontintuotantoketjun prosessien kehittämistä tullaan jatkamaan, jotta päätöksentekoon valmisteltavia asioita vahvistetaan ja delegointia lisätään hallintosäännön puitteissa. Toimielinrakenteen ja toimintaorganisaation yhteensopivuutta arvioidaan uudelleen, sekä tehdään tarvittavat muutokset, jotta ne ovat yhteensopivat ja mahdollistavat tehokkaan ja kunnan kokonaisedun mukaisen toiminnan.

Uusi rakentamislaki astuu voimaan 1.1.2025. Lakiuudistuksen vaikutukset käydään vuoden 2024 aikana läpi ja tehdään tarvittavat muutokset mm. rakennusjärjestykseen, hallintosääntöön ja taksoihin.

Kunnallistekniikan investointimäärärahoja priorisoidaan elinvoimaa tukeviin, nykyiset palvelut ylläpitäviin ja kustannustehokkaisiin hankkeisiin, joilla turvataan kunnan kehittyminen strategian mukaisesti.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelmaan sisältyy vuosille 2024–2025 kahden vuoden määräaikainen asemakaavasuunnittelija ja uusi paikkatietoasiantuntijan vakanssi. Paikkatietoasiantuntija ei lisää henkilömäärää, vaan tehdään sisäisiä järjestelyjä. Asemakaavojen laadinta- ja muutostarpeet ovat lisääntyneet. Asemakaavasuunnittelijan päätehtävänä on kehitettävien kiinteistöjen asemakaavamuutokset, jotta niiden myynti olisi mahdollista. Paikkatiedon ja sähköisen asioinnin lisääntyminen sekä lakisääteisen rakennetun ympäristön tietojärjestelmän käyttöön-otto edellyttävät paikkatiedon lisäresurssointia.

Ympäristötoimialan tavoitteena on vähentää uuden henkilökunnan rekrytointitarvetta. Teknisen sektorin asiantuntija- ja ammattityöntekijöiden saatavuus jatkuu todennäköisesti vaikeana, ennen uuden rekrytoinnin aloittamista selvitetään aina mahdolliset tehtävien uudelleen järjestelyt.

Palveluverkkosuunnitelman ja palvelutuotanto-ohjelman toteutuminen talousarviossa

Kunnan kiinteistökantaa kehitetään NUUKA-päätösten, palveluverkkosuunnitelman ja toimitilo-ohjelman mukaisesti. Palveluverkon ja toimitilo-ohjelman keskeisten periaatteiden mukaisesti toimitiloja omistetaan ja ylläpidetään vain kunnan ydintoimintoja varten ja luovumme epätarkoituksenmukaisista tiloista sekä tiloista, jotka eivät palvele kunnan ydintoimintaa.

Toimitilojen osalta menopaineita tuo sisäilmaongelmien jatkuminen ja niistä aiheutuvat laajenevat väistötilatarpeet. Väistötilatarpeita ennakoidaan asianmukaisin kuntotutkimuksin, jotta tieto rakennusten ajantasainen tieto on tilahallinnossa tiedossa päätöksenteon tueksi. Toimitilojen sisäilmaa heikentäviä tekijöitä poistetaan tutkimustuloksia hyödyntäen, sekä ottaen huomioon tulevien kohteiden peruskorjaushankkeet ja investoinnit. Hyvinvointialueen kiinteistöjen osalta ovat neuvottelut alkaneet pitkien vuokrasopimusten laadinnaksi, sekä kiinteistöistä luopumisen osalta. Riskinä on, että hyvinvointialue luopuu joistakin tiloista ja sote-toimintoja palvelevia toimitiloja jää tyhjilleen. Sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevat tilat eivät ole helposti muuntojoustavia.

Tekninen keskus

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	2 146 804	2 318 400	2 318 400	2 352 830	2 502 830	2 502 830
Valmistus omaan käyttöön	1 860 939	0	650 000	1 150 000	1 150 000	2 500 000
Toimintakulut	-14 029 402	-12 402 780	-13 252 780	-14 182 881	-14 086 281	-15 433 342
Toimintakate	-10 021 659	-10 084 380	-10 284 380	-10 680 051	-10 433 451	-10 430 512
Toimintakate, €/asukas	-226	-223	-227	-235	-228	-225
HTV 1	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Yhteensä	58,8	66	60	67	67	67

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin / menoihin (verrattuna TPE 2023)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Valmistus omaan käyttöön (nettovaikutus 0e)	500 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Palkankorotukset + vakanssit budjetoitu täysimääräisenä	130 000	
	Palvelujen ostot		
	Valmistus omaan käyttöön (nettovaikutus 0e)	500 000	
	Hoidettavien alueiden lisäys	70 000	
	Ilmastotyön koordinointi	40 000	
	NUUKA-toimenpide: joukkoliikenteen palvelutaso		60 000
	Aineet, tarv. ja tavarat		
	Kustannusvarausta mm. polttoaine, rakennusmateriaali, sähkö	200 000	
	Muut toimintakulut		
	Sisäiset vuokrat	86 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tekninen keskus vastaa kunnallistekniikan suunnittelusta ja toteutuksesta kunnallistekniikan rakentamishojelman mukaisesti. Keskus ylläpitää ja hallinnoi kunnan taajamien katu-, viher- ja liikuntapaikka-alueita ja muita kunnan yleisiä alueita sekä hoitaa keskukselle kuuluvat viranomais- ja tukipalvelut. Lisäksi keskus vastaa kunnan vastuulla olevasta joukkoliikenteen järjestämisestä, kunnan yksityistiesakkuuksien koordinoinnista, kunnan ilmastotyön koordinointitehtävistä, öljyhinkojen jälkihoidon tehtävistä, haja-asutusalueen vesihuollon tukitehtävistä, jätehuollon omistajaohjauksen tukitehtävistä sekä maankaatopaikkatoiminnasta. Lisäksi keskus edistää kunnan keskeisten yleisten alueiden siisteyttä (Siistiksi-projekti).

Toiminnan painopistealueet

Teknisen keskuksen kehittämisessä panostetaan mm. kunnallistekniikan ict-järjestelmien uudistamiseen ja toimintaprosessien kehitystyöhön (mm. rakennuttaminen, kunnossapito, hallinnointi, omaisuustieto, luvat, valvonta). Hankinnat, koulutus ja käyttöönotto tapahtuvat vaiheittain ja määrärahojen puitteissa. Toiminta ja organisointi pyritään toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti huomioiden henkilökunnan resurssit ja

toimivat markkinat. Rekrytointien sujuminen ja uuden henkilökunnan onnistunut perehdyttäminen on tärkeässä roolissa tulosalueen palvelutoimintojen ylläpidossa ja kehittämisessä.

Lisäksi viestinnän kehittäminen on tärkeä ja jatkuva painopistealue alueiden suunnittelussa, rakentamisessa, ylläpidossa ja hallinnoinnissa. Kunnallistekniikan suunnittelussa kehittämisen painopistealueita ovat mm. toteuttaa liikenneturvallisuus-suunnitelman kohteita vaiheittain ja yhteistyössä Ely-keskuksen kanssa, yleisten alueiden esteettömyyskartoitusten toteuttaminen, kevyenliikenteen verkoston ja ulkoilureitistöjen sekä liikuntapaikkojen yleissuunnitelman päivittäminen sekä kokonaisvaltaisten puistoselvitysten laatiminen (mm. seniori-, perhe- ja leikki- ja taajamapuistot, lähiliikuntapaikat).

Muita merkittäviä painopistealueita toiminnassa suunnittelukauden aikana ovat mm. toimialan hulevesiasioiden toimintamallin uudelleenjärjestäminen, ilmasto- ja ympäristöasioiden koordinointi ja kehittäminen (ml. Hiilineutraali Uusimaa 2035).

Tekninen keskus/yksiköt

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Koordinointi						
Toimintatuotot	9 948	10 100	10 100	9 960	9 960	9 960
Toimintakulut	-359 371	-375 903	-375 903	-441 558	-436 204	-441 921
Toimintakate	-349 423	-365 803	-365 803	-431 598	-426 244	-431 961
Kunnallistekniikan rakentaminen						
Toimintatuotot	22 404	22 800	22 800	23 050	23 050	23 050
Valmistus omaan käyttöön	1 860 939		650 000	1 150 000	1 150 000	2 500 000
Toimintakulut	-2 355 350	-258 516	-1 108 516	-1 716 179	-1 692 153	-3 049 262
Toimintakate	-472 007	-235 716	-435 716	-543 129	-519 103	-526 212
Katujen ja teiden kunnossapito sekä konevarikko						
Toimintatuotot	829 326	810 000	810 000	810 000	960 000	960 000
Toimintakulut	-4 195 946	-3 926 197	-3 926 197	-4 180 097	-4 107 066	-4 036 271
Toimintakate	-3 366 621	-3 116 197	-3 116 197	-3 370 097	-3 147 066	-3 076 271
Jätehuolto						
Toimintatuotot	267 682	277 000	277 000	277 000	277 000	277 000
Toimintakulut	-379 960	-392 128	-392 128	-381 218	-381 218	-381 218
Toimintakate	-112 277	-115 128	-115 128	-104 218	-104 218	-104 218
Viher- ja liikunta-alueet						
Toimintatuotot	801 354	864 800	864 800	897 700	897 700	897 700
Toimintakulut	-2 974 627	-3 361 738	-3 361 738	-3 429 968	-3 451 777	-3 477 548
Toimintakate	-2 173 273	-2 496 938	-2 496 938	-2 532 268	-2 554 077	-2 579 848
Kunnallistekniikan suunnittelu						
Toimintatuotot	216 090	333 700	333 700	335 120	335 120	335 120
Toimintakulut	-3 764 148	-4 088 299	-4 088 299	-4 033 861	-4 017 863	-4 047 122
Toimintakate	-3 548 058	-3 754 599	-3 754 599	-3 698 741	-3 682 743	-3 712 002
Tekninen keskus yhteensä						
Toimintatuotot	2 146 804	2 318 400	2 318 400	2 352 830	2 502 830	2 502 830
Valmistus omaan käyttöön	1 860 939	0	650 000	1 150 000	1 150 000	2 500 000
Toimintakulut	-14 029 402	-12 402 781	-13 252 781	-14 182 881	-14 086 281	-15 433 342
Toimintakate	-10 021 659	-10 084 380	-10 284 380	-10 680 051	-10 433 451	-10 430 512

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

	TP2022	TPE2023	TA2024
Tekninen keskus			
Kadut + kevyen liikenteen väylät, km	373	384	386
Katuvalaistus, kpl	11 039	11 400	11 450
Hoidetut puistot (AI-AIII), ha	59,5	61	61,5
Metsät ja taajamametsät, ha	980	918	918
Pellot, ha	171	147	147
Urheilu- ja pallokentät, kpl	30	30	30
Kuntoradat ja ulkoilureitit, km	130	130	130
Ladut, km	105	105	105
Joukkoliikenne, myydyt liput kpl	11 279	11 200	13 000

Tilakeskus

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	25 202 803	25 844 079	25 812 251	29 771 526	29 006 006	28 989 806
Toimintakulut	-14 654 212	-13 973 645	-14 173 645	-16 054 873	-16 894 074	-16 935 127
Toimintakate	10 548 591	11 870 434	11 638 605	13 716 653	12 111 932	12 054 679
Toimintakate, €/asukas	237	262	257	302	264	260

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	40,3	40	40	41	41	41

Olellaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TPE 2023)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Muut toimintatuotot		
	Sisäiset vuokrat	3 861 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Palkankorotukset + vakanssit budjetoitu täysimääräisenä	141 000	
	Palvelujen ostot		
	Purkukustannusvaraus	175 000	
	Rakennusten ja alueiden kunnossapito		180 000
	Asiantuntijapalveluvaraus mm. kunto- ja muihin tutkimuksiin sisäilmaselvitysten osalta	90 000	
	Aineet, tarv. ja tavarat		
	Kustannusvaraus mm. sähkö, lämmityskulut	550 000	
	Muut toimintakulut		
	Vuokratulot	900 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tilakeskus vastaa kunnan kiinteistöjen omistajatehtävistä, toimintahallinnosta ja kiinteistöjohtamisesta. Tehtäviin kuuluvat kila-pailuttamisen kehittäminen, investointien valmistelu, toimitilojen rakennuttaminen, vuokraus, ylläpito ja kehittäminen sekä tiloista luopumisen hallittu toteuttaminen.

Tilakeskus järjestää toimitilat kunnan toimintoille. Palveluverkko-suunnitelma ja väestöennuste ohjaavat toimitilojen sijoittumista.

Tilakeskuksen hallinnassa oleva tilakanta on yhteensä noin 183 532 huoneneliömetriä. Vuonna 2024 mennessä on purettu mm. Rajakaari ja seitsemän veljeks koulun, Sompionkujan rivitalot sekä Sepäntie 4 ja 2. Verrattuna vuoteen 2023 on lisäksi myyty mm. Nummenpään koulu, Raalan koulu sekä Röykän päiväkotin Poikkeuspolku 4. Lisäksi Nurmijärven kunta myi osakkeensa Koy Säästökeskuksesta ja kunta jäi vuokralle kunnan toiminnassa oleviin tiloihin.

Tilakeskuksen pääasiakkaita ovat sivistys- ja hyvinvointitoimiala sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialue (ent. Keusote). Kuntatalouden kiristyminen aiheuttaa tiukkennevia kustannusraameja

myös kiinteistönpidolle. Uusia talonrakennusinvestointeja on harkittava entistä tarkemmin. Säästöjen saaminen kiinteistönpidossa edellyttää toimintojen yhdistämistä, synergiahyötyjen etsimistä ja tilankäytön tehostamista. Energiahintojen nousupaine on tasaantunut.

Sisäilmaongelmat ovat haaste ja riski kiinteistötaloudelle. Sisäilmaongelmien ehkäisyssä avainasiasa ovat oikeat rakennustavat, ylläpidon resurssit sekä käyttäjien oikea toiminta. Väistötilat ovat usein vaikeasti ennakoitavissa oleva menoerä. Väistötilatarvetta pitää tulevaisuudessa pystyä hallitsemaan paremmin. Keskeinen tekijä sisäilmaongelmien hallinnassa on oikean kokoinen, tehokas palveluverkko, jota pystytään pitämään kunnossa käytettävissä olevilla taloudellisilla resursseilla.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopistealueina ovat energiatehokkuus, sisäilma-terveellisyys ja kiinteistöjen turvallisuus. Toimitilojen sisäilman laatua heikentäviä tekijöitä poistetaan suunnitelmallisesti ja tutkimustuloksia hyödyntäen. Kiinteistöjen ylläpitotoiminnan vaikeuttavuutta painopistealueiden kehittämisessä edistetään. Päiväkotien ja koulujen piha-alueita kunnostetaan suunnitelmallisesti tilakeskuksen sekä sivistys- ja hyvinvointitoimialan priorisoinnin perusteella määrärahojen puitteissa.

Käyttäjyhteistyötä tehostetaan ja kustannusvertailutietoa hyödynnetään. Yhteistyössä kaavoituksen kanssa on tehty kehitettävien kiinteistöjen luettelo, jossa kohteita on niputettu eri jatkojalostustapojen mukaan. Luetteloa päivitetään tilanteen muuttuessa. Tilakeskuksen hallinnassa olevaa toimitilakantaa pyritään vähentämään tarpeettomien tilojen myymisellä ja heikkokuntoisten kohteiden purkamisella sekä hankintojen kilpailuttamisen kehittämisellä kunnan omaan tai toisen taseeseen.

Palveluverkon keskeinen periaate tulisi olla, että rakennuksia on vain kunnan ydintoimintoja varten.

Kunnan talous on haasteellisessa tilanteessa. Tilojen rakentamisessa tulee painottaa toiminnallisuutta: toimiva käyttötarkoitus, helppo huoltaa, helppo laajentaa tai pienentää sekä helppo korjata.

Uusissa rakennushankkeissa tulee suosia laajoja kokonaisuuksia, isoa oppilas- tai lapsimäärää. Eri toimintoja tulee yhdistää esim. kampusajattelulla, jossa voidaan ottaa mukaan esim. nuoriso-, kirjasto-, koulu- ja liikuntatilat.

Tilakeskus on lisännyt ajanmukaista kameravalvontaa, joilla pyritään vähentämään vahingontekoa tai saamaan tekijät kiinni. Palveluverkon rakennuksien tulee kestää vahingontekoja mahdollisimman hyvin.

Tilakeskuksen tuloslaskelma

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	25 202 803	25 844 079	25 812 251	29 771 526	29 006 006	28 989 806
Myyntituotot	53 762	45 190	45 190	43 500	43 500	43 500
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	25 149 041	25 798 889	25 767 061	29 728 026	28 962 506	28 946 306
Toimintakulut	-14 654 212	-13 973 645	-14 173 645	-16 054 873	-16 894 074	-16 935 127
Henkilöstökulut	-1 925 520	-1 980 350	-1 980 350	-2 121 298	-2 150 579	-2 217 532
Palvelujen ostot	-4 006 229	-3 871 277	-4 071 277	-4 310 630	-4 428 650	-4 428 650
Aineet, tarv. ja tavarat	-5 436 854	-4 826 750	-4 826 750	-5 423 321	-5 300 621	-5 275 621
Avustukset						
Muut toimintakulut	-3 285 609	-3 295 268	-3 295 268	-4 199 624	-5 014 224	-5 013 324
Toimintakate	10 548 591	11 870 434	11 638 605	13 716 653	12 111 932	12 054 679
Poistot ja arvonal.	-11 344 097	-12 100 000	-12 100 000	-11 800 000	-11 600 000	-12 800 000

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

	TP2022*	TPE2023	TA2024
Tilakeskus			
Kiinteistökanta yhteensä (htm2)	183 323	183 024	181 930
Terveyskeskukset	12 364	12 364	12 364
Koulut	87 341	87 341	88 479
Päiväkodit	22 815	22 815	22 310
Muut tilat	60 803	60 504	58 777
Yllä mainitusta kiinteistökannasta			
Kunta vuokraa tiloja ulkopuolisilta tahoilta	17 180	17 346	19 751
Annettu vuokralle ulkopuolisille tahoille	14 522	15 422	15 129
*Raportointitapa muutettu			

Hallinto- ja talouspalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Hallinto- ja talouspalvelut						
Toimintatuotot	1 177 806	939 400	739 400	941 400	1 191 400	941 400
Toimintakulut	-4 656 489	-2 158 963	-2 158 963	-2 280 653	-2 333 014	-2 405 623
Toimintakate	-3 478 683	-1 219 563	-1 419 563	-1 339 253	-1 141 614	-1 464 223
Toimintakate, €/asukas	-78	-27	-31	-29	-25	-32
HTV 1	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Yhteensä	16,2	17	16,5	17	17	17

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TPE 2023)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Maksutuotot		
	Rakentamislupamaksut	200 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Palkankorotukset + vakanssit budjetoitu täysimääräisenä	46 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Hallinto- ja talouspalveluiden tehtävänä on järjestää toimialan yhteisesti hoidettavat hallinnon, henkilöstöhallinnon, taloushallinnon ja asiakaspalvelun tehtävät sekä maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvat rakennusvalvonnan tehtävät.

Tulosalueen tehtäviä ovat: rakennusvalvontaviranomaistehtävien lisäksi lautakuntien hallinnolliset valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävät; sopimushallinta, asia-kirjahallinta ja arkistotehtävät; henkilöstöasioiden koordinointi; talousarvion laadinta, määrärahojen seuranta ja raportointi; ostolaskujen käsittely; myyntilaskutus, teknisen toimen asiakaspalvelu.

Tulosalueelle sisältyy myös Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen maksusuudet.

Tulosalue pyrkii varmistamaan hallinnon toimivuuden ohjaamalla, kehittämällä ja koordinoimalla toimialan tulosalueiden hallintoa.

Toimialan vastuulla olevien tehtävien valmistelu, päätöksenteko ja toimeenpano tehdään kunnan kokonaisedun mukaisesti saumattomasti ja tehokkaasti.

Toiminnan painopistealueet

Toiminta pysyy pääsääntöisesti ennallaan. Sähköisten palvelujen lisäämiseen ja asiakaspalvelun kehittämiseen koko toimialalla pyritään panostamaan edelleen.

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2022	TPE2023	TA2024
Ympäristötoimialan hallinto- ja talouspalvelut			
Rakennusluvut, kpl	327	300	280
Tarkastukset, kpl	2 110	1 600	1 500

Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-878 781	-871 000	-871 000	-916 371	-952 646	-990 372
Toimintakate	-878 781	-871 000	-871 000	-916 371	-952 646	-990 372
Toimintakate, €/asukas	-20	-19	-19	-20	-21	-21

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TPE 2023)			
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Palvelujen ostot		
	Yhteistoimintakorvausten kasvu	45 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus huolehtii yhteistoimintasuojeluksessa sille osoitetuista sopijakuntien ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävistä. Ympäristökeskus tuottaa palvelunsa ja viranomaistehtävät toimintaa koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kaikki Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelut ovat lakisääteisiä. Osaan palveluista ympäristökeskus tai sen sopijakunnat eivät voi juurikaan vaikuttaa, kun taas osa palveluista on vapaammin sopijakuntien valittavissa. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelut ja-kautuvat ympäristökeskuksen hallinnon, ympäristövalvonnan, ympäristönsuojelun, terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon palveluyksiköille.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on valmistellut uuden strategisen tavoiteohjelman kaudelle 2024-2027. Ohjelma tukeutuu sopijakuntien kaupunki- ja kuntastrategioihin.

Eläinlääkärien yhteisvastaanoton toiminta Tuusulassa vakiinnutetaan ja toimintoja kehitetään vastaamaan uusiutuvan eläinlääkintähuoltolain säädöksiä. Uusi eläinlääkintähuoltolaki on hyväksytty eduskunnassa vuonna 2023, mutta sen voimaantulo ja lopullinen sisältö on vielä auki. Ympäristökeskus varautuu mah-

dollisiin muutoksiin kunnallisen eläinlääkintähuollon järjestämisessä. Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa todetaan, ettei kuntien tehtäviä siirretä hyvinvointialueille hallituskauden aikana. Sen vuoksi myöskään Keski-Uudenmaan ympäristökeskus ei varaudu pidemmän aikavälin taloussuunnitelmassa toimintojen siirtämiseen hyvinvointialueille, kuten tehtiin vielä vuosi sitten.

Vuodelle 2024 ympäristökeskuksen maksuosuuteen on varattu määrärahaa 907 000 euroa. Nurmijärven maksuosuus nousi 45 000 euroa vuoteen 2023 verrattuna. Todellinen kasvu ei ole yhtä suuri, sillä vuoden 2023 pienempi talousarvio perustuu osin väärin arvioituun kustannuskehitykseen vuonna 2023.

Talousarvioon sisältyy Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle maksettavan osuuden lisäksi Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n jäsenmaksu.

Sopijakuntien lopulliset maksuosuudet määräytyvät tilinpäätös-vaiheessa kuntakohtaisesti kohdennettujen palveluiden sekä maksuosuuksia kompensoivien maksutulojen perusteella. Sopijakunnille palautetaan niiden liikaa maksamat yhteistoimintakorvaukset tai peritään liian vähän maksettuja korvauksia seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä.

Maankäyttö ja kaavoitus

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	414 453	341 000	341 000	341 000	341 000	341 000
Toimintakulut	-2 782 176	-3 102 646	-3 102 646	-3 206 634	-3 227 338	-3 219 554
Toimintakate	-2 367 723	-2 761 646	-2 761 646	-2 865 634	-2 886 338	-2 878 554
Toimintakate, €/asukas	-53	-61	-61	-63	-63	-62

HTV 1	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Yhteensä	30,3	37	33,5	34	34	33

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TPE 2023)			
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	<i>Palkankorotukset, vakanssit budjetoitu täysimääräisenä, asemakaavasuunnitteliija (lisäresurssi 2v)</i>	115 000	
	Palvelujen ostot		
	<i>Ict-palvelut, asiantuntijapalvelut</i>		43 000
	Avustukset		
	<i>NUUKA-toimenpide yksityistieavustukset</i>		20 000
	Muut toimintakulut		
	<i>Sisäisten vuokrien korotus</i>	51 500	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tulosalueen perustehtävänä on kunnan elinvoiman kehittämisen maapolitiikan ja maankäytön suunnittelun keinoin. Lisäksi tulosalueen tehtävänä on omalla toiminnallaan luoda toimivaa, turvallista ja viihtyisää asuinympäristöä. Tulosalue koostuu neljästä yksiköstä: maankäyttö, yleiskaavoitus, asemakaavoitus ja kiinteistö- ja mittausyksikkö. Kunnan paikkatieto ja maastomittaus on järjestetty kiinteistö- ja mittausyksikössä.

Tehtävää toteutetaan ohjaamalla kunnan yhdyskuntarakenteen kehitystä ja huolehtimalla kunnan edunvalvonnasta seudun kuntien, maakunnan ja valtion välisessä yhteistyössä maankäytön suunnittelun ja maapolitiikan osalta. Toimivan, turvallisen ja viihtyisän asuin- ja elinympäristön muodostamiselle luodaan edellytyksiä yleis- ja asemakaavoituksella, joiden palvelut ovat asemaja yleiskaava, suunnittelutarveratkaisut, poikkeamispäätökset ja maisematyöluvat. Maapolitiikan osalta tehtävää toteutetaan aktiivisen maanhankinnan ja tontinluovutuksen kautta. Kiinteistö- ja mittausyksikkö toimii osana tonttituotantoprosessia ja tuottaa kiinteistönmuodostus-, kuntarekisteri- ja paikkatietopalveluja.

Tulosalue toimii yhteistyössä kunnan eri toimijoiden ja tulosalueiden kanssa. Keskeisinä yhteistyökumppaneina ovat myös viranomaistahot kuten Maanmittauslaitos, Uudenmaan ELY-keskus ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskus sekä rakennuttajat ja rakennusyhtiöt. Lisäksi tulosalue toimii tiiviissä yhteistyössä KUUMA-kuntien ja pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Tulosalueen toiminnan volyymiin vaikuttavat merkittävästi talouden suhdanteet ja talouden epävarmuus. Tämä näkyy etenkin tontin luovutuksissa ja sen myötä osittain muussa tulosalueen toiminnassa.

Lakisääteiset tehtävät lisääntyvät mm. rakennetun ympäristön tietojärjestelmän käyttöönottolla.

Toiminnan painopistealueet

Maanhankinta keskitetään Kirkonkylän ja Klaukkalan asemakaava-alueiden tuntumaan. Omakotitonttien luovutus keskittyy Vanha-Klaukan alueen lisäksi Kirkonkylän Heinoja I ja Rantapuis-ton uusille asemakaava-alueille sekä Rajamäen Kylänpään alueelle. Lisäksi luovutetaan yhtiömuotoisia tontteja Kirkonkylän ja Klaukkalan alueilta.

Tulosalueen toiminta pyritään vakauttamaan henkilövaihdosten jälkeen etenkin asemakaavoituksessa ja maankäytössä. Toiminta pyritään toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti huomioi-den henkilöstön resurssit. Rekrytointien ja uuden henkilöstön onnistunut perehdyttäminen on tärkeässä roolissa tulosalueen toimintojen ylläpidossa ja kehittämisessä.

Maankäyttö ja kaavoitus/yksiköt

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Koordinointi						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-109 912	-133 470	-133 470	-130 375	-122 401	-127 524
Toimintakate	-109 912	-133 470	-133 470	-130 375	-122 401	-127 524
Asemakaavoitus						
Toimintatuotot	70 534	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Toimintakulut	-455 168	-550 847	-550 847	-616 604	-646 224	-599 403
Toimintakate	-384 634	-515 847	-515 847	-581 604	-611 224	-564 403
Kiinteistö- ja mittaustoimi						
Toimintatuotot	305 434	270 000	270 000	270 000	270 000	270 000
Toimintakulut	-1 488 625	-1 543 203	-1 543 203	-1 576 357	-1 560 566	-1 576 892
Toimintakate	-1 183 191	-1 273 203	-1 273 203	-1 306 357	-1 290 566	-1 306 892
Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta yhteensä						
Toimintatuotot	375 968	305 000	305 000	305 000	305 000	305 000
Toimintakulut	-2 053 705	-2 227 520	-2 227 520	-2 323 336	-2 329 191	-2 303 819
Toimintakate	-1 677 737	-1 922 520	-1 922 520	-2 018 336	-2 024 191	-1 998 819
Maankäyttö						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-365 701	-373 842	-373 842	-395 034	-402 321	-411 073
Toimintakate	-365 701	-373 842	-373 842	-395 034	-402 321	-411 073
Yleiskaavoitus						
Toimintatuotot	38 484	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000
Toimintakulut	-362 770	-501 284	-501 284	-488 264	-495 826	-504 662
Toimintakate	-324 286	-465 284	-465 284	-452 264	-459 826	-468 662
Elinvoimalautakunta yhteensä						
Toimintatuotot	38 484	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000
Toimintakulut	-728 471	-875 126	-875 126	-883 298	-898 147	-915 735
Toimintakate	-689 987	-839 126	-839 126	-847 298	-862 147	-879 735
Tulosalue yhteensä						
Toimintatuotot	414 453	341 000	341 000	341 000	341 000	341 000
Toimintakulut	-2 782 176	-3 102 646	-3 102 646	-3 206 634	-3 227 338	-3 219 554
Toimintakate	-2 367 723	-2 761 646	-2 761 646	-2 865 634	-2 886 338	-2 878 554

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2022	TPE2023	TA2024
Maankäyttö ja kaavoitus			
Yleiskaavoitus, lupapäätökset kpl	46	45	50
Hyväksytyt yleiskaavat kpl	-	1	0
Asemakaavoitus, lupapäätökset kpl	27	30	30
Hyväksytyt asemakaavat k-m2	417 213	10 541	54 000
Kantakartan mukainen ylläpidettävä alue, km2	40	40	40
Rekisteröidyt kiinteistöt	156	150	150

Omaisuuuden tuotot ja hallinta

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	7 777 299	7 010 000	17 790 000	5 040 000	5 800 000	6 300 000
Toimintakulut	-67 842	-150 000	-150 000	-135 000	-115 000	-115 000
Toimintakate	7 709 457	6 860 000	17 640 000	4 905 000	5 685 000	6 185 000
Toimintakate, €/asukas	173	151	389	108	124	134

Olenneiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin / menoihin (verrattuna TPE 2023)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Maksutuotot		
	Maankäyttökorvaukset		530 000
	Muut toimintatuotot		
	Maa- ja vesialueiden vuokrat	240 000	
	Maanmyyntien luovutustulot		12 460 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kunnan maapolitiikan hoitaminen ja vastuu kunnan maanhankinnasta ja tonttien luovuttamisesta sekä yksityisen omistaman maan asemakaavoitukseen liittyvien maankäyttösuojien valmistelu. Maanhankintaa ja tonttien luovutusta tehdään maankäytön tavoiteohjelman mukaisesti sekä toteuttaen talousarviossa asetettuja tavoitteita.

Maanhankinta keskitetään Kirkonkylän ja Klaukkalan asemakaava-alueiden tuntumaan.

Tontin myynnin määrä on vahvasti sidoksissa talouden suhdanteisiin ja tonttien kysyntään. Tontteja pyritään luovuttamaan monipuolisesti eri taajamista kunnan tonttivarannon ja talouden raamien puitteissa.

Omakotitonttien luovutus keskittyy Vanha-Klaukan alueen lisäksi Kirkonkylän Heinoja I ja Rantapuiston uusille asemakaava-alueille sekä Rajamäen Kylänpään alueelle. Lisäksi luovutetaan yhtiömuotoisia tontteja Kirkonkylän ja Klaukkalan alueilta.

Toiminnan painopistealueet

Maanhankinnan painopistealueena on Kirkonkylän ja Klaukkalan maa-alueet. Erityisesti maata pyritään hankkimaan raaka-maana kaavoitusta varten. Rajamäellä on kaavoitettua tonttivarantoa Metistön ja Uudenniityn alueella useammaksi vuodeksi, tontinmyynti edellyttää kuitenkin kunnallistekniikan rakentamista.

Kunta päättää omistamiensa luovutettavien tonttien sijainnit, määrät ja ajankohdat. Näin ollen se voi samalla ennakoita palvelutarpeen lisääntymisen. Kunnan omistuksessa olevien alueiden kunnallistekniikan investoinnit voidaan parhaiten toteuttaa oikea-aikaisesti suhteessa tontinmyyntiin. Alueet, joille on jo rakennettu kunnallistekniikkaa, pyritään myymään mahdollisimman nopeasti, jotta saadaan pääomaa seuraavien alueiden toteutukseen ja maanhankintaan sekä verotuloja.

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2022	TPE2023	TA2024
Omaisuuuden tuotot ja hallinta			
Luovutetut omakotitalotontit, kpl	73	30-40	35-40
Luovutetut yhtiömuotoiset tontit, kpl	4	2-5	3-5
Luovutetut yritystontit, kpl	5	2-3	2-3

Tuloslaskelmaosa

Nurmijärven kunta
(kuntaemo)

Tuloslaskelma, €	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	KH TA-esitys 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	6 307 832	5 972 109	6 084 109	6 604 856	6 754 856	6 754 856
Maksutuotot	4 478 738	3 431 830	3 678 830	3 266 350	3 516 350	3 266 350
Tuet ja avustukset	2 984 470	2 509 466	3 254 506	2 619 840	2 340 750	2 270 750
Muut toimintatuotot	33 089 984	33 115 559	43 470 051	35 248 946	35 243 426	35 727 226
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	46 861 024	45 028 964	56 487 496	47 739 992	47 855 382	48 019 182
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 860 939	0	650 000	1 150 000	1 150 000	2 500 000
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-73 682 320	-73 428 200	-75 999 011	-77 919 921	-78 080 502	-79 585 795
Palvelujen ostot	-181 111 930	-40 467 623	-41 805 337	-44 956 029	-48 295 404	-49 983 890
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 558 146	-9 019 990	-8 923 529	-9 800 935	-9 584 235	-9 473 135
Avustukset	-8 186 678	-7 903 680	-8 253 827	-7 932 450	-10 512 450	-10 392 450
Muut toimintakulut	-23 063 988	-25 140 376	-25 138 323	-29 728 177	-30 531 277	-30 509 377
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-295 603 061	-155 959 869	-160 120 027	-170 337 512	-177 003 868	-179 944 647
TOIMINTAKATE	-246 881 098	-110 930 905	-102 982 531	-121 447 520	-127 998 486	-129 425 465
Verotulot	222 581 969	109 850 000	114 200 000	110 900 000	116 700 000	121 400 000
Valtionosuudet	45 725 264	32 240 516	31 507 862	32 519 690	36 921 204	37 471 412
Rahoitustuotot ja -kulut	1 726 481	893 000	113 000	-818 000	-2 028 000	-3 818 000
Korkotuotot	116 486	0	100 000	75 000	0	0
Muut rahoitustuotot	2 775 731	2 370 000	3 007 000	2 472 000	2 467 000	2 462 000
Korkokulut	-686 163	-1 024 000	-2 724 000	-3 865 000	-4 570 000	-6 355 000
Muut rahoituskulut	-479 573	-453 000	-270 000	500 000	0	0
VUOSIKATE	23 152 616	32 052 611	42 838 331	21 154 170	23 594 718	25 627 947
Poistot ja arvonalentumiset	-17 939 740	-21 027 700	-21 014 080	-21 256 000	-22 125 620	-24 015 620
TILIKAUDEN TULOS	5 212 876	11 024 911	21 824 251	-101 829	1 469 098	1 612 327
Poistoeron muutos	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
Varausten muutos	-5 000 000	-8 000 000	-8 000 000	0	0	250 000
TILIKAUDEN ALI- / YLIJÄÄMÄ	225 376	3 037 411	13 836 751	-89 329	1 481 598	1 874 827
Tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	KH TA-esitys 2024	TS 2025	TS 2026
Ylijäämä taseessa	20 900 652	23 938 063	34 737 403	34 648 074	36 129 672	38 004 500
Vuosikate poistoista %	129 %	152 %	204 %	100 %	107 %	107 %
Vuosikate €/asukas	521,0	707,6	945,7	465,8	514,8	553,7
Asukasmäärä	44 437	45 300	45 300	45 417	45 831	46 286

Nurmijärven kunta
(sis. liikelaitokset)

Tuloslaskelma, €	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	KH TA-esitys 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	27 020 960	26 419 385	26 423 331	28 930 660	29 057 292	32 057 292
Maksutuotot	4 478 738	3 431 830	3 678 830	3 266 350	3 516 350	3 266 350
Tuet ja avustukset	3 140 112	2 564 466	3 331 506	2 679 840	2 400 750	2 330 750
Muut toimintatuotot	33 680 015	33 440 659	43 977 551	35 435 146	35 282 126	35 765 926
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	68 319 825	65 856 340	77 411 218	70 311 996	70 256 518	73 420 318
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 860 939	0	650 000	1 150 000	1 150 000	2 500 000
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-80 582 193	-79 932 593	-82 616 483	-84 618 242	-84 813 667	-86 360 318
Palvelujen ostot	-184 216 367	-43 623 994	-44 961 708	-48 220 784	-51 587 159	-53 286 645
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 383 261	-12 987 439	-12 848 029	-13 652 192	-13 480 492	-13 389 392
Avustukset	-8 186 678	-7 903 680	-8 253 827	-7 932 450	-10 512 450	-10 392 450
Muut toimintakulut	-24 354 636	-26 235 122	-26 233 069	-30 957 169	-31 762 269	-31 741 369
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-310 723 135	-170 682 829	-174 913 116	-185 380 837	-192 156 037	-195 170 174
TOIMINTAKATE						
Verotulot	222 581 969	109 850 000	114 200 000	110 900 000	116 700 000	121 400 000
Valtionosuudet	45 725 264	32 240 516	31 507 862	32 519 690	36 921 204	37 471 412
Rahoitustuotot ja -kulut	1 414 573	655 000	-125 000	-1 056 000	-2 266 000	-4 056 000
Korkotuotot	121 479	0	100 000	75 000	75 000	75 000
Muut rahoitustuotot	2 777 995	2 370 000	3 007 000	2 472 000	2 467 000	2 462 000
Korkokulut	-842 915	-1 100 000	-2 800 000	-3 941 000	-4 646 000	-6 431 000
Muut rahoituskulut	-641 986	-615 000	-432 000	338 000	-162 000	-162 000
VUOSIKATE	29 179 435	37 919 027	48 730 963	28 444 849	30 605 685	35 565 556
Poistot ja arvonalentumiset	-20 779 090	-24 667 700	-24 629 080	-24 456 000	-25 425 620	-27 415 620
TILIKAUDEN TULOS	8 400 345	13 251 327	24 101 883	3 988 850	5 180 065	8 149 936
Poistoeron muutos	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
Varausten muutos	-5 000 000	-8 000 000	-8 000 000	0	0	250 000
TILIKAUDEN ALI- / YLIJÄÄMÄ	3 412 845	5 263 827	16 114 383	4 001 350	5 192 565	8 412 436
Tunnusluvut						
Ylijäämä taseessa	43 932 283	49 196 110	60 046 666	64 048 016	69 240 581	77 653 018
Vuosikate poistoista %	140 %	154 %	198 %	116 %	120 %	130 %
Vuosikate €/asukas	656,6	837,1	1 075,7	626,3	667,8	768,4
Asukasmäärä	44 437	45 300	45 300	45 417	45 831	46 286

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KUNNAN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN

	Talousarvio 2024		Eliminoinnit		Talousarvio 2024
	Kunnan tuloslaskelmaosa	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset	Kunnan tuloslaskelma-osa ml. liikelaitokset
Toimintatuotot					
Myyntituotot, ulkoiset	5 765 943	12 564 142			18 330 085
Myyntituotot, sisäiset	838 913	9 761 662	-838 913	-9 761 662	
Maksutuotot	3 266 350				3 266 350
Tuet ja avustukset	2 619 840	60 000			2 679 840
Muut toimintatuotot, ulkoiset	34 174 764	186 200			34 360 964
Muut toimintatuotot, sisäiset	1 074 182		-1 074 182		
Toimintatuotot yhteensä	47 739 992	22 572 004	-1 913 095	-9 761 662	58 637 239
 Valmistus omaan käyttöön	 1 150 000				 1 150 000
 Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-77 919 921	-6 698 321			-84 618 242
Palvelujen ostot, ulkoiset	-35 372 693	-2 364 676			-37 737 369
Palvelujen ostot, sisäiset	-9 583 336	-900 079	9 583 336	900 079	
Aineet, tarv. ja tavarat, ulkoiset	-9 628 985	-3 851 257			-13 480 242
Aineet, tarv. ja tavarat, sisäiset	-171 950		171 950		
Avustukset ulkoiset	-7 932 450				-7 932 450
Muut toimintakulut, ulkoiset	-29 728 177	-209 600			-29 937 777
Muut toimintakulut, sisäiset		-1 019 392		1 019 392	
Toimintakulut yhteensä	-170 337 512	-15 043 325	9 755 286	1 919 471	-173 706 080
Toimintakate	-121 447 520	7 528 679	7 842 191	-7 842 191	-113 918 841
 Verotulot	 110 900 000				 110 900 000
Valtionosuudet	32 519 690				32 519 690
Rahoitustuotot ja -kulut	-818 000	-238 000	-162 000	162 000	-1 056 000
Korkotuotot, ulkoiset	75 000				75 000
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	2 310 000				2 310 000
Korvaus peruspääomasta	162 000		-162 000		
Korkokulut, ulkoiset	-3 865 000	-76 000			-3 941 000
Korvaus peruspääomasta		-162 000		162 000	
Muut rahoituskulut	500 000				500 000
Vuosikate	21 154 170	7 290 679	7 680 191	-7 680 191	28 444 849
 Poistot ja arvonalentumiset	 -21 256 000	 -3 200 000			 -24 456 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 256 000	-3 200 000			-24 456 000
Tilikauden tulos	-101 829	4 090 679	7 680 191	-7 680 191	3 988 850
Varausten ja rahastojen muutokset	12 500				12 500
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	-89 329	4 090 679	7 680 191	-7 680 191	4 001 350

Liikelaitosten vaikutus kunnan toimintakatteeseen:

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Ulkoinen myynti	12 564 142	5 765 943	18 330 085
Muut ulkoiset toimintatuotot	246 200	40 060 954	40 307 154
Valmistus omaan käyttöön		1 150 000	1 150 000
Henkilöstökulut	-6 698 321	-77 919 921	-84 618 242
Ulkoiset palvelujen ostot	-2 364 676	-35 372 693	-37 737 369
Ulkoiset materiaaliostot	-3 851 257	-9 628 985	-13 480 242
Muut ulkoiset kulut	-209 600	-37 660 627	-37 870 227
Vaikutus kunnan toimintakatteeseen	-313 512	-113 605 329	-113 918 841

Liikelaitosten vaikutus kunnan vuosikatteeseen:

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus kunnan toimintakatteeseen	-313 512	-113 605 329	-113 918 841
Ulkoiset rahoituserät	-76 000	142 439 690	142 363 690
Vaikutus kunnan vuosikatteeseen	-389 512	28 834 361	28 444 849

Liikelaitosten vaikutus kunnan poistojen määrään ja tilikauden tulokseen:

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus kunnan vuosikatteeseen	-389 512	28 834 361	28 444 849
Vaikutus kunnan poistoihin	-3 200 000	-21 256 000	-24 456 000
Varausten ja rahastojen muutokset		12 500	12 500
Vaikutus kunnan tilikauden tulokseen	-3 589 512	7 590 862	4 001 350

Investointiosa
Investointiohjelma 2024 - 2028

INVESTOINNIT 2024 – 2028
1000 €, alv 0 %

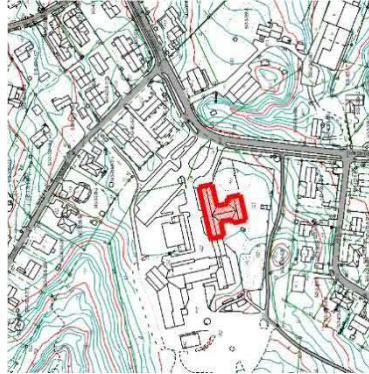
	Hanke yht.	Hanke suun. kaudella 2024- 2026	2024	2025	2026	2027	2028
1. Kiinteä omaisuus							
Maa-alueiden hankinta	12 500	7 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Maa-alueiden myynti (hankintahintavähennys)	-7 500	-4 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Maanhankinta yhteensä	5 000	3 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
2. Muut pitkävaikutteiset menot							
Sähköinen arkistointi	120	60	30	20	10		
Henkilöstöhallinnon järjestelmät	300	300	300				
Taloushallinnon järjestelmät	360	350	275	75			
Muut pitkävaikutteiset menot yhteensä	780	710	605	95	10	0	0
3. Talonrakennus							
3.1 Päiväkodit							
Syrjälän päiväkotia, peruskorjaus *	3 050	1 650	50	200	1 400	1 400	
Rajamäen päiväkotia *	5 700	300			300	2 700	2 700
Mäntysalon päiväkodin peruskorjaus	3 200	0					200
Havumäen päiväkotia, peruskorjaus	1 300	0					100
Klaukkalan uusi päiväkotia *	6 000	0					100
<i>* Investointi tarkentuu NUUKA -palveluverkkoselvityksen jälkeen</i>							
3.2 Koulut							
Syrjälän koulun peruskorjaus *	8 600	4 550	100	600	3 850	3 850	
Länsikaaren koulun peruskorjaus	4 250	0				50	200
Mäntysalon koulun peruskorjaus	12 500	0				200	6 150
Korttelikoulu/Kla/Lintumetsä	3 150	0					150
Nurmijärven yhteiskoulu (NYK) ja lukio	26 650	26 450	950	12 500	13 000		
Urheilupuiston koulu, uudishanke *	19 500	10 100	100	1 000	9 000	9 400	
Rajamäen kampus, uudishanke	27 500	24 430	13 250	11 180			
Rajamäen kampus, II vaihe	5 600	0				100	2 750
Klaukkalan koulun peruskorjaus *	18 900	0				200	5 000
<i>* Investointi tarkentuu NUUKA -palveluverkkoselvityksen jälkeen</i>							
3.3 Toimialojen yhteiset							
Kunnan varikko	2 700	500		500			1 000
Kunnantalon korjaukset	390	90	90				
3.4 Aleksian keittiöt							
Palvelukeittiöhanke *	4 100	500	500				
<i>* Investointi tarkentuu NUUKA -palveluverkkoselvityksen jälkeen</i>							
3.5 Pienet talohankkeet							
Pienet talohankkeet	7 600	4 600	1 600	1 500	1 500	1 500	1 500
Koulujen ja päiväkotien pihojen ja leikkiv. kunnostus	2 100	900	300	300	300	600	600
		0					
Talonrakennus yhteensä		0					
Brutto	162 790	74 070	16 940	27 780	29 350	20 000	20 450
		0					
Netto	162 790	74 070	16 940	27 780	29 350	20 000	20 450

4. Kiinteät rakenteet ja laitteet								
Kunnallistekniikan rakentaminen	67 430	37 020	12 295	11 925	12 800	15 615	14 795	
avustukset ja rahoitusosuudet	0	0						
Klaukkalan tieverkko	400	200	100	50	50	200	0	
Kunnan ja valtion yhteishankkeet	2 270	2 120	1 450	160	510	100	50	
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	70 100	39 340	13 845	12 135	13 360	15 915	14 845	
5. Irtaimisto, laitteet, ajoneuvot ja muut								
5.1 Konsernipalveluiden toimiala								
Tietotekniikka	0	0						
Kalusteet, kunnanvirasto	0	0						
Konsernipalvelut yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	
5.2 Sivistys- ja hyvinvointitoimiala								
Päiväkodit *	1 200	0		0	0	500	700	
Koulut *	6 000	3 500	0	1 700	1800	2500		
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	0	0						
Liikuntapalvelut	0	0						
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala yhteensä	7 200	3 500	0	1 700	1 800	3 000	700	
5.3 Ympäristötoimiala								
Kiinteistö- ja mittaustoimi	150	90	30	30	30	30	30	
Tekninen keskus	1 925	1 165	405	380	380	380	380	
Ympäristötoimiala yhteensä	2 075	1 255	435	410	410	410	410	
Kaikki toimialat yhteensä	9 275	4 755	435	2 110	2 210	3 410	1 110	
Investoinnit yhteensä ilman liikelaitoksia								
Investoinnit ilman liikelaitoksia, brutto			34 325	44 620	47 430	41 825	38 905	
Rahoitusosuudet			0	0	0	0	0	
Maanmyynti			-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	
Investoinnit, netto	247 945	121 875	32 825	43 120	45 930	40 325	37 405	
Kohta "5. Liikelaitokset" informatiivisina, päätöksenteko erikseen.								
6. Liikelaitokset								
6.1 Nurmijärven vesi								
Kulut			5 700	11 045	18 205	15 260	9 480	
<i>Liittymismaksut, infotieto</i>			-1 300	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100	
<i>Netto, infotieto</i>			4 400	9 945	17 105	14 160	8 380	
6.2 Aleksia								
			100	100	100	100	100	
Liikelaitokset yhteensä	27 515		5 800	11 145	18 305	15 360	9 580	
Investoinnit yhteensä								
Netto			38 625	54 265	64 235	55 685	46 985	
Investoinnit yhteensä, brutto			40 125	55 765	65 735	57 185	48 485	
Rahoitusosuudet			0	0	0	0	0	
Maanmyynti (hankintahintavähennys)			-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	
Investoinnit, netto			38 625	54 265	64 235	55 685	46 985	

Investointiohjelman hankekortit vuosille 2024-2028

Päiväkodit

Syrjälän päiväkot, peruskorjaus*

3.050.000 €, aloitus 2024

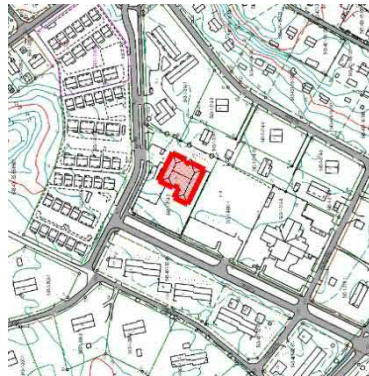
käyttötalousvaikutus: +6 000 €/v

väistötilojen kustannus 250 000€

Hankkeen laajuus noin 1.070 hu². Rakennustekninen peruskorjaus vuonna 1987 valmistuneissa tiloissa: ulkopuoliset työt, pintarakenteiden ja kiintokalusteiden uusiminen, rakenteellisia korjauksia sekä talotekniikkauudistaminen. Pieniä tilamuutoksia sekä toiminnallisia muutoksia. Suunnittelu 2024-25 ja rakentaminen 2026-2027.

* Investointitarve tarkentuu palveluverkkoselvityksen myötä (NUUKA-päätös, valtuusto 21.6.2023).

Rajamäen päiväkot*

5.700.000 €, aloitus 2026

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

Hankkeen laajuus noin 1.500 hu². Rakennus korvaa väistötiloissa olevan Tornitin päiväkodin. Suunnittelu mahdollisesti 2026. Rakennuspaikka varmistetaan. Hellaspolun alue on myös mahdollinen, edellyttää asemakaavamuutosta. Rakentaminen 2027-2028.

* Investointitarve tarkentuu palveluverkkoselvityksen myötä (NUUKA-päätös, valtuusto 21.6.2023).

Koulut

Syrjälän koulu, peruskorjaus*

8.600.000 €, aloitus: 2024

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

Väistötilojen kustannus

Laajuus noin 3.000 hu². Vuonna 1988 valmistuneen rakennuksen peruskorjaus, välituntipihaan sadevesiviemäröinti, ulkoalueen pintavesien kuivatusjärjestelmän peruskorjaus sekä maastonmuotoilu kosteusteknisesti toimivammaksi. Suunnittelu 2024–2025. Rakentaminen 2026–2027.

* Investointitarve tarkentuu palveluverkkoselvityksen myötä (NUUKA-päätös, valtuusto 21.6.2023).

Klaukkalan koulu, peruskorjaus*

18.900.000 €, aloitus: 2027

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

Väistötilojen kustannus

Laajuus noin 5.000 hu². Vuonna 1975 valmistuneen rakennuksen peruskorjaus. Korjauksen laajuus täydennetään myöhemmin syksyllä 2023.

Suunnittelu 2027–2028. Rakentaminen 2028–2030.

* Investointitarve tarkentuu palveluverkkoselvityksen myötä (NUUKA-päätös, valtuusto 21.6.2023).

Nurmijärven yhteiskoulu (NYK) ja lukio

26.650.000 €, aloitus: 2024

käyttötalousvaikutus: -17 000 €/v

väistöilojen kustannus 2.500.000 €

Laajuus noin 8.086 hum2. Uusin rakennusosa Askola ja Mikkola sekä vanha liikuntasali säilytetään. Muilta osin rakennus laajennusosineen puretaan. Mikkola ja Askola ovat hanke-suunnitelmaratkaisussa perusopetuksen käytössä. Lukion tilat, ruokailu-moitoimitila ja liikuntasali sijoittuvat uudisrakennusosiin. Mikkolassa sijaitseva keittiö laajentuu uudisrakennusosaan. Vanha liikuntasali säilyy mm. juhla-, kokous- ja opetuskäytössä. Edellyttää asemakaavamuutosta.

Suunnittelu ajoittuu vuosille 2023-24 ja rakentaminen vuosille 2024–2026.

Rajamäen kampus

27.500.000 €, aloitus: 2023

käyttötalousvaikutus: +280 000 €/v

Hankkeen laajuus on noin 10.260 hum2. Ensimmäisen vaiheen laajuus on noin 6.650 hum2.

Hankkeella korvataan elinkaarensa päähän tulleet Seitsemän veljeksien koulu, Rajakaari sekä Kuntola. Toteutus on KVR-urakka. Rakentaminen vuosina 2023–2025. Nuorisotilat ja kirjasto rakennetaan toisessa vaiheessa vuosina 2028–2029.

Urheilupuiston koulun uudisrakennus*

19.500.000 €, aloitus: 2025

käyttötalousvaikutus: +72 000 €/v

Hankkeen laajuus on noin 5.500 brm². Hanke korvaa elinkaaren päähänsä tulleen Urheilupuiston koulun. Hankesuunnitelma laadittiin 2021 ja hankinnan valmistelu ajoittuu vuosille 2025–2026. Rakentaminen vuosina 2026–2027. Hankkeessa tutkitaan ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet.

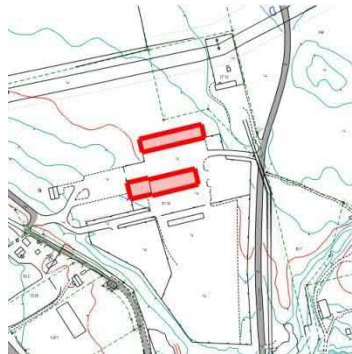
* Investointitarve tarkentuu palveluverkkoselvityksen myötä (NUUKA-päätös, valtuusto 21.6.2023).

Toimialojen yhteiset hankkeet

Varikko, peruskorjaus ja laajennus

2 700.000 €, aloitus: 2023

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

Hankesuunnitelma on päivitetty vuonna 2021. Hanke sisältää mm. vuonna 1980 valmistuneiden rakennusten peruskorjaus tai uusiminen, varastoalueiden ja kylmien katosten uudelleen järjestelyt. Päärakennus 2.240 brm², hallirakennus 1.150 brm². Rakennussuunnittelu alkoi 2022.

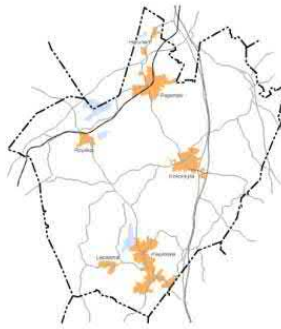
Varikon peruskorjauksesta toteutetaan lähivuosina vain välttämättömät toimenpiteet, joilla toiminta voidaan ylläpitää turvallisissa toimitiloissa. Jatkoselvittävänä asiana mm. varastoinnin määrä ja laajuus huoltovarmuus huomioiden.

Aleksian keittiöt

Pikku Pata, palvelu- ja jakelukeittiöiden muutostyöt

4.100.000 €, aloitus: 2018

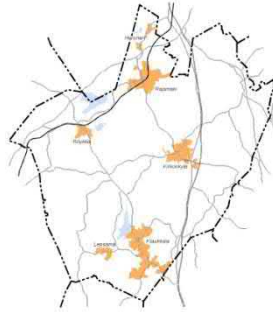
käyttötalousvaikutus: -65.000 €/v

Rajamäen alueen, Klaukkalan alueen ja Kirkonkylän alueen palvelukeittiöt. Aleksian "Iso Pata"-projektin toteutus vaiheittain järjestyksessä Rajamäki - Kirkonkylä - Klaukkala. Uudentyyppinen palvelutuotanto ja uuden valmistuskeittiön rakentaminen edellyttävät muutoksia palvelukeittiöihin, yhteensä noin 60 kpl. Suunnittelu aloitettu vuonna 2017. Toteutus alkoi 2018 ja valmistuu 2024.

Pienet talohankkeet

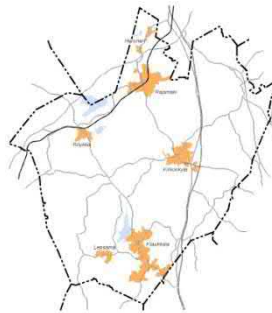
Muut pienet talohankkeet

1.500.000–1.600.000 € per vuosi,
vuosina 2024–2028

Pienet investointiluonteiset hankkeet hintaluokassa 30.000–300.000 € tarkemman erillisohjelman mukaan. Määrärahalla on tarkoitus toteuttaa edellisten vuosien tarpeiden lisäksi mm. varavoimaa, puhtaiden ajoneuvojen latausinfraa ja energia-remontteja. Tekninen lautakunta hyväksyy vuosittain käyttösuunnitelmien hyväksymisvaiheessa toteuttamisen erillissuunnitelman.

Koulujen ja päiväkotien leikkipihat, peruskorjaus

300.000 € - 600.000 € per vuosi,
vuosina 2024–2028

Koulujen ja päiväkotien pihojen peruskorjaukset erillisohjelman mukaan hallintokuntien osoittamassa järjestyksessä. Vuosittain tehdään perusteellinen korjaus joko yhteen päiväkodin leikkipihaan tai yhteen koulun välituntiin. Vuodesta 2027 lähtien tehdään kaksi leikkipihaa tai välituntipihaa. Yksittäisten leikkivälineiden uusimiseen muissa kohteissa on erillinen määräraha.

Investointiesityksiin liittyvä irtaimisto ja kalusto

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Investointiesityksiin liittyvä irtaimisto ja kalusto 2024-2028

1 000 € alv 0 %

Kalustoesitykset

Kohde	Pääsisältö	2024	2025	2026	2027	2028	Yht. €-arvio
Päiväkodit							
Syrjälän päiväkotit, peruskorjaus	Laajennuksen yhteydessä tarvitaan uutta irtaimistoa				500		500
Hellaspolun-Tornitien päiväkodin uudisrakennus	Uudisrakennuksen kalusto					700	700
Päiväkodit yht:		0	0	0	500	700	1 200
Koulut							
Lukio ja NYK (peruskoulu), Kirkonkylä	Uudisrakennuksen kalusto			1 800			1 800
Rajamäen kampus	Uudisrakennuksen kalusto		1 700				1 700
Urheilupuiston koulu	Uudisrakennuksen kalusto				1 700		1 700
Syrjälän koulu, peruskorjaus					800		800
Koulut yht:		0	1 700	1 800	2 500		6 000
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut							
Klaukkalan kirjaston tilauudistus, vaihe II (jatkuu vuonna 2023)							0
Kirjasto ja kulttuuri yht:		0	0	0	0		0
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala yhteensä		0	1 700	1 800	3 000	700	7 200

Ympäristötoimiala

Investointiesityksiin liittyvä irtaimisto ja kalusto 2024-2028

1 000 € alv 0 %

Kalustoesitykset

Kohde	Pääsisältö	2024	2025	2026	2027	2028	Yht. €-arvio
Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta							
Takymetri		30			30		60
GNSS-laitteet			30	30		30	90
Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta yhteensä		30	30	30	30	30	150
Tekninen lautakunta konevarikko (ohjeellinen)							
Lisälaitteet; viihertoimi; korvaa vanhan		50					
Kevyt kunnossapitokuorma-auto ja aura sekä hiekotin korvaa vanhan (Sisu)		240					
Ajettava 2-valssiyrä n. 3tn, konevarikko		40					
Kuorma-auton sirotinlaite, konevarikko		75					
Henkilönostin: konevarikko: korvaa vanhan			60				
Lisälaitteet: katujen kunnossapito; korvaa vanhoja ja uushankintaa			20				
Tiehöylä: katujen kunnossapito, korvaa vanhan/Vammas.			300				
Kuorma-auton sirotinlaite, konevarikko				70			
Lisälaitteet: katujen kunnossapito; korvaa vanhoja ja uushankintaa				100			
Kunnossapitolaitteistot: viher- ja liikuntatoimi; korvaa vanhoja				100			
Katos konevarikon koneille ja lisälaitteille				110			
Lisälaitteita/kalustoa: katujen kunnossapito, korvaa vanhoja					230		
Kunnossapitolaitteistot, viher- ja ikkuntatoimi, korvaa vanhoja					150		
Lisälaitteet: katujen kunnossapito; korvaa vanhoja ja uushankintaa						200	
Kunnossapitolaitteistot: viher- ja liikuntatoimi; korvaa vanhoja						180	
Tekninen lautakunta yhteensä		405	380	380	380	380	1 165
Ympäristötoimiala yhteensä		435	410	410	410	410	2 075

Aleksia ruoka- ja siivouspalvelut

Investointiesityksiin liittyvä irtaimisto ja kalusto 2024-2028

1 000 € alv 0 %

Kalustoesitykset

Kohde	Pääsisältö	2024	2025	2026	2027	2028	Yht. €-arvio
Kalusto							
Ruokapalvelujen koneet ja laitteet		100	100	100	100	100	500

Rahoitusosa

Nurmijärven kunta
(kuntaemo)

Rahoituslaskelma, €	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	KH TA-esitys 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta	18 534 943	27 252 611	27 868 331	18 414 170	20 094 718	21 627 947
Vuosikate	23 152 616	32 052 611	43 068 331	21 154 170	23 594 718	25 627 947
Tulorahoituksen korjauserät	- 4 617 673	- 4 800 000	- 15 200 000	-2 740 000	-3 500 000	-4 000 000
Investointien rahavirta	-21 740 253	-20 640 000	-10 320 000	-30 085 000	-39 620 000	-41 930 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 31 385 159	- 26 940 000	- 29 770 000	-34 325 000	-44 620 000	-47 430 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 641 023			0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7 003 883	6 300 000	19 450 000	4 240 000	5 000 000	5 500 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 205 310	6 612 611	17 548 331	-11 670 830	-19 525 282	-20 302 053
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	- 8 320					
Antolainasaamisten lisäykset	- 8 320					
Antolainasaamisten vähennykset						
Lainakannan muutokset	7 655 541	- 3 000 000	- 31 100 000	9 400 000	22 949 000	27 295 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	40 000 000	11 000 000		22 500 000	55 400 000	52 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	- 17 370 797	- 16 100 000	- 16 100 000	-16 100 000	-42 451 000	- 29 705 000
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	- 14 973 662	2 100 000	- 15 000 000	3 000 000	10 000 000	5 000 000
Oman pääoman muutokset	-39 731					
Muut maksuvalmiuden muutokset	9 650 045		-8 630 000			
Maankäyttösop. enn.maks. tuloutus	-741 416	-450 000	-830 000	-300 000	-300 000	-300 000
Rahoituksen rahavirta	17 257 535	-3 450 000	-39 730 000	9 100 000	22 649 000	26 995 000
Rahavarojen muutos	14 052 225	3 162 611	-22 181 669	-2 570 830	3 123 718	6 692 947
Lainakanta	224 920 108	221 670 000	193 800 000	203 200 000	226 149 000	253 444 000
Asukasluku	44 437	45 300	45 300	45 417	45 831	46 286
Lainat/asukas	5 062	4 893	4 278	4 474	4 934	5 476

Nurmijärven kunta
(sis. liikelaitokset)

Rahoituslaskelma, €	TP 2022	TA 2023	TPE 2023 OVK I	TPE 2023 OVK II	KH TA-esitys 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta	24 561 762	33 119 028	32 408 702	33 530 963	25 704 849	30 605 685	35 565 556
Vuosikate	29 179 435	37 919 028	35 148 702	48 730 963	28 444 849	30 605 685	35 565 556
Tulorahoituksen korjauserät	- 4 617 673	- 4 800 000	-2 740 000	-15 200 000	-2 740 000	- 3 500 000	- 4 000 000
Investointien rahavirta	- 30 722 513	- 29 610 000	- 36 100 000	- 19 030 000	-35 885 000	- 50 765 000	- 60 235 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 40 367 419	- 35 910 000	- 40 140 000	-38 480 000	-40 125 000	- 55 765 000	- 65 735 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 641 023			0	0		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7 003 883	6 300 000	4 040 000	19 450 000	4 240 000	5 000 000	5 500 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 6 160 752	3 509 028	- 3 691 298	14 500 963	-10 180 151	- 20 159 315	- 24 669 444
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset	- 13 710						
Antolainasaamisten lisäykset	- 13 710						
Antolainasaamisten vähennykset							
Lainakannan muutokset	10 655 541	- 3 000 000	- 4 100 000	- 31 100 000	9 400 000	22 949 000	27 295 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	43 000 000	11 000 000	17 000 000	0	22 500 000	55 400 000	52 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	- 17 370 797	-16 100 000	-16 100 000	-16 100 000	-16 100 000	- 42 451 000	- 29 705 000
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	- 14 973 662	2 100 000	-5 000 000	-15 000 000	3 000 000	10 000 000	5 000 000
Oman pääoman muutokset	- 39 731						
Muut maksuvalmiuden muutokset	9 635 768		850 000	-7 530 000			
Vesilaitoksen liittymismaksut, vieras po	3 613 959	3 500 000	1 300 000	1 100 000	1 300 000	1 000 000	1 000 000
Maankäyttösop. enn.maks. tuloutus	-741 416	-450 000	-450 000	-830 000	-300 000	- 300 000	- 300 000
Rahoituksen rahavirta	20 237 868	50 000	-3 250 000	-38 630 000	10 400 000	23 649 000	27 295 000
Rahavarojen muutos	14 077 116	3 559 028	-6 941 298	-24 129 037	219 849	3 489 685	3 325 556
Lainakanta	227 920 108	224 670 000	223 800 000	196 800 000	206 200 000	229 149 000	256 444 000
Asukasluku	44 437	45 300	45 300	45 300	45 417	45 831	46 286
Lainat/asukas	5 129	4 960	4 940	4 344	4 540	5 000	5 540

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KUNNAN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

	Talousarvio 2024		Eliminoinnit		Talousarvio 2024
	Kunnan rahoitusosa	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset	Kunnan rahoitusosa ml. liikelaitokset
Tulorahoitus					
Vuosikate	21 154 170	7 290 679	7 680 191	-7 680 191	28 444 849
Tulorahoituksen korjauserät	-2 740 000				-2 740 000
Investointien rahavirta					
Ulkoiset investointimenot	-34 325 000	-5 800 000			-40 125 000
Rah.osuudet investointimenoihin					0
Omaisuu den ulkoiset luovutukset	4 240 000				4 240 000
Toiminnan ja invest. rahavirta	-11 670 830	1 490 679	7 680 191	-7 680 191	-10 180 151
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys					0
Lainakannan muutokset			0	0	0
Pitkää aikaisten lainojen muutos	6 400 000				6 400 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000 000				3 000 000
Korottomien velkojen muutos		1 300 000			1 300 000
Maankäyttösop. enn.maks. tuloutus	-300 000				-300 000
Rahoituksen rahavirta	9 100 000	1 300 000	0	0	10 400 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 570 830	2 790 679	7 680 191	-7 680 191	219 849

Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan ja investointien rahavirtaan

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus kunnan vuosikatteeseen	-389 512	28 834 361	28 444 849
Ulkoiset tulorahoituksen korjauserät		-2 740 000	-2 740 000
Ulkoiset investointimenot	-5 800 000	-34 325 000	-40 125 000
Ulkoiset investointitulot	0	4 240 000	4 240 000
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	-6 189 512	-3 990 639	-10 180 151

Liikelaitoksen vaikutus kunnan rahoituksen rahavirtaan

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Ulkoiset antolainasaamisten muutokset		0	0
Ulkoisen lainakannan muutokset	0	9 400 000	9 400 000
Ulkoisten korottomien velkojen muutokset	1 300 000	0	1 300 000
Maankäyttösop. enn.maks. tuloutus		-300 000	-300 000
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	1 300 000	9 100 000	10 400 000

Liikelaitoksen vaikutus kunnan maksuvalmiuteen

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus toiminnan ja invest. rahavirtaan	-6 189 512	-3 990 639	-10 180 151
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	1 300 000	9 100 000	10 400 000
Vaikutus kunnan maksuvalmiuteen	-4 889 512	5 109 361	219 849

LIIKELAITOKSET

Nurmijärven vesi -liikelaitos

Nurmijärven Vesi –liikelaitos

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Liikevaihto	10 739 281	10 686 970	10 536 970	12 854 195	12 830 827	12 830 827
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot	483 481	322 500	472 500	165 500	18 000	18 000
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 535 029	-1 404 400	-1 404 400	-1 602 657	-1 647 657	-1 667 657
Palvelujen ostot	-2 003 789	-2 107 727	-2 107 727	-2 258 727	-2 285 727	-2 296 727
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-1 175 737	-1 196 150	-1 196 150	-1 289 356	-1 318 310	-1 352 588
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-238 491	-242 200	-242 200	-216 700	-221 500	-227 300
Muut henkilösivukulut	-48 599	-46 680	-46 680	-48 220	-49 310	-50 590
Poistot ja arvonal.	-2 713 681	-3 500 000	-3 500 000	-3 100 000	-3 200 000	-3 300 000
Liiketoiminnan muut kulut	-249 669	-167 645	-167 645	-175 357	-177 357	-178 357
Liikelyijäämä (-alijäämä)	3 257 767	2 344 668	2 344 668	4 328 677	3 948 966	3 775 608
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	202					
Muut rahoitustuotot	1 965					
Kunnalle maksetut korkokulut	-115 981					
Korkokulut	-40 771	-76 000	-76 000	-76 000	-76 000	-76 000
Korvaus peruspääomasta	-162 000	-162 000	-162 000	-162 000	-162 000	-162 000
Muut rahoituskulut						
Ylijäämä (alijäämä) ennen var.	2 941 182	2 106 668	2 106 668	4 090 677	3 710 966	3 537 608
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)						
Varausten lis. (-) tai väh. (+)						
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	2 941 182	2 106 668	2 106 668	4 090 677	3 710 966	3 537 608

Rahoituslaskelma	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toiminnan rahavirta	5 654 863	5 606 668	5 606 668	7 190 677	6 910 966	6 837 608
Liikelyljäämä	3 257 767	2 344 668	2 344 668	4 328 677	3 948 966	3 775 608
Poistot ja arvon alennukset	2 713 681	3 500 000	3 500 000	3 100 000	3 200 000	3 300 000
Rahoitustuotot- ja kulut	- 316 585	- 238 000	- 238 000	-238 000	- 238 000	- 238 000
Investointien rahavirta	- 8 930 770	- 8 820 000	- 8 610 000	-5 700 000	- 11 045 000	- 18 205 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 8 930 770	- 8 820 000	- 8 610 000	-5 700 000	- 11 045 000	- 18 205 000
Rahoitusosuudet inv.menoihin						
Vars. toiminta ja inv., netto	- 3 275 908	- 3 213 332	- 3 003 332	1 490 677	- 4 134 034	- 11 367 392
Käyttöomaisuusinvestointien muutos, %		-1,2		-35,4	93,8	64,8
Vuosikate nettoinvestoinneista, %	36,5	26,6		75,9	35,8	20,7
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	-5390,0					
Antolainasaamisten lisäys muilta						
Lainakannan muutokset	3 000 000					
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	3 000 000					
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset						
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta						
Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalm. muutokset	296 222	3 500 000	1 100 000	1 300 000	1 000 000	1 000 000
Saamisten muutos kunnalta	-2 253 370					
Saamisten muutos	-157 632					
Korottomien velkojen muutos kunnalta	415 350					
Korottomien velkojen muutos	2 291 874					
Rahoituksen rahavirta	3 290 832	3 500 000	1 100 000	1 300 000	1 000 000	1 000 000
Rahavarojen muutos						
Lainakanta	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Asukasluku	44 437	45 300	45 300	45 417	45 831	46 286
Investoinnit / asukas	201,0	194,7	190,1	125,5	241,0	393,3
Lainat/asukas	68	66	66	66	65	65

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1	23,7	23	22,2	23,5	22,5	22,5
Yhteensä	23,7	23	22,2	23,5	22,5	22,5
Eläkkeelle jääviä, arvio	3	0	0	1	0	2

Liikelaitoksen strategia

Nurmijärven Vesi –liikelaitos huolehtii toiminta-alueensa vesihuoltopalvelujen tuottamisesta pitkäjänteisesti ja asiakaslähtöisesti.

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin / menoihin			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Myyntituotot		
	NUUKA huomioitu: veden käyttömaksun korotus 3 %, veden perusmaksujen korotus 15 %, jäteveden perusmaksujen korotus 15 % + vedenkäytön kasvu 0,5%	565 000	
	Liittymismaksujen tulouttaminen tuloslaskelmaan	1 300 000	
	Teollisuusjätevesisopimuksen tuotot	320 000	
	Muut tuotot		
	Teollisuusjätevesisopimuksen muutos, siirto käyttömaksuihin		300 000
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Kuluja nostavat yleiskorotukset sekä aikaisempaan vuonna olevan vakanssin täyttäminen	69 000	
	Palvelujen ostot		
	Yhdistelmäauto-, tv-kuvauspalveluiden option käyttöönotto indeksikorotuksella, kaivinkone- ja kuorma-autopalveluiden uusi kilpailutus, verkostomateriaalien hintojen indeksitarkastuksia ja uusia kilpailutuksia tulossa	151 000	
	Aineet, tarv. ja tavarat		
	Prosessikemikaalien, sähkön ja materiaalien hinnannousu huomioitu	198 000	

Liikelaitoksen tavoitteet

Nurmijärven Vesi –liikelaitoksen johtokuntaan nähden sitovat tavoitteet on esitetty alla.

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso				Mittarin tavoitetaso
		TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	
Asiakastytyväisyyden paraneminen	Asiakastytyväisyys-tutkimuksen WACSI -indeksi (asteikko 4-10)	8,58	8,55	>8,58	>8,58	Ulkoisen viestinnän kehittäminen
Vedenjakelun toimitusvarmuus	Putkirikkojen suhteellinen määrä (kpl/100 km/vuosi)	3,4	-	3,3	3,3	Vesijohtoverkoston mallinnuksen kehittäminen ja tulosten laajempi hyödyntäminen
Talousveden laatu	Laatuvaatimukset ja -tavoitteet täyttävä vedenlaatu (%)	-	-	100	100	Ennakoivien toimenpiteiden tehostaminen
Vesijohtoverkoston vuotovesimäärän vähentäminen	Aluemittausjärjestelmän uusien käytössä olevien kaivojen lukumäärä (kpl) 2023, raportointijärjestelmä käytössä (K/E) 2024	0	0	20	K	Seuranta- ja raportointijärjestelmän hyödyntäminen, suhteellisen vuotovesimäärän pienentäminen (2024)
Henkilöstön työtyytyväisyys pysyy hyvänä	Henkilöstökyselyn arvostana (asteikko 1-5)	3,37	-	>2,8	>2,8	Henkilöstökyselyn kautta esille tulevien kehittämistarpeiden toteuttaminen (esim. tiimilupaukset, kehittämissuunnitelmat)

Toiminnan kuvaus

Nurmijärven Vesi –liikelaitos vastaa toiminta-alueellaan talousveden hankinnasta ja jakelusta sekä jätevesien poisjohtamisesta ja puhdistamisesta.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Vedentuotanto jatkuu nykyisillä pohjavesilaitoksilla. Veden käytön ennustetaan pysyvän nykyisellään.

Telinummen tekopohjavesilaitoksen rakentaminen on alkanut syksyllä 2022 ja se valmistuu talvella 2024. Tekopohjavesilaitoksella turvataan riittävä laadukkaan talousveden saanti pitkälle tulevaisuuteen.

Jätevedenkäsittely jatkuu nykyisillä jätevedenpuhdistamoilla.

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon korvaamisen esisuunnitelma valmistui vuonna 2019. Esisuunnitelmassa tarkasteltiin toteutusvaihtoehtoina uuden puhdistamon rakentaminen samalle paikalle, jätevesien siirto puhdistettavaksi Klaukkalan jätevedenpuhdistamolle tai HSY:n Blominmäen jätevedenpuhdistamolle.

Aluehallintavirasto on edellyttänyt täydennyspyynnössään ESAVI/26607/2022 hakijaa valitsemaan yksi vaihtoehtoista, eikä enää muita vaihtoehtoja sallita. NUUKA-ohjelma edellyttää toimintojen ja investointien tehokkuutta, jolloin jäljelle jää kokonaistaloudellisesti edullisin vaihtoehto eli nykyisten viemäröntialueiden pitäminen ennallaan. Vaihtoehto tarkoittaa kirkonkylän jätevedenpuhdistamon uudelleenrakentamista, mikä ympäristöluvan, puhdistustoiminnan ja talouden näkökulmista sisältää vähiten riskejä.

Uusien verkostojen rakentamista ja verkostosaneerauksia sekä tuotantolaitosten uudisrakentamista ja perusparannuksia tehdään rakentamissohjelman mukaisesti. Verkoston ja laitosten kunnossapitoa tehostetaan.

Asiakaspalvelu jatkuu nykyisellä toimintatavalla. Asiakastytyväisyys tutkimus tehdään vuosittain.

Anora oy:n (Altia oy) ja Nurmijärven Veden nykyinen teollisuusjätevesisopimus on irtisanottu päättyväksi 30.6.2021 ja kolmen vuoden mittainen irtisanomisaika on käynnistynyt. Uuden teollisuusjätevesisopimuksen neuvottelut ovat edenneet ja uusi sopimus pyritään saamaan valmiiksi vuoden 20232 aikana. Uusi sopimus astuu voimaan 1.7.2024 alkaen.

Maankäyttö- ja rakennuslain sekä vesihuoltolain hulevesiä koskevat säännökset muuttuivat 1.9.2014. Lainsäädännön uudistuksen myötä hulevesien hallinta ei enää

sisälly vesihuoltoon, vaan hulevesien vastuuasiat on kirjattu maankäyttö- ja rakennuslain puolelle. Muutosten myötä kokonaisvastuu hulevesien hallinnan järjestämisestä on kunnalla.

Nurmijärvellä suunnitelmassa oli reagoida lainsäädännön muutokseen siirtämällä hulevesiverkosto vesihuoltolaitokselta kunnalle 1.1.2022 alkaen, jolloin kunta vastaisi kokonaisuudessaan hulevesien hallinnasta ja siihen liittyvistä järjestelmistä. Jatkossa Nurmijärven Vesi -liikelaitos avustaisi kuntaa tässä työssä tarvittavin osin palvelusopimuksen mukaisesti. Asiaa edistetään vuonna 2024, jolloin hulevesien on tarkoitus siirtyä kunnalle 1.1.2025 alkaen.

Toiminnan painopistealueet

Veden tuotannon turvaaminen

Teelinummen tekopohjavesilaitoksen urakka-aika jatkuu keväälle 2024, jolloin uusi tekopohjavesilaitos otetaan tuotantokäyttöön. Klaukkalan, Kirkonkylän ja Rajamäen vesitornit on rakennettu 1970-luvulla ja ne ovat elinkaarensa loppupuolella. Nykyisen tiedon mukaan Klaukkalan uuden vesitornin suunnittelu on alkamassa ja rakentamista joudutaan aikaistamaan.

Nykyisillä pohjavedenottamoilla tehdään ylläpitäviä investointeja.

Jätevedenpuhdistuksen toiminta

Jätevesien puhdistusta jatkettaneen nykyisillä paikoilla. Kirkonkylän alueen jätevesien siirtäminen puhdistettavaksi Klaukkalan puhdistamossa edellyttäisi nykyisen puhdistamon laajentamista ja puhdistamon ympäristöluvan muuttamista, mikä olisi erittäin riskialtista ympäristöluvan, kustannusten ja toiminnan osalta.

Jätevedenpumppaamoiden saneerausta jatketaan. Siirtoviemäripumppaamoilla tehdään ylläpitäviä investointeja.

Verkostosaneeraus

Rakentamissohjelmakaudella 2024–2028 verkostosaneerausmäärää joudutaan hieman laskemaan isojen laitoshankkeiden sekä jätevedensiirtoviemärin ja päävesijohdetojen uudisrakennushankkeiden takia. Tästä syystä kauden aikana saadaan vuositason keskimäärin saneeratua vain noin 0,5 % verkostopituudesta. Jätevedenpuhdistamohankkeen valmistuttua verkostosaneeraustasoa nostetaan taas vähintään aikaisempaan hieman yli 1 % tasoon.

Vuotovesien hallinta

Vuotovesien hallinta on tärkeää, koska vesijohtoverkoston vuotovedet lisäävät pumppaustarvetta vedenottoilla ja vesijohtoverkostossa. Viemäriin tulevat hulevedet varaavat jätevedenpuhdistamoilta kapasiteettia, aiheuttavat prosessihäiriöitä ja huonontavat puhdistustulosta. Vuotovesien hallintaa tehostetaan ensin vesijohtoverkoston puolella ja taloussuunnittelukauden loppupuolella painopistettä siirretään viemäriverkoston vuotohallintaan. Vesijohtoverkoston vuotovesien hallintaa parantava aluemittausjärjestelmän laitekaivojen rakentamista jatketaan vuoden 2024 aikana ja koko hanke pyritään saamaan valmiiksi vuoden 2024 loppuun mennessä nykyisen vesijohtoverkoston osalta.

Etäluettavat vesimittarit

Vesimittareiden vaihdot ovat olleet keskeytyksissä koronaepidemian aikana ja sen jälkeen. Etäluettavat mittarit ovat kehittyneet ja niiden tuoma hyöty on kiistaton ja ne mm. mahdollistavat arviovesilaskuista luopumisen. Vuoden 2024 aikana valmistellaan hankintaa, tutustutaan erilaisiin vaihtoehtoihin ja valmistellaan järjestelmämuutoksia. Mittarivaihdot alkavat 2025 jatkuen useita vuosia.

Henkilöstösuunnitelma

Nurmijärven Vesi –liikelaitokseen ei esitetä perustettavaksi uusia vakansseja vuodelle 2024. Eläköitymisen ja muiden henkilöstömuutoksien takia vapautuviin tehtäviin rekrytoidaan uudet henkilöt.

Investoinnit

Investoinnit on kuvattu tarkemmin Nurmijärven Veden rakentamishjelmassa vuosille 2024–2028.

Rakentamishjelmassa on kaksi isompaa hanketta, joiden toteutuminen tai toteutumisaikataulut ovat vielä epävarmoja, joten näiltä osin rakentamishjelma ja investointien kokonaismääräraha voi vielä muuttua.

Vedenjakelun varmuuden ja vedenjakelukapasiteetin parantamiseksi kirkonkylän ja Klaukkalan välille on rakennettava uusi päävesijohto. Päävesijohdon suunnittelu on alkamassa ja rakentaminen vuosien 2024-2025 aikana.

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2022	TPE2023	TA2024
Talousveden myynti (1000 m3)	1770	1839	1839
Jäteveden myynti (1000 m3)	2070	2101	2101
Vesijohtoverkoston pituus (km)	361	363	364
Jätevesiviemäriverkoston pituus (km)	310	313	314
Hulevesiviemäriverkoston pituus (km)	187	194	195
Käyttöpaikat vesijohtoverkostossa (kpl)	7849	7950	8025
Käyttöpaikat jätevesiviemäriverkostossa (kpl)	7329	7430	7505

Aleksia -liikelaitos

Aleksia -liikelaitos

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2022	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Liikevaihto	9 973 848	9 760 306	9 802 252	9 471 609	9 471 609	9 471 609
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot	262 191	57 600	112 000	80 700	80 700	80 700
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 290 087	-2 563 049	-2 520 100	-2 248 600	-2 248 600	-2 248 600
Palvelujen ostot	-1 100 648	-1 048 644	-1 048 644	-1 006 029	-1 006 029	-1 006 029
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-4 402 712	-4 060 003	-4 153 720	-4 169 235	-4 169 235	-4 169 235
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-880 408	-799 700	-819 062	-816 300	-816 300	-816 300
Muut henkilösivukulut	-153 926	-159 660	-159 660	-158 510	-158 510	-158 510
Poistot ja arvonal.	-125 669	-140 000	-115 000	-100 000	-100 000	-100 000
Liiketoiminnan muut kulut	-1 040 979	-927 102	-927 102	-1 053 635	-1 053 635	-1 053 635
Liikelylijäämä (-alijäämä)	241 610	119 748	170 964	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	4 792					
Muut rahoitustuotot	298					
Korkokulut						
Korvaus peruspääomasta						
Muut rahoituskulut	-413					
Ylijäämä (alijäämä) ennen var.						
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)						
Varausten lis. (-) tai väh. (+)						
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	246 287	119 748	170 964	0	0	0

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna OVKII TPE23)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Myyntituotot		
	Säästöjen vaikutus palvelujen myyntituloihin		-330 643
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Palvelujen ostot		
	Ulkoisten siivouspalvelujen ostot		-42 615
	Aineet, tarv. ja tavarat		
	NUUKA, elintarvikemääräraha		-271 500
	Muut toimintakulut		
	mm. sisäiset vuokrat	126 533	

Rahoituslaskelma	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toiminnan rahavirta	371 956	259 748	285 964	100 000	100 000	100 000
Liiketoimintajäämä	241 610	119 748	170 964	0		
Poistot ja arvonalennukset	125 669	140 000	115 000	100 000	100 000	100 000
Rahoitustuotot- ja kulut	4 677					
Investointien rahavirta	- 51 490	- 150 000	- 100 000	-100 000	- 100 000	- 100 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 51 490	- 150 000	- 100 000	-100 000	-100 000	- 100 000
Rahoitusosuudet inv.menoihin						
Vars. toiminta ja inv., netto	320 466	109 748	185 964	0		
Käyttöomaisuusinvestointien muutos, %		191,3	94,2	0	0,0	0,0
Vuosikate nettoinvestoinneista, %	-713,3	-173,2	-286,0	-100	-100,0	-100,0
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset				0		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset						
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset						
Lyhytaikaisten lainojen muutokset						
Muut maksuvalm. muutokset	-80 129	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-69 383					
Lyhytaik. saamisten muut.	213 320					
Korottomien velkojen muut.	-224 066					
Liittymismaksujen muutos						
Rahoituksen rahavirta	-80 129	0	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	240 337	109 748	185 964	0	0	0
Lainakanta						
Asukasluku	44 437	45 300	45 300	45 417	45 831	46 286
Investoinnit / asukas	201,00	194,70	190,10	126	241,00	393,30
Lainat/asukas	68	66	66	66	65	65

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	159,5	160	158	156	156	156
vakinaisia		140		136	136	136
sijaisia,määräaikaaisia		20		20	20	20
Eläkkeelle jääviä, arvio		2	3	7	3	5

Aleksia-liikelaitoksen suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2022	TPE2023	TA2024
ruokapalvelu hinta e/ateria	3,17	3,31	3,32
suorite (kpl)	2 296 350	2 164 074	2 155 854
siivouspalvelu e/m2/v, oma siivous	23,87	25,84	25,93
siivottavat neliöt, oma siivous	101 698	92 750	90 169

Liikelaitoksen visio ja strategia

Liikelaitoksen visio pohjautuu Nurmijärven kunnan strategian painopistealueeseen Hyvinvoiva Nurmijärvi, Panostamme vaikuttaviin ja oikea-aikaisiin peruspalveluihin.

Aleksian visiona on: Hyvä ruoka, puhtaat tilat, hyvinvoiva työntekijä ja tyytyväinen asiakas.

Kuuntelemme asiakasta ja tuemme vuorovaikutteisesti asiakkaan arjen toimintaa.

Tarjoamme kullekin asiakasryhmälle maistuvia omatekoisen makuja ravitsemuksellisesti, vastuullisesti ja taloudellisesti tuotettuja aterioita ja arkiruokakokemuksia. Käyttäjäasiakkaiden vaikutuskeinoja lisätään rohkeasti. Työt ovat tasapuolisesti mitoitettuja, henkilöstö toimii ruokakasvattajina ja kunta-ruokailun asiantuntijoina.

Tarjoamme asiakkaillemme oikeantasoista, asiakkaan kanssa yhteisesti sovittua ja vastuullista siivouspalvelua. Siivoustyön mitoitukset ovat realistisia ja asiantuntemukseen perustuvia.

Tavoitteet Aleksia -liikelaitos

Strategian painopistealue: Panostamme vaikuttaviin ja oikea-aikaisiin peruspalveluihin

Näkökulma	Seurannan mittari tai tapa	Mittarin tavoitetaso	Toimenpiteet	Toteuma
	TP 2022	TAE 2024		
Talous	ruokapalvelun hinta e/ateria	3,17	3,32	hinnoittelussa on huomioitu Nuuka-toimenpiteet ja muiden kulujen nousu
Talous	siivouksen hinta e/m2	23,87	25,94	siivouksen laatutaso säilyy ennallaan, hinnoittelussa on huomioitu kulujen nousu
Talous	positiivinen tilikauden tulos		tulot kattavat menot	talouden ja toiminnan seuranta, edistämme tiedolla johtamisen toimintamallia
Talous	kilpailukykyinen hintataso verrattuna muihin palveluntuottajiin		kilpailukykyinen hintataso verrattuna muihin palveluntuottajiin	selvitetään muiden vastaavanlaisten toimijoiden hintataso
Henkilöstö	Henkilöstökyselyn tulos (asteikko 1-4)	2,45	3	tehdään kysely ja sen kautta esille tulevien kehittämistarpeiden toteuttaminen
Asiakas	Asiakastytyväisyyskyselyn arvosana (asteikko 1-5)	päiväkodit: 4,28 koulut: 4,04	4	asiakastytyväisyyskyselyn tekeminen eri asiakkaille
Vastuullisuus	ruokahävikki,% osuus valmistetusta ruoasta		tavoite määritetään 1.7.-31.12.2023 aikana tehdyn elintarvikejättemittaus-tulosten perusteella vuoden 2023 lopussa	v. 2024 toimenpideohjelman toteutus, mitataan elintarvikejätettä, käytetään erilaisia toimenpiteitä ruokahävikin vähentämiseksi, seurataan tavoitetason toteutumista kuukaisttain
Vastuullisuus	kotimaisten elintarvikkeiden osuus %		vuoden 2023 aikana kerätyn pohjatiedon perusteella tavoitetaso määritetään vuoden 2023 lopussa	päätöksenteossa tarkastellaan aina kotimainen vaihtoehto (hintalaatu, saatavuus)

Seuranta:

toteutuu suunnitellusti
toteutuu
ei toteudu

Toiminnan kuvaus

Aleksia on Nurmijärven kunnan sisäinen liikelaitos, joka tarjoaa ruoka- ja siivouspalveluja pääasiassa Nurmijärven kunnan toimialoille. Aleksialaisia työskentelee noin 80 toimipisteessä.

Liikelaitoksen perustehtävänä on tuottaa ruoka- ja siivouspalvelut palvelusopimukseen perustuen asiakaslähtöisesti, kilpailukykyisesti ja taloudellisesti kannattavasti.

Toimintamme kulmakivet:

- perustehtävän ammattitaitoinen hoitaminen
- tasainen, tilaaja-asiakkaan kanssa yhdessä sovittu palvelun laatutaso
- kuuntelemme asiakkaita ja reagoimme palvelutarvemuutoksiin joustavasti
- kehitämme palvelua yhdessä asiakkaan kanssa

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Aleksian pääasiallisena asiakkaana ovat kunnan toimialat, joista sivistys- ja hyvinvointitoimiala on suurin asiakas kouluihin ja päiväkotiteen. Ympäristötoimialalle myydään siivouspalveluja.

Palveluja myydään vähäisessä määrin ulkoiselle asiakkaalle. Palveluja voidaan myydä ulkoisille asiakkaille korkeintaan sen verran, ettei synny kuntalain mukaista yhtiöittämisvelvollisuutta.

Palvelua kehitetään erityisesti koulujen ja päiväkotien asiakkaille. Kehittäminen tapahtuu vuorovaikutuksessa asiakkaiden kanssa. Koulujen oppilastoimikuntien vaikutusmahdollisuuksia kouluruokailuun lisätään (syksystä 2023 alkaen). Hävikin minimoimiseksi yhteistyötä tiivistetään koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa.

Kunnanvaltuusto päätti marraskuussa 2022 käynnistää taloudentasapainottamisohjelman Nuukan. Valtuusto päätti, että Aleksian tuotantotapaa tarkastellaan. Mikäli osoittautuu, että markkinaehtoinen tapa tuottaa palvelua on tuotannollisesti ja taloudellisesti edullisempi, palvelut voidaan ulkoistaa (markkinoille) tai tehdä yhtityösää muiden julkisten toimijoiden kanssa. Valtuusto päättää mahdollisesta ulkoistamisesta loppuvuodesta 2023.

Muita Nuuka toimenpiteitä ovat:

- ruokahävikin vähentäminen
- palvelukeittiöiden elintarvikeostojen kehittäminen
- päiväkotien loma-aikojen aukioloajoista sopiminen ja toiminnan keskittäminen vain muutama yksikköön.

Nuuka toimenpiteiden johdosta elintarvikemäärärahoja on vähennetty nykyisestä 170 000 € eli 0,08 €/ateria. Vuoden 2024 elintarvikemääräraha per suorite on 0,89 €. Toimenpiteet edellyttävät Aleksian ja sivistystoimen yhteistyön lisäämistä. Erityisesti koulujen ja varhaiskasvatuksen päivittäisistä asiakasmääristä Aleksia tarvitsee nykyistä tarkempaa tietoa ja riittävän ajoissa, jotta tavoite on mahdollista saavuttaa.

Ruokapalvelujen hintoihin vaikuttaa lisäksi suoritelmäärät. Sivistystoimi on tilannut 52 000 kpl suoritteita vähemmän vuodelle 2024 vrt 2023.

Nuuka-ohjelmassa päätettiin, että siivouksen laatutaso säilyy ennallaan. Siivouspalvelujen kilpailutuksessa vuonna 2023 oli Klaukkalan kirjasto, samassa kiinteistössä kuin kirjasto olevat toimistotilat, Rajamäen kirjasto, Rajamäen avoin päiväkotikoti (Vilhelminie) ja Rajamäen urheilualueiden rakennusten siivous. Tarjouksia ei saatu, joten siivous siirtyy Aleksialle 1.8.2023.

Toiminnan painopistealueet

Valtuuston päätös liikelaitoksen jatkosta vaikuttaa toimintaan ja sen kehittämiseen.

- ruokahävikin hallinta
- palvelukeittiöiden elintarvikeostojen kehittäminen
- asiakkaiden (oppilaiden) vaikutusmahdollisuuksien lisääminen

Henkilöstösuunnitelma

Aleksia-liikelaitokseen ei esitetä perustettavaksi uusia vakansseja tällä talousarviokaudella.

Investoinnit

Aleksia-liikelaitos on varannut investointimäärärahaa keittiölaitteiden uusintaan, joka käytetään nykyisten keittiölaitteiden uusimiseen ja ergonomisiin ratkaisuihin.

vuodelle 2024 esitetään 100 000 e
vuodelle 2025 esitetään 100 000 e
vuodelle 2026 esitetään 100 000 e

Tytäryhteisöt

Kiinteistö Oy Aitohelmi

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2022	TA + muutokset 2023	Esitys TA 2024	2025	2026
Liikevaihto	120 570	127 668	138 160	138 160	142 305
Liiketoiminnan muut tuotot					
Liiketoiminnan kulut	-151 794	-140 000	-134 687	-135 000	-145 000
Suunnitelman mukaiset poistot					
Liiketoiminnan muut kulut	-353				
Liikevoitto/ -tappio	-31 577	-12 332	3 473	3 160	-2 695
Rahoitustuotot- ja kulut	16				
Tilinpäätössiirrot					
Tuloverot ja muut välittömät verot					
Tilikauden tulos	-31 561	-12 332	3 473	3 160	-2 695

Tunnusluvut	TP 2022	TA + muutokset 2023	Esitys TA 2024	2025	2026
Liikevaihdon muutos, %		5,9 %	8,2 %	0,0 %	3,0 %
Investoinnit	0	0	0		
Investointien tulorahoitus, %	0	0	0		
Lainakanta	0	0	0		
Taseen loppusumma	1 245 635	1 247 900	1 247 000	1 248 000	1 245 000
Sijoitetun pääoman tuotto, %					
Omavaraisuusaste, %					
Henkilöstömäärä					

Strategia

Kiinteistö pidetään toimintakunnossa vuosittaisella korjaus- ja kunnossapito-ohjelmalla. Kiinteistön strategiassa otetaan huomioon kunnan strategiset suuntaviivat, kuntatalouden vastuullinen johtaminen, kunnan vetovoiman ja kilpailukyvyn vahvistaminen toimivilla toimitiloilla, joissa on korkea käyttöaste.

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tehtävä on ylläpitää palvelujen tuottamiseen sopivia toimitiloja.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Toimintaympäristössä ei ole tiedossa muutoksia.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso			Mittarin tavoitetaso			Toimenpiteet
		TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	
Kiinteistö on käyttökelpoinen toimitiloina	Käyttöaste		100 %	>95%	>95%	>95%	>95%	Huolehditaan tilojen korjauksista ajallaan ja kehitetään tiloja käyttäjälähtöisesti ja proaktiivisesti

Koy Aleksis Kiventie 14

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2022	TA + muutokset 2023	Esitys TA 2024	2025	2026
Liikevaihto	50 023	50 023	54 361	54 361	56 000
Liiketoiminnan muut tuotot	431	242			
Liiketoiminnan kulut	-45 272	-50 000	-57 553	-54 000	-56 000
Suunnitelman mukaiset poistot					
Liiketoiminnan muut kulut					
Liikevoitto/ -tappio	5 183	265	-3 192	361	0
Rahoitustuotot- ja kulut	-45	-215			
Tilinpäätössiirrot					
Tuloverot ja muut välittömät verot					
Tilikauden tulos	5 137	50	-3 192	361	0

Tunnusluvut	TP 2022	TA + muutokset 2023	Esitys TA 2024	2025	2026
Liikevaihdon muutos, %		0,0 %	8,7 %	0,0 %	3,0 %
Investoinnit			0		
Investointien tulorahoitus, %					
Lainakanta			0		
Taseen loppusumma	874 883	878 000	875 000	875 000	875 000
Sijoitetun pääoman tuotto, %					
Omavaraisuusaste, %					
Henkilöstömäärä					

Strategia

Kiinteistö pidetään toimintakunnossa vuosittaisella korjaus- ja kunnossapito-ohjelmalla. Kiinteistön strategiassa otetaan huomioon kunnan strategiset suuntaviivat, kuntatalouden vastuullinen johtaminen, kunnan vetovoiman ja kilpailukyvyyn vahvistaminen toimivilla toimitiloilla, joissa on korkea käyttöaste.

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tehtävä on ylläpitää palvelujen tuottamiseen sopivia toimitiloja.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Toimintaympäristössä ei ole tiedossa muutoksia

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mitta	Tavoitteen lähtötaso			Mittarin tavoitetaso			Toimenpiteet
		TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	
Kiinteistö on käyttökelpoinen toimitiloina	Käyttöaste	100	100	>95 %	>95 %	>95 %	>95 %	Huolehditaan tilojen korjauksista ajallaan ja kehitetään tiloja käyttäjälähtöisesti ja proaktiivisesti

Kiinteistö Oy Nurmijärven Virastotalo

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2022	TA+ muutokset 2023	Esitys TA 2024	2025	2026
Liikevaihto	205 814	216 000	230 020	237 000	242 000
Liiketoiminnan muut tuotot	4 536				
Liiketoiminnan kulut	-257 511	-225 000	-243 949	-250 000	-250 000
Suunnitelman mukaiset poistot					
Liiketoiminnan muut kulut					
Liikevoitto/ -tappio	-47 161	-9 000	-13 929	-13 000	-8 000
Rahoitustuotot- ja kulut	261 791	256 000	256 000	256 000	256 000
Tilinpäätössiirrot					
Tuloverot ja muut välittömät verot					
Tilikauden tulos	214 630	247 000	242 071	243 000	248 000

Tunnusluvut	TP 2022	TA+ muutokset 2023	Esitys TA 2024	2025	2026
Liikevaihdon muutos, %		4,9 %	6,5 %	3,0 %	2,1 %
Investoinnit			0		
Investointien tulorahoitus, %			0		
Lainakanta			3 715 000	3 490 000	3 234 000
Taseen loppusumma	8 497 000	8 450 000	8 430 000	8 440 000	8 440 000
Sijoitetun pääoman tuotto, %					
Omavaraisuusaste, %					
Henkilöstömäärä					

Strategia

Kiinteistö pidetään toimintakunnossa vuosittaisella korjaus- ja kunnossapito-ohjelmalla. Kiinteistön strategiassa otetaan huomioon kunnan strategiset suuntaviivat, kuntatalouden vastuullinen johtaminen, kunnan vetovoiman ja kilpailukyvyyn vahvistaminen toimivilla toimitiloilla, joissa on korkea käyttöaste.

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tehtävä on ylläpitää palvelujen tuottamiseen sopivia toimitiloja.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Toimintaympäristössä ei ole tiedossa muutoksia.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso			Mittarin tavoitetaso			Toimenpiteet
		TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	
Kiinteistö on käyttökelpoinen toimitiloina	Käyttöaste		95 %	>95%	>95%	>95%	>95%	Huolehditaan tilojen korjauksista ajallaan ja kehitetään tiloja käyttäjälähtöisesti ja proaktiivisesti

Nurmijärven Sähkö-konserni

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2022	TA + muutokset 2023	Esitys TA 2024	2025	2026
Liikevaihto	36 760 464	39 487 625	36 129 740	35 000 000	34 000 000
Liiketoiminnan muut tuotot	1 884 217	1 556 583	1 068 989	1 000 000	1 000 000
Liiketoiminnan kulut	-28 157 331	-24 493 954	-25 647 473	-24 929 847	-24 276 339
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 069 893	-3 306 459	-3 517 280	-3 587 626	-3 659 378
Liiketoiminnan muut kulut	-3 467 532	-3 610 460	-4 030 248	-4 110 853	-4 193 070
Liikevoitto/ -tappio	3 949 925	9 633 336	4 003 728	3 371 675	2 871 213
Rahoitustuotot- ja kulut	-7 887 365	-405 831	-300 000	-300 000	-300 000
Tilinpäätössiirrot					
Tuloverot ja muut välittömät verot	-780 396	-1 752 170	-1 500 000	-614 335	-514 243
Tilikauden tulos	-4 717 835	7 475 335	2 203 728	2 457 340	2 056 970

Tunnusluvut	TP 2022	TA + muutokset 2023	Esitys TA 2024	2025	2026
Liikevaihdon muutos, %		7,4 %	-8,5 %	-3,1 %	-2,9 %
Investoinnit	9 153 418	13 300 000	12 500 000	11 500 000	10 500 000
Investointien tulorahoitus, %	64 %	83 %	48 %	55,1 %	54,4 %
Lainakanta	12 562 330	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000
Taseen loppusumma	117 385 081	132 299 699	135 000 000	137 000 000	140 000 000
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,0 %	10,3 %	5 %	4,3 %	4,1 %
Omavaraisuusaste, %	56,0 %	61 %	62 %	61,0 %	63 %
Henkilöstömäärä	39	39	41	41	41

Strategia

Konsernin strategisena tavoitteena on olla vahvasti paikallinen energiayhtiö, joka tarjoaa asiakkailleen kilpailukykyisesti hinnoiteltua sähköä sekä kaukolämpöä ja tuottaa siten hyvinvointia paikallisesti toiminta-alueellaan. Tavoitteena on korkean asiakastyytyvyyden ylläpitäminen, sähköenergian hankinta lähteistä, joissa tuotanto on mahdollisimman ympäristöystävällistä sekä vastaavasti kaukolämmön tuotanto lähes yksinomaan biopolttoaineella. Yhtiö osallistuu myös kannattaviin ja ympäristöystävällisiin tuotantohankeisiin.

Yhtiön keskeiset strategiset tavoitteet ovat:

1. Kasvamme, kehittymme ja menestymme yhtiönä
2. Jokainen asiakas tuntee Nurmijärven Sähkön omakseen
3. Motivoitunut, strategiaa fiksusti toteuttava henkilöstö

Yhtiön arvot ovat: paikallinen, uudistuva ja vastuullinen.

Toiminnan kuvaus

Konsernin toiminta-ajatuksena on tuottaa asiakkailleen energiapalveluita ympäristövastuullisesti ja kustannustehokkaasti. Yhtiön palveluiden hinnoittelu perustuu siihen, että tarvittavat investoinnit on mahdollista toteuttaa ja kuntaomistajalle voidaan maksaa kohtuullista osinkoa. Yhtiö ei pyri maksimoimaan voittoa, vaan tehokkaan toiminnan tuomia hyötyjä jaetaan suoraan kuntalaisille edullisen kaukolämmön ja sähkön siirtohinnan muodossa. Yhtiön keskeisiä toimintoja ovat

sähkönmyynti ja jakelu (ml. sähköverkkojen ylläpito ja uusinvestoinnit) sekä kaukolämmön tuotanto ja myynti. Yhtiöllä on ja yhtiö hankkii aktiivisesti tuotanto-osuuksia, minkä tavoitteena on lisätä omavaraisuutta pitkällä aikajänteellä, silloin kun se on taloudellisesti kannattavaa. Sähköntuotannon lisääminen perustuu päästöttömiin tai uusiutuviin tuotantomuotoihin. Yhtiön toiminnot tukevat kuntakonsernia sen strategian toteuttamisessa.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Siirtoliiketoiminta: Verkkoyhtiöiden regulaatiomalliin mukainen sallittu tuotto tulee laskemaan. Uus- ja myöskin korvausinvestoinnit pysyvät melko korkealla tasolla, mutta säävarmuusinvestoinnit pienenevät.

Lämpöliiketoiminta: Kilpailuympäristössä ei merkittäviä muutoksia. Polttoainekustannuksissa (puupolttoaineet) on edelleen hinnannousupaineita. Päästöoikeuksien vaikutus tulokseen tilikaudella 2024 on todennäköisesti positiivinen, koska yhtiön strategian mukainen 95 % bioaste on toteutettavissa.

Sähkön myyntiliiketoiminta: Kilpailutilanne on haastava kovan hintakilpailun ja sähkön markkinahintojen vaikean ennustettavuuden vuoksi. Yhtiöllä soveltaa sähkönhankinnassaan riskisikirjaa, jonka mukaisilla suojauksilla rajataan riskiä hintaheilahteluja vastaan.

Suoritteet

PALVELU	Mittari	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Siirtoverkon volyymi	MWh	450 358	421 291	423 397	425 514	427 642
Lämmöntuotannon volyymi	MWh	139 352	133 234	133 900	134 570	135 243
Sähkönmyynnin volyymi	MWh	187 974	152 655	151 128	149 617	148 121
Vuokraustoiminta	Liikevaihto	461 840	497 160	504 617	512 187	519 869

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso				Toimenpiteet
		TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	
Kotimaisen energian osuus kaukolämmön tuotannosta vähintään 95%	Biopolttoaineiden käyttö suhteessa polttoaineiden kokonaiskäyttöön	Toteutunut	Toteutunut	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Ylläpidetään ympäristötavoitteen mukaista tasoa lämpöverkon ja lämpöasemien osalta.
Sähkön siirtohintaa alle valtakunnan keskiarvon	Yhtiön siirtohintaa verrattuna Energiaviraston julkaiseman siirtohintataulukon mukaiseen keskiarvohintaan tyyppikäyttäjistä	Toteutunut	Toteutunut	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Seurataan markkinatilannetta hintakeskiarvojen osalta ja pidetään oma hinnoittelu kilpailukykyisenä verrattuna vastaavankaltaisiin yrityksiin.
Konsernin pitkänajan liikevoitto kestäväällä tasolla, joka mahdollistaa nykytasaisen osinkojen maksun kunnalle	Liikevoitto (%)	Toteutunut	Toteutunut	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Seurataan yhtiön kannattavuutta ja reagoidaan muutoksiin.

Nurmijärven Kodit OY

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2022	TA + muutokset 2023	Esitys TA 2024	2025	2026
Liikevaihto	14 828 664	15 219 815	16 131 517	16 615 463	16 947 772
Liiketoiminnan muut tuotot	162 783	0	36 653	37 753	38 508
Liiketoiminnan kulut	-9 707 895	-10 849 686	-10 852 920	-11 178 508	-11 402 078
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 369 906	-2 370 000	-2 369 578	-2 360 000	-2 360 000
Liiketoiminnan muut kulut	-266 480	-101 200	-101 544	-104 590	-106 682
Liikevoitto/ -tappio	2 647 166	1 898 929	2 844 128	3 010 117	3 117 520
Rahoitustuotot- ja kulut	-797 209	-1 501 162	-1 889 917	-1 879 510	-1 795 500
Tilinpäätössiirrot	-1 839 575	-397 767	-954 211	-1 130 607	-1 322 020
Tuloverot ja muut välittömät verot					
Tilikauden tulos	10 382	0	0	0	0

Tunnusluvut	TP 2022	TA + muutokset 2023	Esitys TA 2024	2025	2026
Liikevaihdon muutos, %	2,1 %	2,6 %	6,0 %	3,0 %	2,0 %
Investoinnit	-475 800	0			
Investointien tulo-rahoitus, %					
Lainakanta	90 091 797	85 818 362	82 817 696	79 442 336	76 151 882
Taseen loppusumma	94 228 977	92 809 362	87 390 000	84 600 000	82 100 000
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Omavaraisuusaste, %	2 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Henkilöstömäärä	12	13	13	13	13

Strategia

Nurmijärven Kodit uudisti strategiansa vuonna 2022. Tehtävämme on luoda hyvän arjen puitteita Nurmijärvellä. Strategiset tavoitteemme vuonna 2025 ovat, että sähköinen asiointi toimii, asuntokanta on päivitetty tulevaisuuden tarpeisiin, asukkaat ovat mukana asumisen kehittämisessä ja testaus ja pilotointi on talon tapa. Visiomme on olla vuonna 2025 Nurmijärven halutuin vuokranantaja, asumisen kehittäjä, arvostettu työnantaja ja yhteistyökumppani. Arvojemme mukaisesti toimimme arvostavasti, rohkeasti ja vastuullisesti.

Toiminnan kuvaus

Nurmijärven Kodeilla on n. 1750 vuokratia eri puolilla Nurmijärveä. Asuntomäärä on kasvanut voimakkaasti vuoden 2014 jälkeen: Nurmijärven Kodeille on rakennettu 9 uutta kohdetta ja asuntojen määrä on kasvanut 35 %.

Viime vuosien voimakas kasvu sekä asiakaskäyttämisen ja toimintaympäristön muutokset edellyttävät toiminnan voimakasta kehittämistä, jotta palvelut pystytään tuottamaan tehokkaasti. Vuonna 2020 käynnistetty mittava kehitystyö

omaisuuden kunnossapidossa ja tietojärjestelmien kehittämisessä jatkuu vuonna 2024.

Omaisuuksia kehitetään jatkuvasti ja pitkäjänteisesti siten, että se vastaa kysyntää ja käyttöaste säilyy hyvänä. Kunnossapitoa ohjaa pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma.

Tietojärjestelmien kehittämisen tavoitteena on palvella kasvavaa asunnon hakijoiden ja asukkaiden joukkoa joustavasti ja tehokkaasti sekä varmistaa tehokas tiedonkulku ja asioiden hoito niin asukkaiden kuin yhteistyökumppaneidenkin kanssa.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Asiakaskäyttämisen muutostrendit vaikuttavat myös asumiseen: asunnon hakijat ja asukkaat odottavat helppoa ja nopeaa asiointia, vuorokaudenajasta riippumatta. Sähköinen asiointi ja avoin tiedonkulku ovat välttämättömyys. Odotukset ovat kasvussa myös asumisen ja asuin ympäristön laadun suhteen. Asukkaat odottavat vuokratodeilta entistä parempaa varustelua ja viihtyisämpää ympäristöä.

Asumisen kustannukset ovat jatkuvasti nousseet ja inflaation odotetaan jatkuvan voimakkaana vuonna 2024, mikä pakottaa tehostamaan toimintaa entisestään. Korkea inflaatio ja korkotason nousu aiheuttavat merkittävää epävarmuutta kustannusten arvioimisessa sekä painetta vuokrien nostamiseen. Vuokra-asuntojen kysynnän arvioidaan jatkuvan vahvana myös epävarmoina ja taloudellisesti haastavina aikoina.

Suoritteet

PALVELU	Mittari	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Vuokraustoiminta	Liikevaihto	14 828 664	15 219 815	16 131 517	16 615 463	16 947 772

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso			Mittarin tavoitetaso			Toimenpiteet
		TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	
Olemme alueen halutuin vuokranantaja	Asukkaiden suosittelemiseksi	66	64	70	70	70	70	Asukaspalautetta seurataan säännöllisesti ja reagoidaan tarvittaessa. Tavoitettavuutta parannetaan.
Olemme haluttu työnantaja	Henkilöstön suosittelemiseksi	72	61	60	70	80	80	Kehittämiseen, tiedonkulkuun ja yhteisöllisyyteen panostetaan
Vuokrasaatavien osuus liikevaihdosta	% liikevaihdosta	1,2	1,1	1,3	1,0	0,9	0,9	Tehostetaan työskentelyä ja parannetaan järjestelmiä.
Asunnot ovat haluttuja	Käyttöaste	97	98,6	98,5	97,0	97,0	97,0	Kehitetään markkinointia ja vuokraustoimintaa. Kunnostetaan kohteita ja asuntoja järjestelmällisesti.

Rajamäen Uimahalli Oy

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2022	TA + muutokset 2023	Esitys TA 2024	2025	2026
Liikevaihto	1 454 756	1 595 088	1 633 109	1 682 102	1 732 565
Liiketoiminnan muut tuotot	806 000	700 000	680 000	660 000	640 000
Liiketoiminnan kulut	-1 522 039	-1 415 804	-1 453 623	-1 477 231	-1 490 397
Suunnitelman mukaiset poistot	-667 246	-660 000	-660 000	-660 000	-660 000
Liiketoiminnan muut kulut	-903 270	-879 284	-859 486	-864 871	-882 168
Liikevoitto/ -tappio	-831 799	-660 000	-660 000	-660 000	-660 000
Rahoitustuotot- ja kulut	1 432	1 000	0	0	0
Tilinpäätössiirrot					
Tuloverot ja muut välittömät verot					
Tilikauden tulos	-830 367	-659 000	-660 000	-660 000	-660 000

Tunnusluvut	TP 2022	TA + muutokset 2023	Esitys TA 2024	2025	2026
Liikevaihdon muutos, %		9,6 %	2,4 %	3,0 %	3,0 %
Investoinnit	0	0	120 000	0	40 000
Investointien tulorahoitus, %					
Lainakanta	12 007 000	12 007 000	12 007 000	12 007 000	12 007 000
Taseen loppusumma					
Sijoitetun pääoman tuotto, %					
Omavaraisuusaste, %					
Henkilöstömäärä	21	21	21	21	21

Strategia

Rajamäen Uimahalli Oy:n toiminnan strateginen perusta on kuntalaisille tarjottavien uimahallipalvelujen sekä terveellä pohjalla olevan liiketoiminnan yhdistäminen. Kyseessä on terveyteen, hyvinvointiin ja liikuntakyvyn ylläpitoon liittyvä palveluliiketoiminta. Palvelut kilpailevat muiden vapaa-ajan aktiviteettien kanssa. Rajamäen Uimahalli haluaa olla merkittävä osa Nurmijärven kunnan ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa. Yhtiö ei tavoittele voittoa, jotta palveluhinnat pysyvät kohtuullisina, mutta tappiollista tulosta pyritään minimoimaan, jotta omistajalta tarvittava avustus yhtiölle pysyisi kohtuullisena.

Strategiset linjaukset

1. Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka
2. Tuottavuus ja taloudellisuus
3. Laatu ja vaikuttavuus

Strategisten linjausten kautta johdetulla toiminnalla tähdätään vision toteutumiseen. Visio vuodelle 2025 on olla Edelläkävijä - nyt ja tulevaisuudessa.

Toiminnan kuvaus

Vuonna 2015 käyttöön otetussa uimahallissa on kuusi allasta, kuntosali, kolme erillistä ryhmäliikuntatilaa ja kahvio. Puku-huone-, pesu- ja saunatilat on mitoitettu palvelemaan

kerrallaan 360 asiakasta. Tilat tarjoavat hyvät mahdollisuudet kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tuottamiseen sekä ylläpitämiseen.

Uimahallin ydintuotteet ovat uinti, kuntosali ja ryhmäliikunta. Merkittävimmät oheistuotteet ovat kahviopalvelut, sekä erilaiset kurssit lapsille, perheille ja aikuisille.

Uimahallin asiakasvolyymi on ollut avaamisen jälkeen pois lukien koronavuodet (2020 ja 2021) yli 250 000/vuosi. Tällä hetkellä ennätysvuosi niin, asiakasvolyymissa kuin liikevaihdossa on ollut vuosi 2019. Asiakaskäyntejä kaikkiaan 301 700 ja liikevaihto 1,69 Me.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Tällä hetkellä ja nyt suunnitellulle vuodelle 2024 suurimmat haasteet liittyvät talouteen ja niihin toimiin, jolla taloutta voitaisiin tervehdyttää heikentämättä nykyistä palvelutasoa. Toiminnassa on varmasti tehostamista ja kehittämistä mutta on myös suuri riski, että ei löydetä oikeita tapoja, joka johtaa asiakasvolyymien pienenemiseen ja laadun heikkenemiseen.

Vaikka uimahalli toimiikin yhtiömuotoisena, niin sen tehtävänä ei ole tuottaa voittoa vaan olla isolta osaltaan parantamassa

kuntalaisten mahdollisuutta hoitaa ja parantaa hyvinvointiaan kohti vielä parempaa huomista.

Omistajana Nurmijärven kunta on kilpailuttamassa sähköenergiaa tuleville vuosille ja toivotaan isosti, että kilpailutuksen lopputuloksena Uimahalli voi jatkossakin ostaa kohtuuhintaista sähköenergiaa. Tässä taesityksessä ei ole varauduttu minkäänlaiseen

hinnankorotukseen suhteessa tämänhetkiseen tilanteeseen verrattuna (6,5 snt/Kwh).

Ukrainan sota on edelleen käynnissä ja kaikkia sen vaikutuksia ei kukaan osaa vielä ennakoida. Inflaation jatkuessa vielä pitkään, alkaa sekin näkymään vielä voimakkaammin myös siinä, miten ihmisillä on varaa panostaa omaan ja läheistensä hyvinvointiin.

Suoritteet

PALVELU	Mittari	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Sarja- ja kk-tuotteiden osuus kävijöistä	Myödyt tuotteet	9,00 %	12 %	12 %	12 %	12 %
Kassatapahtumien keskiostos (sis. alv)		12,37 €	12,05 €	12,50 €	12,55 €	12,55 €
Oheismyyntin osuus (kahvio+muu myynti liikevaihdosta)		18,90 %	23,00 %	23,5 %	23,5 %	23,5 %

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso			Toimenpiteet
		TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	
1. Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka	Henkilöstö kokee työ-ilmapiirin hyväksi asteikolla 7-10	94 %	94 %	100 %	100 %	100 %	Koulutus, terveystapaamiset, hyvä dialogi
2. Terve talous ja linjakas päätöksenteko	toimintatuki/asiakaskäynnit/vuosi	5,97 *	3,18	2,46 €	2,28 €	2,28 €	Tuottavuuden parantaminen - oheismyynti&kulut&liikevaihto
3. Palveluiden tuotteistaminen	Asiakastytyväisyys yli 90 %	koko vuotta ei ole voitu mitata	90 %	95 %	95 %	95 %	
4. Asiakkuuksien johtaminen	Asiakaskäyntikerat/pv/vuosi	162 251	253 278 **	285 000	290 000	290 000	Onnistutuaan tuottamaan eri asiakkuuksille personoituja palveluita ja tuotteita

* = koronasta johtuen +303 euroa

**= tammikuu suljettuna koronan vuoksi

LIITTEET

Henkilöstösuunnitelma

Kaavoitusohjelmat

Kunnallistekniikan rakentamisen periaatteet

Yhteenveto avustuksista

Sisäiset toimintatuotot ja –kulut

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2024 - 2026 Kunnanjohtajan tasapainotettu talousarvioesitys (muokattu 13.10.2023)

Uudet, muutettavat ja lakkautettavat vakanssit. Palkkavaikutukset 1 000 €, huomioitu 1. työkokemuksella sekä sivukulut.

Virat (v), pysyvät työsopimussuhteet (t), määräaikaikaiset (m).

Tulosalue/ Keskus/ Liikelaitos/ Tulosalue/ Yksikkö	v/t/m	alk. kk	2024 henkilöä	euroa 2024	2025 henkilöä	euroa 2025	2026 henkilöä	euroa 2026	Perustelut tiivistetysti
KONSERNIPALVELUT									
Elinvoimapalvelut									
Elinvoimapalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Viestintä- ja markkinointipalvelut									
Viestintä- ja markkinointipalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Talous- ja strategiapalvelut									
Talous- ja strategiapalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Hallintopalvelut									
Hallintopalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Henkilöstöpalvelut									
Projektikoordinaattori	m		1,0	47,5					HR- ja talousjärjestelmien vaihtamiseen tarvittava lisähenkilö projektien tehtäviin, henkilöstöpalveluiden ja talouspalveluiden yhteinen resurssi. Palkkakustannus kohdistetaan investointeihin.
Henkilöstöpalvelut yhteensä			1,0	47,5	0,0	0,0	0,0	0,0	
Konsernipalvelut yhteensä			1,0	47,5	0,0	0,0	0,0	0,0	

SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALA									
Hallinto- ja talouspalvelut									
Kotoutumisohtaja	m		1,0						Määräaikaisuuden jatko vuodeksi, vakinaistaminen arvioidaan pitkäaikaisen asiakastarpeen selvittyä.
Hallinto- ja talouspalvelut yhteensä			1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Koulutuspalvelut									
Konsultoiva erityisopettaja	v	1.8.	0,0	3,0		7,0		7,0	Kouluille jalkautuvaan konsultointityöhön tukemaan oppilasta, opetusryhmää ja/tai henkilöstöä oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvissä tilanteissa. Luokanopettajan vakanssimuutos. Palkkakustannukseksi laskettu luokanopettajan ja erityisopettajan palkan erotus.
Kouluvalmentaja	t	1.8.	3,0	55,0		132,0		132,0	Perusopetuslain 26 §:n muutos. Oppilaiden hyvinvoinnin ja kouluun kiinnittymisen vahvistaminen ehkäisee koulupoissaoloja.
Koulutuspalvelut yhteensä			3,0	58,0	0,0	139,0	0,0	139,0	
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut									
Koordinaattori	v	1.1.	0	8,4		8,4		8,4	Kohtaamispaikka verkostoi ja sovittaa yhteen kunnan lapsiperheiden palvelut. Kohtaamispaikka mahdollistaa myös Keusoten liikkuvien palveluiden saavutettavuuden, ikäihmisten kohtaamisen ja kolmannen sektorin sekä muiden toimijoiden verkostomaisen toiminnan kehittämisen. Liikunnanohjaajan vakanssimuutos.
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut yhteensä			0,0	8,4	0,0	8,4	0,0	8,4	
Varhaiskasvatuspalvelut									
Päiväkodin apulaisjohtaja	m	1.1.	3,0	141,8		90,0			Apulaisjohtajakokeilun jatko ajalle 1.1.2024 - 31.7.2025 kehittämistyön mahdollistaneen valtionavustuksen päättyessä / OVTESin mukaisesti varhaiskasvatuksen johtamisen vahvistaminen, työolosuhteiden sekä pito- ja vetovoiman lisääminen. Pilotoinnin kustannukset huomioitu kokonaisuudessaan.
Varhaiskasvatuksen sosionomi, varhaiskasvatuksen opettaja	t	1.1.	5,0	19,5		30,0		30,0	Varhaiskasvatuslaki / kelpoisuusvaatimukset vuoteen 2030 mennessä (lakkautetaan vastaava määrä avoinna olevia lastenhoitajan vakansseja).
Varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettaja	t	1.1.	0,0	0,0	1,0	12,5		12,5	Kieli- ja kulttuuriopettajuuden vahvistaminen lisääntyneen tarpeen mukaisesti.
Varhaiskasvatuspalvelut yhteensä			8,0	161,3	1,0	132,5	0,0	42,5	
Nuorisopalvelut									
Nuorisopalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut									
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala yhteensä			12,0	227,7	1,0	279,9	0,0	189,9	

YMPARISTOTOIMIALA									
Hallinto- ja talouspalvelut									
Hallinto- ja talouspalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Maankäyttö ja kaavoitus									
Paikkatietoasiantuntija	t	1.1.	0,0	12,50		12,50		12,50	Paikkatietoasiantuntijan ydintehtävänä on Trimble Locus- kuntarekisteri- ja paikkatietojärjestelmän ja siihen tukeutuvien sähköisten palvelujen ylläpito, kehittäminen ja käytön tuki. Lisäksi tehtäviin kuuluu muita tehtäviä kuten erilaisten paikkatietoaineistojen tuottamista ja toimittamista asiakkaille sekä 3D-kaupunkimallin ylläpitoon liittyviä tehtäviä. Paikkatietoinfotietojen vakanssimuutoksen yhteydessä mittaustiimissä tehdään sisäisiä järjestelyjä siten, että henkilömäärä ei lisäänn.
Asemakaavasuunnittelija	m	1.1.	1,0	56,10		56,10			Asemakaavoituksen resurssista huolehtiminen kuntastrategian mukaisesti (huolehdimme maankäytön ja kaavoituksen resurssien riittävydestä) perhevapaa- ja henkilövaihdostilanteissa. Määräaikainen 31.12.2025 asti. Tehtävänä kehitettävien kiinteistöjen kaavamuutosten laatiminen sekä osallistuminen muihin asemakaavaprosesseihin. Lisäksi asemakaavoitusohjelman ulkopuolelta tulee vuosittain hankkeita, joita olisi perusteltua edistää asiakkaan toivomassa aikataulussa. Asemakaavoituksessa on lisäksi tällä hetkellä odottamassa useita haasteellisia kaavamuutoshankkeita.
Maankäyttö ja kaavoitus yhteensä			1,0	68,60	0,0	68,60	0,0	12,50	
Tekninen keskus									
Tekninen keskus yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tilakeskus									
Tilakeskus yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ympäristötoimiala yhteensä			1,0	68,6	0,0	68,6	0,0	12,5	
NURMIJÄRVEN VESI -liikelaitos									
Nurmijärven vesi yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Nurmijärven vesi yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

ALEKSIA -liikelaitos									
Kehittäminen ja tuki									
Kehittäminen ja tuki yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Pohjoinen palvelualue									
Pohjoinen palvelualue yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Keskinen palvelualue									
Keskinen palvelualue yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Eteläinen palvelualue									
Eteläinen palvelualue yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Aleksian Pata									
Aleksian Pata yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Aleksia yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
YHTEENVETO: UUDET VIRAT JA TYÖSUHTEISET TEHTÄVÄT 2024 - 2026									
Toimialat, keskusket ja liikelaitokset yhteensä		2024 henkilöä	euroa 2024	2025 henkilöä	euroa 2025	2026 henkilöä	euroa 2026	Nimikkeet	
KONSERNIPALVELUT		1,0	47,5	0,0	0,0	0,0	0,0	Projektikoordinaattori (m)	
SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT		12,0	227,7	1,0	279,9	0,0	189,9	Kotoutumisohjaaja (m), konsultoiva erityisopettaja (vakanssimuutos), kouluvalmentaja (3), koordinaattori (vakanssimuutos), päiväkodin apulaisjohtaja (3, m), varhaiskasvatuksen sosionomi tai opettaja (5).	
YMPÄRISTÖTOIMIALA		1,0	68,6	0,0	68,6	0,0	12,5	Paikkatietoasiantuntija (vakanssimuutos), asemakaavasuunnittelija (m)	
NURMIJÄRVEN VESI -liikelaitos		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
ALEKSIA -liikelaitos		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
NURMIJÄRVEN KUNTA YHTEENSÄ		14,0	343,8	1,0	348,5	0,0	202,4		
ENNUSTE: LAKKAUTETTAVAT VAKANSSIT (POISTUMA) 2024 - 2026									
Toimialat, keskusket ja liikelaitokset yhteensä		2024 vakanssia	euroa 2024	2025 vakanssia	euroa 2025	2026 vakanssia	euroa 2026	Vakanssikoodit	
KONSERNIPALVELUT									
SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT		-6,0						Lastenhoitaja (5), liikunnanohjaaja	
YMPÄRISTÖTOIMIALA								Lakkautettavat vakanssit tarkistetaan myöhemmin	
NURMIJÄRVEN VESI -liikelaitos									
ALEKSIA -liikelaitos									
NURMIJÄRVEN KUNTA YHTEENSÄ		-6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		

KAAVOITUSOHJELMAT

Asemakaavoitusohjelma 2024-2028

Ympäristötoimiala/ Maankäyttö ja kaavoitus/ Asemakaavoitus
Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta 5.9.2023

Asemakaavoitus

Asemakaavoitus kehittää Nurmijärven taajamia ja luo edellytyksiä hyvälle elinympäristölle. Asemakaavalla ohjataan asumisen, viheralueiden, työpaikkojen ja liikenteen sijoittumista ja rakentamista taajamissa. Asemakaavassa määritellään alueen tuleva käyttö: mitä säilytetään, mitä saa rakentaa, mihin ja millä tavalla. Kaavassa osoitetaan esimerkiksi rakennusten sijainti, koko ja käyttötarkoitus. Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaisesti kunnanvaltuusto hyväksyy vaikutukseltaan merkittävät asemakaavat. Vaikutuksiltaan vähäiset asemakaavamuutokset voi hyväksyä asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta.

Asemakaavoitusohjelma

Asemakaavoitusohjelmassa suunnitellaan asemakaavahankkeiden aikatauluja. Siinä esitetään asemakaavahankkeiden eri vaiheiden yleispiirteiset aikataulut. Kaavahankkeet voivat alettuaan kestää noin vuodesta useisiin vuosiin riippuen esimerkiksi kaavan vaikuttavuudesta ja asemakaavayksikön resursseista ja niiden suuntaamisesta. Kaavahankeprosessin etenemiseen vaikuttavat oleellisesti hankkeen aikana käytävät neuvottelut maanomistajien kanssa sekä hankekohtaisesti tehtävät selvitykset ja muut suunnitteluun vaikuttavat reunaehdot. Aikataulut esitetään alustavina viidelle vuodelle vuosille 2024–2028.

Asemakaavoitusohjelmassa esitellään päätaajamien tärkeimmät kaavahankkeet. Niiden lisäksi voidaan toteuttaa muita kunnan ja yleisen edun kannalta tärkeitä hankkeita asemakaavayksikön resurssit huomioiden.

Asemakaavoituksen tavoitteet ja seuranta

Asemakaavoituksella luodaan edellytykset rakentamiselle ja kunnan kasvulle valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteita on asetettu mm. kuntastrategiassa ja valtuuston vuonna 2020 hyväksymässä Maankäytön tavoiteohjelmassa (MATA) sekä kunnanhallituksen vuonna 2023 hyväksymässä Nurmijärven asumisen ohjelmassa.

Asemakaavahankkeille asetetaan asemakaavoitusohjelmassa tavoitteellinen aikataulu. Ohjelman toteutumista on seurattu vuosittain kunnan osavuositarkastuksien sekä toimintakertomuksen yhteydessä.

Asemakaavavaranto

Alla on esitetty asumisen asemakaavavaranto kerrosneliömetreinä vuoden 2022 lopussa. Varannolla tarkoitetaan rakentamatonta kerrosalaa.

Asuinkerrostalot 62 000 k-m²

Asuinpientalot (erillistalot, paritalot, rivitalot) 300 000 k-m²

Yhteensä 362 000 k-m²

Lainvoimaisissa asemakaavoissa asumiseen varattua tonttivarantoa Nurmijärvellä on yhteensä n. 362 000 k-m², josta kerrostaloille n. 62 000 k-m² ja asuin-pientaloille (erillistalot, paritalot, rivitalot) n. 300 000 k-m², josta noin 227 000 k-m² on erillispienitalo-/paritalovarantoa eli lähes 800 tonttia. Varanto mahdollistaa laskennallisesti n. 1100 kerrostaloasunnon ja yhteensä lähes 1000 rivitaloasunnon rakentamisen. MAL-sopimuksen 2020–2023 mukaan kaavatuotannon tulisi olla keskimäärin noin 39 500 k-m²/vuosi sopimuskaudella. Valmisteilla on lukuisia yleis- ja asemakaavahankkeita sekä maanhankintatoimenpiteitä, joilla tonttivarantoa pyritään lisäämään ja ylläpitämään kysyntää vastaavaksi.

1*	OHJELMAN ULKOPUOLELTA NOSTETTAVAT KAAVAHANKKEET	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	Kunnan kannalta tarpeettomien kiinteistöjen asemakaavamuutokset																								
	Elinkeinoelämän edellyttämät asemakaavahankkeet																								
	Kunnan palvelutuotannon edellyttämät asemakaavahankkeet																								
4	RAJAMÄKI	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	1-xxx Rajamäen uusi päiväkot																								
	Rajamäen täydennysrakentaminen																	KEHITTÄMISSUUNNITELMA							
6*	KIRKONKYLÄ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	2-198 Vanha sähkölaitos, osa I																								
	2-xxx Vanha sähkölaitos, osa II																								
	2-204 Heinoja II																								
	2-247 K 2021 t 2 NYK																								
	2-250 Ilvesvuorenkatu 2-4																								
	2-252 Ilvesvuori Eteläinen k2420																								
	2-xxx Kunnantalon alue (keskustakorttelit)																								
	2-xxx Toreeninmäki																								
	2-xxx Heinoja III																								
	2-xxx Krannilan kolmio																								
	Lukkarin alue																								
	Kirkonkylän täydennysrakentaminen																								
18*	KLAUKKALA, LEPSÄMÄ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	3-346 Jokimetsän pientaloalue																								
	3-351 Sudentullin työpaikka-alue																								
	3-xxx Klaukkala uusi päiväkot																								
	3-350 Klaukkala uusi koulu																								
	3-326 Viirinlaakso II																								
	6-025 Lintumetsän koulu																								
	3-342 Klaukkalantie OSA 2																								
	3-xxx Klaukkalan vanha linja-autoasema																								
	3-xxx Lahnuksentien varsi (C-2 ja AKR-1)																								
28	MUUT	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	4-049 Röykkä, Lopentien itäpuoli OK																								
	5-032 Herunen, eteläosa																								
	5-033 Herunen, pohjoisosa																								

KAIVOITUKSEN VAIHEET

Valmisteleva suunnittelu, hankkeistaminen

Luonnos / Ehdotus / Hyväksyminen

Kaavan aloittaminen, tarkempi aikataulu avoin

✂ maankäyttösopimusneuvottelut

Asemakaavoitusohjelman ulkopuolelta nostettavat kaavahankkeet

Vuosittain tulee esiin kunnan kannalta tärkeitä asemakaavahankkeita, joita ei ole osattu ennakoida tai joiden käynnistyminen on ollut epävarmaa. Näiden hankkeiden lisääminen jälkeinpäin ohjelmaan vähentää resursseja ohjelman muiden kaavojen käsittelystä. Kaavoitusohjelmaan on kuitenkin merkitty asemakaavat, joiden eteneminen suunnitellusti tulee turvata siinä tapauksessa, että aloitetaan alla oleviin ryhmiin kuuluvia asemakaavahankkeita.

Asemakaavoitusohjelmassa on kolme kunnan talouden ja palvelutuotannon sekä elinkeinoelämän kannalta tärkeää osiota, joita ei ole voitu hankkeina ennakoida:

1. Kunnan kannalta tarpeettomien kiinteistöjen asemakaavamuutokset myyntiedellytysten parantamiseksi

Tämän kategorian lisääminen ohjelmaan on koettu tärkeäksi erityisesti nykyisessä taloustilanteessa, jossa koitetaan karsia kaikki tarpeettomat kuluerät kunnan taloudesta. Kunnalle tarpeettomien kiinteistöjen myynnin estää useissa tapauksissa vanhentunut tai tarkoitukseen sopimaton asemakaavamerkintä. Näiden usein pienehköjen kohteiden asemakaavamuutoksia otetaan työn alle muutamia kerrallaan kunnan maankäytön ja tilakeskuksen kanssa koordinoidusti.

2. Elinkeinoelämän edellyttämät asemakaavahankkeet

Elinkeinoelämän tarpeisiin pyritään vastaamaan pitkän tähtäimen kaavoituksella ja tonttituotannolla, mutta usein käy niin, että jonkin kyseisen tontin kohdalla asemakaavaa tulisi räätälöidä tontista kiinnostuneen toimijan tarpeiden mukaan. Näissä tapauksissa voidaan toimijan kanssa laatia riittävän sitovat sopimukset ja aloittaa kaavatyö tämän asemakaavoitusohjelman ulkopuolisena hankkeena.

3. Kunnan palvelutuotannon edellyttämät asemakaavahankkeet

Tähän kategoriaan kuuluvat mm. koulut, päiväkodit etc. Edellä mainittujen rakennusten korjaukset / uudisrakennukset / väistötilat ovat haastavia myös maankäytön kannalta, koska niiden vaatimiin tilavarauksiin ei useinkaan ole varauduttu asemakaavassa. Tällaisia asemakaavamuutoksia on edessä tulevana vuosina ja niiden osalta asemakaavoitusohjelmaan on lisätty kyseinen osio. Kunnan palvelutuotantoa varten tehtävien asemakaavanmuutosten oikea-aikaisuuden varmistamiseksi on tehtävä kiinteää ja ennakoivaa yhteistyötä asemakaavoituksen ja tilakeskuksen välillä.

Rajamäki

4 1-xxx Rajamäen uusi päiväkot

Mahdollistetaan uuden päiväkodin rakentaminen uudelle, hyvin saavutettavalle sijainnille. Asemakaavoitus voidaan aloittaa, kun sijaintipaikka on selvillä. Kaavoitusaikatauluun voivat vaikuttaa myös muiden, kiireellisempien palveluverkon hankkeiden aikataulut.

5 Rajamäen täydennysrakentaminen

Rajamäen keskustan kehittämissuunnitelmassa muodostetaan kokonaiskuva alueen kehittämisestä yksittäisten asemakaavanmuutosten pohjaksi. Työssä käydään vuoropuhelua kuntalaisten, luottamushenkilöiden ja maanomistajien sekä eri alojen asiantuntijoiden kanssa keskustan kehittämisen lähtökohdista ja tavoitteista ja määritetään suunta kehittämiselle mm. viihtyisyyden, kulttuuriympäristön, elinkeinotoiminnan, asumisen ja kunnan toimintojen näkökulmasta.

Kehittämissuunnitelman perusteella käynnistetään asemakaavanmuutoksia täydennysrakentamisen ja kiinteistöjen kehittämisen mahdollistamiseksi.

Kirkonkylä 1/2

6* 2-198 Vanha sähkölaitos (osa I)

Vanhan sähkölaitoksen alueen länsiosa muutetaan asuinkäyttöön huomioiden siellä sijaitseva suojeltu rakennus. Kortteliin suunnitellaan uutta, laadukasta kerrostaloasumista, joka kohottaa kirkonkylän kaupunkikuvaa. Kaavaehdotusta valmistellaan yhdessä tontinluovutusmenettelyn kautta valitun toteuttajakumppanin kanssa.

7* 2-XXX Vanha sähkölaitos (osa II)

Vanhan sähkölaitoksen alueen itäosan suunnittelua jatketaan länsiosan asemakaavamuutoksen ohessa. Ratkaistaviin asioihin sisältyy muun muassa ns. Terveystalon tulevaisuus. Asemakaavamuutosta valmistellaan, kun siihen on valmius ratkaisujen osalta.

8* 2-204 Heinoja II

Heinoja II pientaloalue sitoo Heinojan alueen tiiviimmin Raalantien varteen ja tiivistää taajamarakennetta. Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä elo-syyskuussa 2023.

9* 2-247 K 2021 t 2 (NYK)

Tavoitteena on mahdollistaa lukion sijoittuminen alueelle kunnanvaltuuston päätöksen mukaisesti. Samalla muodostetaan erilliset tontit rakennuksille, joilla ei ole tarvetta kunnan palvelutuotannon kannalta.

10 2-250 Ilvesvuorenkatu 2-4

Elinkeinoelämän edellyttämä asemakaavamuutos, jonka tavoitteena on mm. olemassa olevan yritysten laajentumisen mahdollistaminen.

11 2-251 Ilvesvuori Eteläinen k2420 tontit 2 ja 3

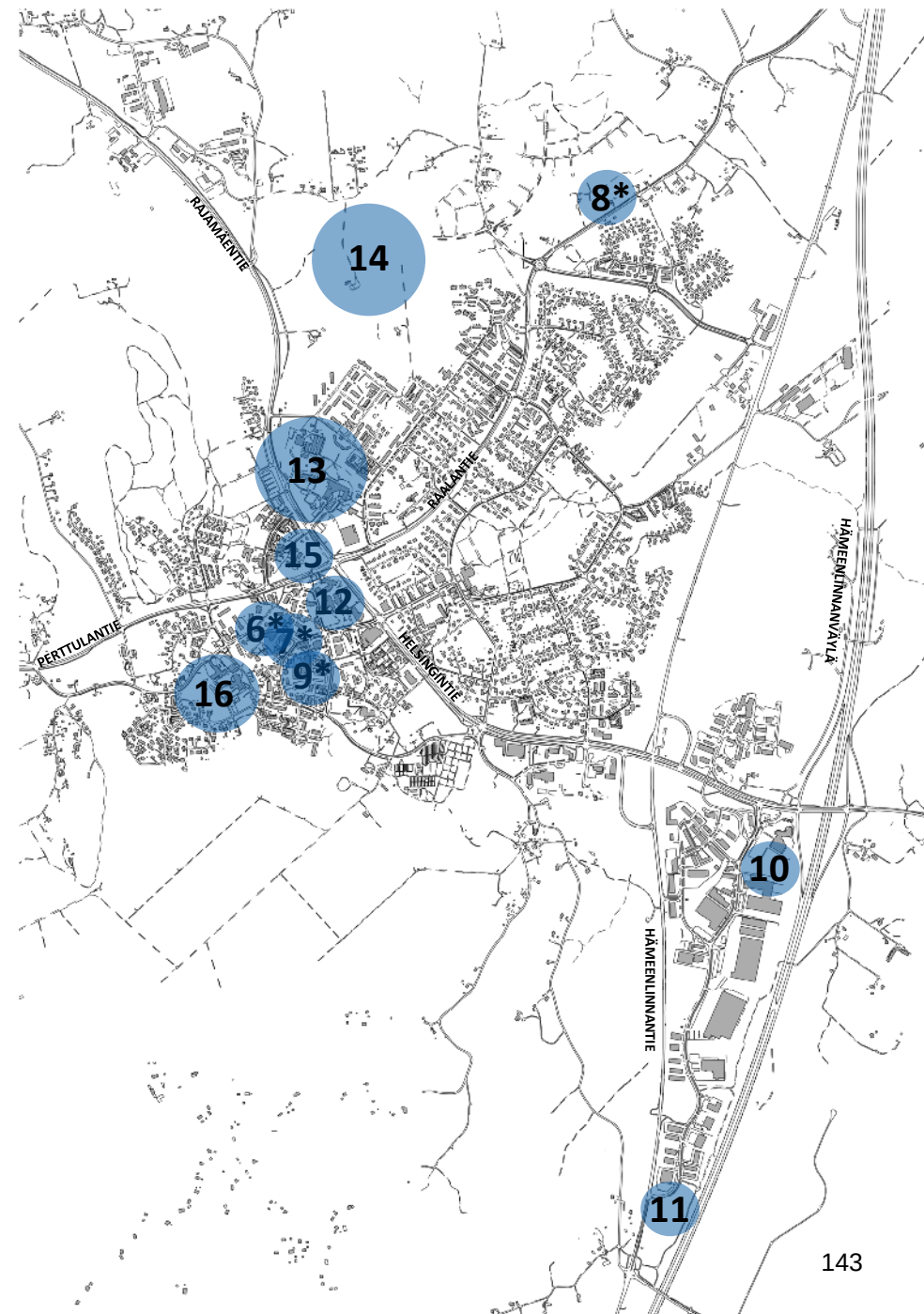
Ilvesvuorenkadun työpaikka-alueen asemakaavaa tarkistetaan korttelin 2420 tonttien 2 ja 3 osalta. Tontit 2 ja 3 osoitetaan toimitilarakennusten korttelialueeksi (KTY-2) ja samalla vähennetään tonttien rakennusoikeutta.

12 2-XXX Kunnantalon ja virastotalon kortteli

Valtion virastotalon ja kunnantalon nykyisten korttelialueiden kehittämistä suunnitellaan muuttuneiden tarpeiden ja Kirkonkylän kehittämissuunnitelman antamien suuntaviivojen mukaisesti. Ennen asemakaavamuutosta tarvitaan alueen kokonaissuunnitelma sekä kunnan tarpeiden tarvekartoitus.

13 2-XXX Toreeninmäki

Tutkitaan Toreeninmäen täydennysrakentamismahdollisuuksia ja nykyisten rakennusten osalta uusia käyttötarkoituksia.

Kirkonkylä 2/2

14 2-XXX Heinoja III

Heinojan kolmas aluekokonaisuus Rajamäentien varressa täydentää Kirkonkylän tonttivarantoa hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä.

15 2-XXX Krannilan kolmio

Krannilan kolmiota on tavoitteena kehittää keskustamaisen asumisen ja palveluiden alueena.

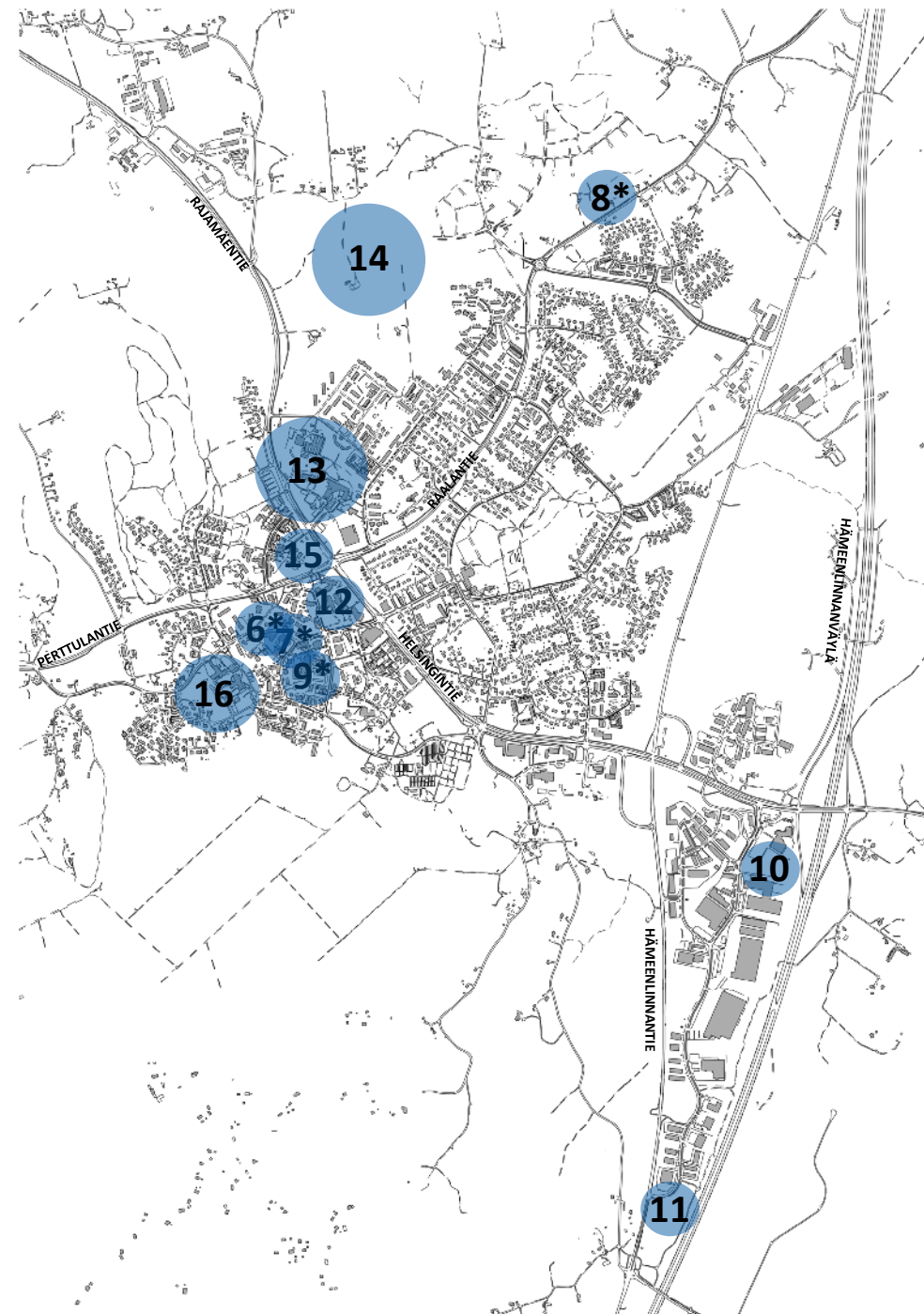
16 2-XXX Lukkarin alue

Lukkarin aluetta kehitetään kunnan palvelutuotannon tarpeiden mukaisesti. Alueella tutkitaan lisäksi asuinrakentamisen mahdollisuuksia.

Kirkonkylän täydennysrakentaminen

Kirkonkylän keskustan kehittämissuunnitelmassa muodostetaan kokonaiskuva alueen kehittämisestä yksittäisten asemakaavanmuutosten pohjaksi. Työssä käydään vuoropuhelua kuntalaisten, luottamushenkilöiden ja maanomistajien sekä eri alojen asiantuntijoiden kanssa keskustan kehittämisen lähtökohdista ja tavoitteista ja määritetään suunta kehittämiselle mm. viihtyisyyden, kulttuuriympäristön, elinkeinotoiminnan, asumisen ja kunnan toimintojen näkökulmasta. Kehittämissuunnitelma tuodaan päätöksentekoon alkuvuodesta 2024 ja sen jälkeen sen on tarkoitus toimia suuntaviivana alueen asemakaavamuutoksille.

Kehittämissuunnitelman perusteella käynnistetään asemakaavanmuutoksia täydennysrakentamisen ja kiinteistöjen kehittämisen mahdollistamiseksi.

Klaukkala ja Lepsämä 1/2

18* 3-346 Jokimetsä

Asemakaavamuutoksella laajennetaan pientaloaluetta pohjoiseen Jokimetsän alueelle huomioiden alueella olevat luontoarvot ja vaihteleva maasto. Alue on tällä hetkellä asemakaavan maatalousaluetta (M) ja Klaukkalan osayleiskaavassa se on osoitettu AP-alueeksi. Kaavaluonnos voidaan viimeistellä, kun uusi katulinjaus tutkittu ja maanomistusolosuhteet sen sallivat.

19* 3-351 Sudentullin työpaikka-alue

Suunnitellaan uusi työpaikka-alue Klaukkalan ohikulkutien läheisyyteen. Alue on osoitettu työpaikka-alueeksi Klaukkalan osayleiskaavassa.

20* 3-xxx Klaukkalan uusi päiväkot

Klaukkalan koulu- ja päiväkotiverkkoa tutkitaan erillisessä tarveselvityksessä syksyn 2023 aikana. Uutta päiväkotia suunnitellaan mahdollisesti Viirinlaakso II –kaava-alueelle, jolloin päiväkotitontin asemakaavamuutos irrotetaan laajemmasta kaava-alueesta erilliseksi kaavahankkeeksi.

21* 3-350 Klaukkalan uusi koulu (Urheilupuiston koulu)

Klaukkalan koulu- ja päiväkotiverkkoa tutkitaan erillisessä tarveselvityksessä syksyn 2023 aikana. Mahdollistetaan koulun rakentaminen selvityksen perusteella päätettävälle sijainnille, mikäli asemakaavamuutos tarvitaan. Koulun laajuus ja hankeohjelma tarkentuvat selvityksen myötä.

22 3-326 Viirinlaakso II

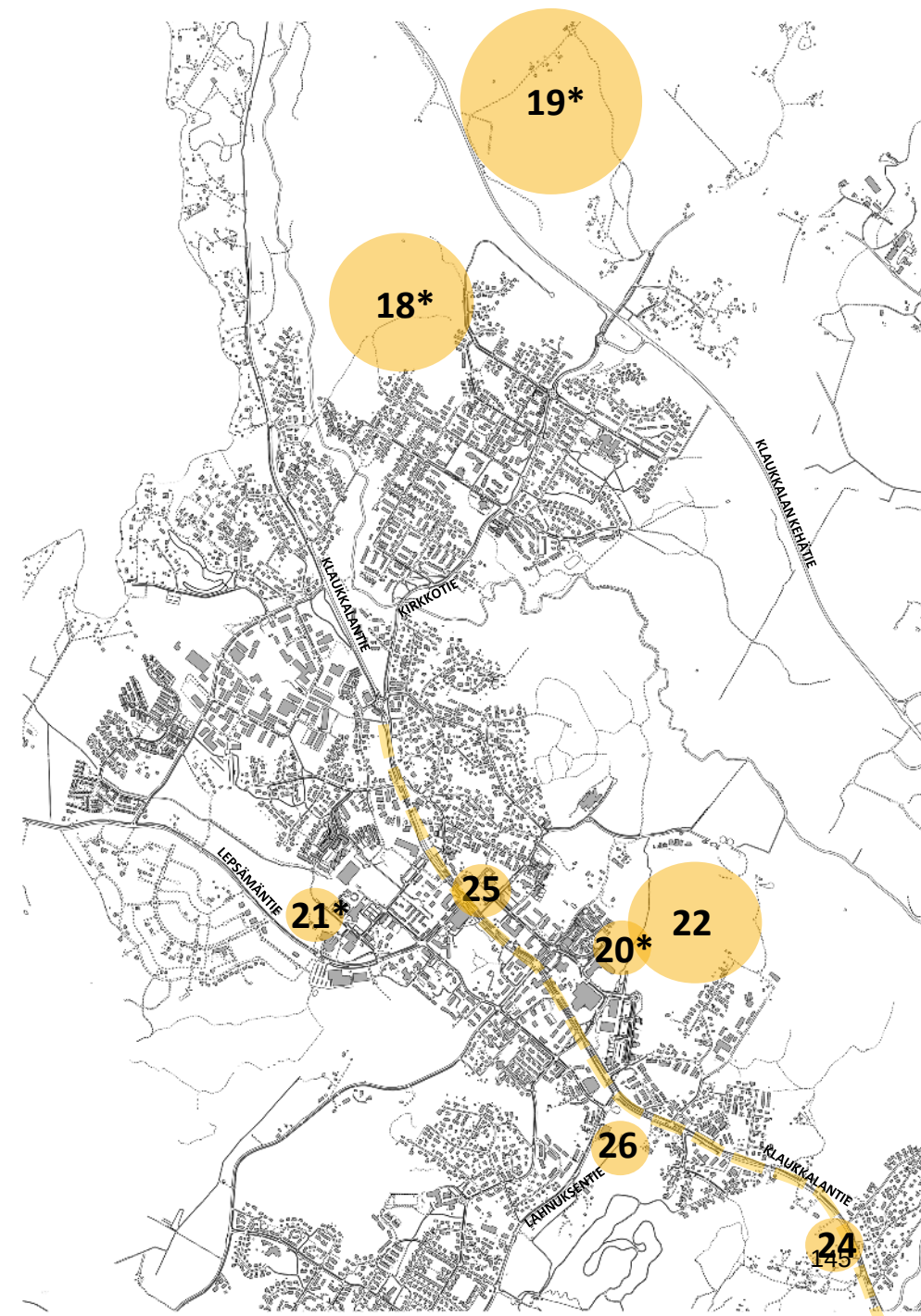
Asemakaavamuutoksella laajennetaan Klaukkalan keskusta-aluetta. Kaavalla on tarkoitus mahdollistaa yhdystie (Luhtajoentie) Klaukkalantien ja Klaukkalan kehätien välille. Alueelle suunnitellaan myös tiivistä asumista ja palvelurakentamista. Arkeologisten löytöjen takia yhdystielle selvitetään vielä mahdollisia vaihtoehtoisia linjauksia. Asemakaavaluonnos on hyväksytty kesäkuussa 2021. Arkeologisia jatkotutkimuksia tehtiin syksyllä 2022. Kaava voi edetä ehdotusvaiheeseen, kun toteutuskelpoinen tielinjaus on löytynyt.

23 6-025 Lintumetsän koulu

Mahdollistetaan uuden korttelikoulun rakentaminen Lepsämän Lintumetsään.

24 3-342 Klaukkalantie OSA 2

Klaukkalantien kehätien valmistumisen myötä Klaukkalantie voidaan muuttaa maantiestä kaduksi. Pohjoisin osa on jo muutettu kaduksi asemakaavassa ja tämä hanke koskee eteläisempää osaa Klaukkalantiestä. Asemakaava laaditaan yhdessä tai useammassa osassa.

Klaukkala ja Lepsämä 2/2

25 3-xxx Klaukkalan keskustakorttelit (vanha linja-autoasema)

Vanhan linja-autoaseman asemakaavaa muutetaan Klaukkalan keskustan kehittämisen tavoitteiden mukaisesti. Samalla tutkitaan mahdollisesti muita lähellä sijaitsevia keskustakortteleita kokonaisuutena. Alueen kaavoittaminen tulee sovittaa kehittämissuunnitelmaan. Klaukkalan keskustan kehittämissuunnitelman laatiminen on ajoitettu vuodelle 2025.

26 3-XXX Lahnuksentien varsi (C-2 ja AKR-1)

Laajennetaan Klaukkalan keskustan ja sen vaikutusalueetta palvelevien keskustatoimintojen aluetta sekä kerrostalovaltaista aluetta Lahnuksentien varteen. Alue on Klaukkalan osayleiskaavassa osoitettu keskustatoimintojen alueeksi ja kerrostalovaltaiseksi alueeksi. Lahnuksentien AKR-alueen suunnittelun aloittaminen edellyttää Tornimäentien toteuttamista Klaukkalan osayleiskaavan perusteella.

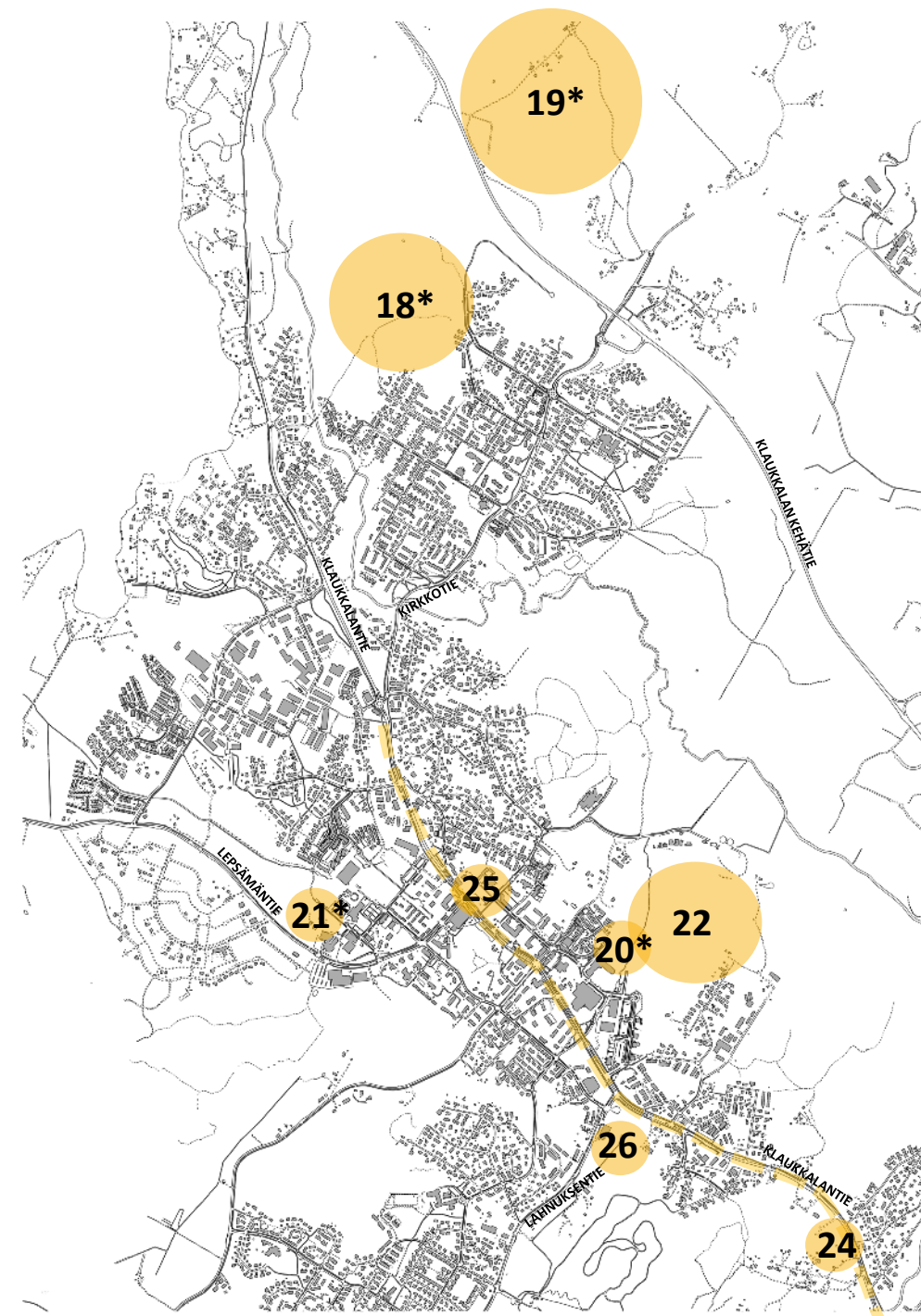
Klaukkalan täydennysrakentaminen

Klaukkalan keskustan kehittämissuunnitelmassa muodostetaan kokonaiskuva alueen kehittämisestä yksittäisten asemakaavanmuutosten pohjaksi. Työssä käydään vuoropuhelua kuntalaisten, luottamushenkilöiden ja maanomistajien sekä eri alojen asiantuntijoiden kanssa keskustan kehittämisen lähtökohdista ja tavoitteista ja määritetään suunta kehittämiselle mm. viihtyisyyden, kulttuuriympäristön, elinkeinotoiminnan, asumisen ja kunnan toimintojen näkökulmasta.

Kehittämissuunnitelman perusteella käynnistetään asemakaavanmuutoksia täydennysrakentamisen ja kiinteistöjen kehittämisen mahdollistamiseksi.

Klaukkalan täydennysrakentamiskohteisiin kuuluvat mm. Tiiranranta sekä asemakaavoitusohjelmassa aiemmin omina kohteinaan olleet Kuntotie ja Puutarharinne. Klaukkalan keskustan kehittämissuunnitelma on ajoitettu vuodelle 2025.

23

Röykkä

28 4-049 Lopentien itäpuoli

Tavoitteena on mahdollistaa toteutumattomien työpaikka-alueiden muuttaminen asuin- ja liikeykäyttöön. Kaava-alueeseen liitetään osia Lopentien länsipuolelta. Luonnosvaihe syksyllä 2023.

Herunen

29 Herunen, eteläosa (5-032)

Tarkoituksena on ajantasaistaa alueen asemakaavamääräyksiä niiltä osin kuin ne ovat vanhentuneet.

30 Herunen, pohjoisosa (5-033)

Tarkoituksena on ajantasaistaa alueen asemakaavamääräyksiä niiltä osin kuin ne ovat vanhentuneet.

Yleiskaavaohjelma 2024–2026

Nurmijärvi

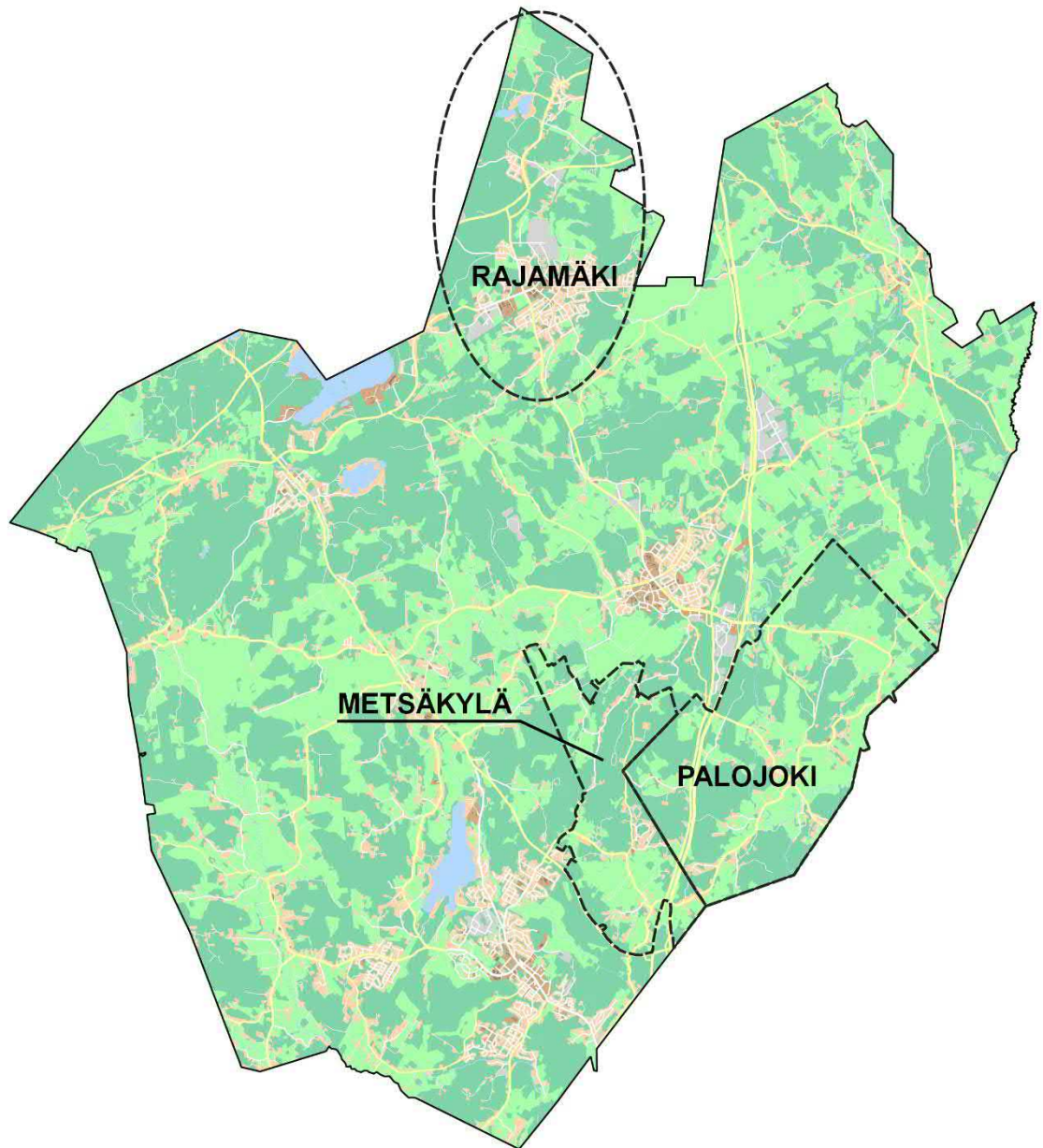
Yleiskaavaohjelma sisältää suunnitelmakaudella laadittavana olevat osayleiskaavat. Kaavoitusohjelmakartoilla osayleiskaavojen rajaukset on esitetty yleispiirteisesti. Kaava-alueiden tarkempi rajaaminen tehdään suunnittelun yhteydessä. Kunnan palvelutuotannon edellyttämät ja elinkeinoelämän hankkeiden edistämiseksi tarvittavat osayleiskaavamuutokset vaikuttavat muiden osayleiskaavojen aikatauluun. Samanaikaisesti on vireillä kaksi osayleiskaavaa.

YLEISKAAVAHOJELMA

Osayleiskaavat 2024–2025:

1. **Palojoen osayleiskaava (haja-asutusalue)**
Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Osayleiskaava ohjaa alueen rakentamista ja muuta maankäyttöä. Palojoen osayleiskaavaluonnos valmistellaan uudelleen käsittelyyn vuonna 2024.
2. **Rajamäen osayleiskaava (taajama)**
Rajamäen osayleiskaava ohjaa taajaman kehittämistä ja asemakaavoitusta. Kaavan laatiminen edellyttää mm. luontoselvitystä, liikenneselvityksen ajantasaistamista sekä kasvusuuntien aluevertailun tekemistä. Osayleiskaavan edellyttämien selvityksien laadintaa jatketaan vuoden 2024 aikana sekä valmistellaan osayleiskaavaluonnosta käsittelyyn 2024/2025 vuodenvaihteessa.
3. **Metsäkylän osayleiskaava (haja-asutusalue)**
Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Osayleiskaava ohjaa alueen rakentamista ja muuta maankäyttöä. Ehdotusta valmistellaan käsittelyyn 2025.
4. **Kunnan palvelutuotannon edellyttämät osayleiskaavamuutokset**
Osayleiskaavojen pieniä muutoksia voidaan tehdä tarvittaessa kunnan palvelutuotannon hankkeiden edistämiseksi.
5. **Elinkeinoelämän hankkeiden edistämiseksi tarvittavat osayleiskaavamuutokset**
Osayleiskaavojen pieniä muutoksia voidaan tehdä tarvittaessa elinkeinoelämän hankkeiden edistämiseksi.
6. **Muut osayleiskaavat 2027–**
Muita osayleiskaavoja voidaan käynnistää v. 2027 ja sen jälkeen.

Vireillä olevat ja vireille tulevat osayleiskaavat 2024–2026

KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISEN PERIAATTEET

Kunnallistekniikan rakentamishjelman periaatteet vuosille 2024–2028

Talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnan yhteydessä esitetään kunnallistekniikan rakentamishjelma vuosille 2024 - 2028. Rakentamishjelman laatimisen yhteydessä on päivitetty myös Klaukkalan tieverkon toteuttamishjelma vuosille 2024 – 2033, sekä kunnan ja valtion yhteishankkeiden ohjelma. Rakentamishjelmassa on toteutussuunnitelma valtion maanteiden varrelle toteutettavien kevyen liikenteen väylien toteutukselle vuosille 2024–2033.

Talousarvion investointiosan kohdassa ”3. Kiinteät rakenteet ja laitteet” on esitetty kolme eri hankeryhmätasoa: 1) Kunnallistekniikan rakentaminen 2) Klaukkalan tieverkko ja 3) Kunnan ja valtion yhteishankkeet. Hankeryhmätasolle on merkitty mahdolliset avustukset ja rahoitusosuudet. Hankeryhmätasot ovat valtuustoon nähden sitovia. Tekninen lautakunta hyväksyy osaltaan vuoden 2024 alkupuolella kunnallistekniikan rakentamishjelman vastaamaan valtuuston hyväksymää määrärahaa ja talousarvion tavoitteita ja perusteluita.

Ympäristötoimiala on yhteistyössä muiden toimialojen kanssa koordinoinut kunnallistekniikan rakentamishjelman tarpeellisilta osiltaan yhteensopivaksi asunto-, työpaikka- ja palvelurakentamisen kanssa. Kunnallistekniikan rakentaminen etenee huomioiden kunnan maankäytön tavoiteohjelma (MATA), talousarvioraami ja NUUKA-ohjelman linjaukset, kuntastrategia ja yksityisten maanomistajien perustellut tarpeet. Rakentamishjelma on sovitettu yhteen vesilaitoksen (Nurmijärven Vesi) investointiohjelma huomioiden. Pidemmän aikavälin kunnallistekniikan rakentamishjelmassa on huomioitu kuntarakenteen kehittäminen maankäytön suunnittelun kanssa käydyissä palaverissa todettujen tavoitteiden mukaisesti (MATA).

Rakentamishjelman mukaisten kunnallistekniikan rakentamiskohteiden aloittamisen, vaiheistamisen, kustannusjaon ja muun toimeenpanon päättää viimekädessä kunta, eli tekninen lautakunta ja sen alainen viranhaltija (kunnallistekniikan päällikkö asemavaltuutuksen mukaisesti) talousarvion sitovuustasojen ja voimassa olevien delegointipäätösten puitteissa. Määrittelyssä huomioidaan eri osapuolten tavoitteenasettelut ja

tarpeet. Nurmijärven Veden osalta kaikki uudiskohteet eivät välttämättä ole taloudellisesti kannattavia, mutta kunnan kokonaisedun kannalta voi olla perusteltua toteuttaa yksittäinen hanke esimerkiksi merkittävien tontinmyyntitulojen näkökulmasta. Nurmijärven Veden saneerauskohteissa pyritään mahdollisuuksien mukaan yhteensovittamaan katurakenteiden ja laitteiden uusiminen kunnan toimesta, sekä tarvittavin osin hulevesiviemäröinnin toteuttaminen. Kaikissa rakentamishjelman kohteissa kunnan kokonaisuus ja -taloudellisuus on ratkaisevaa toteutuskohdeksi pääsemisen suhteen. Lisäksi toteutukseen voidaan esittää kohteita, joilla on merkitystä kaupunkikuvan kohentamisen osalta, ja joiden merkittävyys pelkästään taloudelliset seikat huomioiden voi jäädä vähäiseksi. Rakentamishjelmaesityksen (tekla 29.6.2023) mukaisten hankkeiden kilpailutusvalmistelut voidaan käynnistää jo syksyllä 2023. Hankintapäätökset voidaan tehdä aikaisintaan rahoituksen varmistumisen jälkeen valtuuston hyväksyttyä talousarvion 11/2023 ja teknisen lautakunnan hyväksyttyä rakentamishjelman tammikuussa 2024. Lisäksi rakentamishjelman hyväksymisen yhteydessä tekninen lautakunta tekee mahdolliset esitykset tarpeellisista määrärahamuutoksista talousarvioon niiden hankkeiden osalta, joiden ajoituksessa ja toteutuksessa (ml. sisältö- ja määrärahamuutokset) on ilmennyt talousarviokäsittelyn jälkeen täsmentämisen tarpeita.

Asuminen ja työpaikka-alueet mm.

Vuoden 2024 aikana suunniteltavia ja toteutettavia hankkeita ovat mm. Ilvesvuori pohjoisen työpaikka-alue sekä jalankulku- ja pyörätie Klaukkalantien-Kehätien risteyksestä Perttulaan sekä välille Klaukkala-Korpilampi. Lisäksi edistetään Heinojan ja Kylänpään asemakaava-alueita, Punamullatien parantamista, Punamullantien uutta siltaa, Saunatien alueen melusuojausta ja Metsä-Tuomelan aluetta.

Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuutta parannetaan vaiheittain huomioiden turvallisen ja kestävä liikemisen suunnitelmassa (v.2020) esiin nostettuja kohteita. Valtion maanteiden varteen kevyen liikenteen väylien toteuttamista edistetään.

Talousarvion laadinnan yhteydessä on päivitetty alustavat arviot valtion maanteiden varrelle tarvittavien kevyen liikenteen väylien rakentamiskustannuksista. Alustava kokonaiskustannusarvio vuosille 2024-2028 on noin 1,25 M€.

Päällystys, kadun laitteet ja varusteet
Uusien asuntoalueiden rakentaminen on lisännyt päällystys- ja valaistusmäärärahojen tarvetta uudiskohteisiin. Lisäksi vanhojen, kunnostustarpeessa olevien valaistuskohdeiden saneerausta jatketaan suunnitelman mukaisesti ja määrärahojen puitteissa. Rakentamisohjelmaan on esitetty päällystämiseen sekä varusteisiin ja laitteisiin määrärahaa 1,3-1,5 M€/v.

Pysäköintialueisiin, pysäkkikatoksiin ja muuhun liikennetekniikkaan on varattu vuotuista määrärahaa 0,1 – 0,2 M€/v.

Liikunta ja virkistysalueet

Määrärahaa on varattu mm. Röykän uimarannan pysäköintialueen laajentamiseen ja hiekka- ja nurmikenttien peruskorjauksiin.

Puistot

Viheralueiden rakentamiseen on varattu määrärahaa vuosittain n. 0,4-0,8 M€. Merkittävimmät kohteet vuonna 2024 ovat Laidunalueen hulevesirakenteiden toteutus ja leikkikenttien saneeraukset.

Klaukkalan tieverkko

Klaukkalan tieverkon toteuttamisohjelma vuosille 2024 - 2033 sisältää Klaukkalan tieverkkosuunnitelmien ja Klaukkalan taajamarakenteen kehittämisperiaatteiden mukaisen tieverkon. Klaukkalan tieverkon alustavien kustannuslaskelmien mukaan toteuttamisohjelman kokonaiskustannukset ovat vuoteen 2032 mennessä noin 10,4 M€. Kunnan rakennettavaksi ja rahoitettavaksi tulevia teitä tulevana vuosina pitkälle eteenpäin ovat mm. Luhtajoentien eri osat, Havumäentien jatke, Tornimäentie ja Äijänniituntie. Lisäksi kunta on aikanaan sopinut valtion kanssa 10 M€ erillisestä rahoitusosuudesta Klaukkalan kehätien (ohikulkutien)

rakentamisesta. Kehätie on otettu loppuvuonna 2020 liikenteelle käyttöön ja erilaiset viimeistelytyöt jatkuvat vielä vuoteen 2026 saakka.

Klaukkalantien kehittäminen

Vuosille 2027-2028 on esitetty 0,1 M€:a suunnittelumäärärahaa Klaukkalantien kehittämiseen ja sujuvuuden parantamiseen mm. joukkoliikenteen näkökulmasta. Lisäksi vuosille 2024-2028 on esitetty 0,1 M€/v Klaukkalantien parantamiseen keskusta-alueilla. Vielä vuosille 2024-2026 on esitetty määrärahaa Klaukkalantien parantamiseen Lepsämäntien liittymässä.

Vuosittaiset määrärahat v.2024-2028

Kunnallistekniikan rakentamisen, Klaukkalan tieverkon ja valtion yhteishankkeiden vuosittainen nettorahoitustarve on v. 2024 – 2028 noin 12 - 16 M€.

Nurmijärven Veden rakentamisohjelman periaatteet vuosille 2024–2028

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen rakentamisohjelma sisältää uusien vesihuoltoverkostojen rakentamisen, pääjohtojen rakentamisen, tuotantolaitosten uudisrakentamisen ja peruskorjaukset sekä vesihuoltoverkostojen saneeraukset.

Uudet kaava-alueet

Uusien asemakaava- ja yritysalueiden vesihuoltoverkoston rakentamiseen kuluu kauden aikana vuodesta riippuen 10–25% vesilaitoksen investointirahoista. Osuus on kaudella tavanomaista pienempi, johtuen ajanjaksoon sijoittuvista isoista laitoshankkeista. Uudisaluekohteissa vesilaitos toteuttaa kunnan rakentamisohjelmaa, ja kunnan asunto- ja yritysalueiden käyttöönoton edellyttämä uusien verkostojen rakentaminen on ohjelmoitu tapahtuvaksi samanaikaisesti katujen kanssa.

Kauden aikana suunnitellaan ja / tai rakennetaan uusia asuntoalueita ja verkostoa Heinojan alueella, Puontilantiellä ja Lukkarin asemakaava-alueella Kirkonkylässä sekä Jokimetsän alueella, Sorvipolulla ja Viirinlaakso II Klaukkalassa. Rajamäellä jatkuu Kylänpään alueen rakentaminen ja Röykässä rakennetaan Lopentien itäpuolen asuntoaluetta. Yritysalueiden osalta kauden aikana suunnitellaan ja / tai rakennetaan Altian, Ilvesvuori pohjoisen sekä Sudentullin alueita. Osa alueista valmistuu kauden aikana ja osan rakentaminen jatkuu suunnittelukauden jälkeen.

Verkostojen saneeraus ja pääjohtojen uudisrakentaminen

Verkostosaneerauskohteet valitaan saneerauksen priorisointityökalun avulla, joka huomioi vesihuoltolinjojen kriittisyyden, kunnan ja iän.

Verkostosaneerauksen osalta rakentamisohjelmakauden aikana saneerataan / suunnitellaan päävesijohtoa Kuntotiellä Klaukkalassa sekä Toukolantien, Vanhan Rajamäentien ja Matkun ympäristössä Rajamäellä. Näillä toimenpiteillä lisätään vedentoimituksen varmuutta ja vähennetään pitkäkestoisten ja alueellisten vedentoimituskatkojen mahdollisuutta.

Päävesijohtojen lisäksi saneerausta tehdään Klaukkalassa Palstakujan alueella ja Kumputien pohjoispuolella sekä Kirkonkylässä Nikontiellä ja Kuokkalantiellä. Lisäksi saneerataan Röykkään sijoittuvien Vaaksintien ja Kurrintien vesihuoltoa sekä Rajamäellä Liisankuja/Niittykujan vesihuoltolinjat. Nurmijärven kunnan kanssa yhteistyössä tehdään kadunperusparannusta ja vesihuollon saneerausta Punamullantiellä, Pratikankujalla ja Sompiontiellä Kirkonkylässä sekä Suotiellä Rajamäellä.

Osa vesijohtojen pienemmistä peruskorjauskohteista sekä viemärisujutuskohteet nimetään myöhemmin tarkempien kuntotutkimusten perusteella. Viiden vuoden rakentamisohjelmakaudella verkostoja saneerataan keskimäärin 0,5 % verkoston kokonaispituudesta. Saneeraus määrää on jouduttu laskemaan suunnittelukaudella tehtävien jätevedenpuhdistamo- ja siirtolinjainvestointien takia.

Kirkonkylä-Klaukkala välisen päävesijohdon yleis- ja rakennussuunnittelua tehdään vuosien 2023–2024 aikana ja rakentaminen on aikataulutettu vuosille 2025–2027.

Suunnittelukauden lopussa on tarkoitus aloittaa Teilinummi - Kirkonkylä päävesijohdon rakentaminen sekä Kirkonkylä - Rajamäki päävesijohdon suunnittelu. Uudet päävesijohdot mahdollistavat uuden teko-pohjavesilaitoksen koko kapasiteetin käyttöönoton ja lisäävät vedentoimituksen varmuutta koko Nurmijärven alueella.

Vesijohtoverkoston vuotovesimäärän vähentämiseen liittyen on asetettu aluemittausjärjestelmän rakentamiselle johtokuntaan nähden sitova toiminnallinen tavoite. Tähän liittyen kaikki aluemittauksen laitekaivot pyritään asentamaan vuoden 2024 loppuun mennessä.

Laitoshankkeet

Teilinummen tekopohjavesilaitoksen rakentaminen valmistuu kauden alkupuolella vuonna 2024.

Savikon, Valkojan ja Lepsämän vedenottamoihin asennetaan kiinteät varavoimakoneet. Kiljavan päävedenottamon raakavesi- kaivoja saneerataan sekä Kuusimäen paineen- korotusasema uusitaan. Vedenjakelun automaatiojärjestelmän uusiminen jatkuu ja se valmistuu vuoden 2024 aikana.

Suunnittelukaudella jatketaan yleissuunnittelua ja aloitetaan toteutussuunnittelu Klaukkalan uuden ja merkittävästi nykyistä isomman vesitornin osalta. Rakentaminen pyritään aloittamaan suunnittelukaudella. Myös Rajamäen ja Kirkonkylän vesitornit on korvattava uusilla suunnittelukauden aikana.

Jätevedenkäsittelyn puolella kauden merkittävin investointi liittyy Kirkonkylän jäteveden puhdistamoon. Tämänhetkisen tilanteen mukaan jätevesien puhdistusta jatkettaneen nykyisillä paikoilla, mikä tarkoittaa uuden puhdistamon rakentamista Kirkonkylälle nykyisen tilalle.

Klaukkalan jätevesipuhdistamossa on varauduttu automaatiojärjestelmän uusimiseen ja jätevesilämpöpumpun hankintaan.

Oheisten päähankkeiden lisäksi nykyisiä vedentuotantolaitoksia ja erityisesti Kirkonkylän jätevedenpuhdistamoa pidetään toimin- takuntoisina peruskorjausten / ylläpitoinvestointien kautta.

Jätevedenpumppaamoiden saneerausta jatketaan pumppaamoiden priorisointityökalua hyödyntäen 2–3 pumppaamon vuosimäärällä. Lisäksi rakennetaan kaudelle ajoittuvien uusien kaava-alueiden tarvittavat jäte- vedenpumppaamot, jotka tarkentuvat kaava- alueiden kunnallistekniikkahankkeiden edetessä.

AVUSTUKSET YHTEENVETO

YHTEENVETO AVUSTUKSISTA

Avustuksen nimi	Avustuksen suunniteltu käyttö	Kenen budjetissa	TA 2024 budjetoitu	TA 2023	Myönnetty 2023*	TA 2022	Myönnetty 2022	Lisäinfo
KONSERNIPALVELUT								
Vähävaraisten yleishyödyllisten järjestöjen avustaminen	Järjestöjen tila-avustukset	Yhteiset toiminnot	0	6 000	6 000	6 000	5 491	
Palveluvelvoitteen mukainen allastoimintojen avustus	Avustus kohdistuu erityisryhmien allastoimintojen järjestämiseen Etelä-Nurmijärven alueella. Allastoimintoja ovat m.m. allasterapia, allasjumppa, vauvauinti.	Yhteiset toiminnot	115 000	130 000	130 000	120 000	120 000	
Rajamäen Uimahalli Oy	Yleiskatteellinen toiminta-avustus	Yhteiset toiminnot	675 000	770 000	870 000	700 000	806 000	Sis. Hyvä Olo -kortin avustuksen
Sponsorointi- ja yhteistyöavustukset	Urheiluseurojen, urheilijoiden, seurojen ja muiden ryhmien sopimussyhteistyö sekä tapahtumat	Viestintä- ja markkinointipalvelut	27 000	32 000	22 167	33 456	32 746	
SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALA								
Toiminta-avustus ja kohdeavustus	Toiminta-avustus kulttuuri- ja taidelaitoksille sekä kulttuuriavustus	Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	68 000	75 700	72 270	75 700	75 200	
Toiminta- ja kohdeavustus	Nuorisoyhdistykset	Nuorisopalvelut	28 700	31 500	31 500	31 500	31 700	
Toiminta-avustus	Taiteen perusopetus, vapaa sivistystyö sekä muu opetus- ja kurssitoiminta	Koulutuspalvelut	219 180	243 180	243 180	243 178	243 178	

YHTEENVETO AVUSTUKSISTA

Avustuksen nimi	Avustuksen suunniteltu käyttö	Kenen budjetissa	TA 2024 budjetoitu	TA 2023	Myönnetty 2023*	TA 2022	Myönnetty 2022	Lisäinfo
Nurmijärven Monitoimitalon vuokra-avustukset	Nurmijärven Monitoimitalon vuokra-avustukset	Koulutuspalvelut	198 630	198 630	198 630	198 630	198 630	
Toiminta- ja toimitila-avustus	Urheiluseurojen avustus	Liikunta- ja hyvinvointipalvelut	196 200	218 000	218 000	218 000	218 000	
Toiminta- ja kohdeavustus	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen /yhdistykset ja järjestöt	Liikunta- ja hyvinvointipalvelut	48 600	54 000	54 000	54 000	54 000	
YMPÄRISTÖTOIMIALA Yksityistieavustukset	Kunnossapito- ja perusparannusavustukset	Maankäyttö ja kaavoitus (kiinteistö- ja mittaustoimi)	480 000	500 000	500 000	440 000	417 915	
Haja-asutuksen vesihuolto	Vesihuollon rakentamiskustannusten taloudellinen tuki	Tekninen keskus (kunnallistekniikan suunnittelu)		0	0	0	0	

* 30.9. 2023 mukainen tilanne. Avustuksia myönnetään vuoden loppuun asti ja myönnettyissä summissa näkyvät vain syyskuun loppuun mennessä myönnetyt avustukset.

SISÄISET TOIMINTATUOTOT JA -KULUT

	ict-palvelut	vuokrat	ruoka	siivous	vesimaksut	jätevesi- maksut	sis.muut - liikelaitos	sis. muut	sis.palvelun myynnit liikelaitoksille	sis.palvelun myynnit
SISÄISET TUOTOT										
KONSERNIPALVELUT										
Yhteiset toiminnot									24 925	
Tarkastuslautakunta									2 970	
Hallintopalvelut									68 724	
Henkilöstöpalvelut									153 398	77 100
Talous- ja strategiapalvelut	1 704 137								107 332	30 660
Viestintä- ja markkinointipalvelut									39 840	
YMPÄRISTÖTOIMIALA										
Tekninen keskus								46 000	168 130	
Tilakeskus		25 023 248								24 250
Hallinto- ja talouspalvelut									176 700	
Nurmijärven Vesi					171 950	203 500				
Aleksia			7 011 124	2 375 088						
SISÄISET KULUT										
KONSERNIPALVELUT										
Yhteiset toiminnot	-35 534	-85 985								-5 694
Hallintopalvelut	-24 469	-163 618								
Henkilöstöpalvelut	-21 726	-132 897								
Talous- ja strategiapalvelut	-14 576	-132 586								
Viestintä- ja markkinointipalvelut	-30 242	-15 630								
Elinvoimapaalvelut	-4 246	-19 081								
SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALA										
Hallinto- ja talouspalvelut	-20 014	-87 340		-6 121						-438
Koulutuspalvelut	-660 990	-15 013 322	-4 117 658	-1 914 277				-24 200		-36 530
Varhaiskasvatuspalvelut	-410 365	-4 257 469	-2 893 466	-43 726						-86 282
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	-84 546	-942 085		-76 715						-438
Nuorisopalvelut	-37 024	-1 005 220		-28 461						-438
Liikuntapalvelut	-9 201	-199 489		-9 179				-21 800		
YMPÄRISTÖTOIMIALA										
Tekninen keskus	-68 293	-1 473 754		-48 872	-13 800	-16 850				
Tilakeskus	-52 127	-181 724		-241 361	-158 150	-186 650				
Hallinto- ja talouspalvelut	-21 233	-118 666								-2 190
Maankäyttö ja kaavoitus	-57 867	-174 990								
Nurmijärven Vesi	-25 007	-62 757		-6 376					-447 717	
Aleksia	-126 677	-956 635							-294 302	

Nurmijärvi

Nurmijärven kunta
PL 37, 01901 Nurmijärvi
Katuosoite: Kunnanvirasto, Keskustie 2 b
Puhelin: (09) 250 021
kunta@nurmijarvi.fi
www.nurmijarvi.fi